

ΕΛΟΝ ΜΑΣΚ

Ανοίγει τον δρόμο στα ρομπότ

Ο **Ελον Μασκ**, ιδρυτής της αυτοκινητοβιομηχανίας Tesla, ετοιμάζεται να κατασκευάσει ένα ανθρωποειδές ρομπότ που θα α-κούει στο όνομα Τέσλα Μποτ. «Εάν ένα ανθρωποειδές ρομπότ μπορεί να διεκπεραιώσει κουραστικές εργασίες, τότε θα δοθεί η ευκαιρία να μεταμορφωθεί η διεθνής οικονομία με τη μείωση του εργατικού κόστους», υποστήριξε ο Μασκ. **Σελ. 11**

ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Κατέγραψε ανάκαμψη 2% το β' τρίμηνο

Συνεχίζεται η ανάκαμψη της Ευρωζώνης. Το δεύτερο τρίμηνο αναπτύχθηκε κατά 2%. Όπως ανακοίνωσε η Eurostat επιβεβαιώνονται οι αρχικές εκτιμήσεις της για την αύξηση του ΑΕΠ της Ευρωζώνης σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο, ενώ υποβαθμίζεται ελαφρώς προς τα κάτω η εκτίμησή της για την ανάπτυξη σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020. **Σελ. 12**

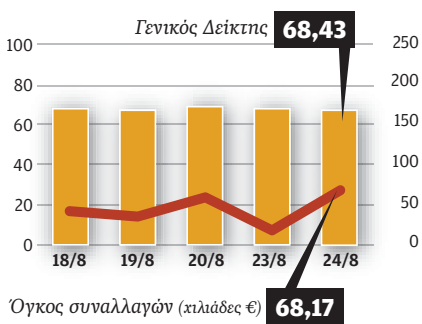

ΕΛΛΑΔΑ

Ποιοι φόροι θα μειωθούν το 2022

Στις τρεις φοροελαφρύνσεις που έχουν «κλειδώσει» για το 2022 θα αναφερθεί ο πρωθυπουργός στην ομιλία του στη ΔΕΘ στις 11 Σεπτεμβρίου. Πρόκειται για τη μείωση του συντελεστή φορολόγησης των επιχειρήσεων, το «πάγωμα» της εισφοράς αλληλεγγύης και τη διατήρηση των μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών. Παράλληλα μελετώνται και άλλα μέτρα. **Σελ. 14**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Πωλούν δάνεια 2-3 δισ. μέσα στο 2021

Η Ελληνική για πώληση 1 δισ., η Τράπεζα Κύπρου για πώληση 0,5-1,5 δισ. και η ΚΕΔΙΠΕΣ 476 εκατ. ευρώ

Τραπεζικοί οργανισμοί στην Κύπρο ετοιμάζουν αγοραπωλησίες δανείων μέχρι το τέλος του 2021 ύψους 2 - 3 δισεκατομμυρίων ευρώ. Ο λόγος, για μη εξυπηρετούμενα, αλλά και υψηλά δάνεια που αναμένεται να αλλάζουν χέρια σε ένα

όπως διαφαίνεται πολύ ενεργό φθινόπωρο από πλευράς πράξεων. Συγκεκριμένα, όπως πληροφορείται η «Κ», η Ελληνική Τράπεζα βρίσκεται σε προχωρημένες συζητήσεις με το επενδυτικό κοινό για πώληση προβληματικών δανείων που έχει στους ισολογισμούς της, ύψους 1 δισεκατομμυρίου ευρώ, ενώ η άλλη μεγάλη τράπεζα, η Τράπεζα Κύπρου, όπως είναι εις θέση να γνωρίζει η «Κ», αναμένεται να προχωρήσει στην τρίτη της μεγάλη πράξη πώλησης της

τελευταίας τριετίας, αυτή τη φορά δανείων από 0,5 δισ. έως και 1,5 δισ. ευρώ. Το νόμισμα των αγοραπωλησιών όμως έχει και άλλο πρόσωπο, αφού η ΚΕΔΙΠΕΣ βρίσκεται σε διαδικασία πώλησης υγιούς χαρτοφυλακίου δανείων, ύψους 476

εκατ. ευρώ. Οι μνηστήρες για τα προβληματικά δάνεια των δυο τραπεζών, είναι λίγο – πολύ γνωστοί, αφού θα είναι οι ίδιοι που ενδιαφέρθηκαν και για παλαιότερα πακέτα προβληματικών δανείων. **Σελ. 4**

Οι μνηστήρες για τα προβληματικά δάνεια των δυο τραπεζών, είναι λίγο – πολύ γνωστοί, αφού θα είναι οι ίδιοι που ενδιαφέρθηκαν και για παλαιότερα πακέτα προβληματικών δανείων. **Σελ. 4**

ΕΛΛΕΙΨΗ ΚΑΥΣΙΜΟΥ

Βλέπουν κρύο χειμώνα στην Ευρώπη

Η **Ρωσία** στέλνει λιγότερο φυσικό αέριο στην Ευρώπη σε μια περίοδο αυξημένης ζήτησης και η Ευρώπη ενδέχεται να αντιμετωπίσει ελλείψεις του καυσίμου τον χειμώνα. Και το ευρύ δίκτυο τερματικών σταθμών LNG που διαθέτει η Ευρώπη δεν πρόκειται να την προστατεύσει από μια έλλειψη προσφοράς τον χειμώνα. **Σελ. 9**

ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΙ

Αναμένουν πράσινο από EMA για τρίτη δόση

Παράταση παίρνει η απόφαση για την τρίτη δόση του εμβολίου. Κι αυτό γιατί παρατηρείται καθυστέρηση από πλευράς EMA στην διατύπωση απόψεων αναφορικά με το θέμα. Η Λευκωσία θα αναμένει τον EMA μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου, ημερομηνία κατά την οποία θα συνέλθει το Υπουργικό Συμβούλιο, και δεν αποκλείεται να ληφθεί η απόφαση. **Σελ. 5**

ΤΕΡΑΣΤΙΕΣ ΖΗΜΙΕΣ

Κλιματική αλλαγή και ιός εκρηκτικό κοκτέιλ

Εκρηκτικό κοκτέιλ με συνέπειες σε όλους τους τομείς, δημιουργούν η πανδημία και η κλιματική αλλαγή. Τουρισμός, πε-

τρέλαικές και αερομεταφορές δέχονται μεγάλη πίεση. Το λύσιμο των πάγων κατατρέπει πετρελαιοειδή υποδομές, προκαλώντας ζημιές πολλών δισ. δολαρίων. Ζημιές άνω των 100 δισ. δολ. για την αεροπορία στη διάρκεια του 2020. **Σελ. 10**

Καμπανάκι ξένων οίκων για φυσικές καταστροφές

Η **κλιματική** αλλαγή και οι επικείμενες φυσικές καταστροφές αποτελούν άμεσο κίνδυνο για την ελληνική οικονομία, καθώς η χώρα εμφανίζεται ιδιαίτερα ευάλωτη έναντι της κλιματικής αλλαγής, τονίζουν αναλυτές των οίκων Scor Ratings και Fitch. Είχε προηγηθεί η έκθεση της Moody's για το πόσο ευάλωτη είναι η χώρα σε φυσικές καταστροφές. **Σελ. 24**

Μειώθηκε η ανεργία τον Ιούνιο στην Ελλάδα

Σταθερά σημάδια ανάκαμψης εμφανίζει η αγορά εργασίας στην Ελλάδα, μετά το σοκ της εξάπλωσης της πανδημίας του κορωνοϊού, με την ανεργία τον Ιούνιο να ανέρχεται σε 15%, επιβεβαιώνοντας και τα ενθαρρυντικά στοιχεία του συστήματος «Εργάνη» (+73.702 θέσεις εργασίας). Στη χώρα «τρέχουν» επτά προγράμματα για απασχόληση 31.500 ανέργων. **Σελ. 18**

Κάνει θραύση το bitcoin στο Αφγανιστάν

Ελλείψην μετρητών, κλειστά σύνορα, νόμισμα που καταρρέει και ραγδαία άνοδος των τιμών των ειδών πρώτης ανάγκης είναι το εκρηκτικό μείγμα στην οικονομία του Αφγανιστάν. Η Western Union που διευκολύνει τα εμβάσματα, έχει αναστείλει τις υπηρεσίες της και παραμένει κλειστή στη χειμαζόμενη χώρα. Στο μεταξύ, το bitcoin ανακάμπτει για μία ακόμη φορά επιθετικά και έχει επιστρέψει στο επίπεδο των 50.000 δολαρίων. Η συγκυρία προσφέρεται για μια δοκιμή του bitcoin και των άλλων κρυπτονομισμάτων στο Αφγανιστάν όπου, σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, το 85% του πληθυσμού δεν έχει τραπεζικό λογαριασμό. Και το ενδιαφέρον των Αφγανών για τα κρυπτονομισματα αυξάνεται διαρκώς. **Σελ. 8**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ενώπιον νέων προκλήσεων

Η **συνθήκη** της Γενεύης υπογράφηκε το 1951, εν μέσω πολιτικών εντάσεων μεταξύ Ανατολής και Δύσης που προέκυψαν μετά την λήξη του Β' παγκοσμίου πολέμου. Η συνθήκη έγινε για να προσδιορίσει το καθεστώς του πρόσφυγα και να περιγράψει τα δικαιώματα, αλλά και τις υποχρεώσεις που έχει. Στην ουσία, δημιουργήθηκε για να ρυθμίσει το προσφυγικό ζήτημα στην Ευρώπη ως απόρροια του πολέμου. Σήμερα, όμως, οι πρόσφυγες δεν προκύπτουν μόνον από πολιτικές συρράξεις αλλά μπορεί να είναι το αποτέλεσμα οικονομικών και περιβαλλοντικών καταστροφών στις χώρες διαμονής τους ή ακόμα και εμφυλίων συρράξεων. Η αποχώρηση των αμερικανικών στρατευμάτων από το Αφγανιστάν, που οδήγησε στην επικράτηση

των Ταλιμπάν είκοσι χρόνια μετά την απομάκρυνσή τους, επαναφέρει το ζήτημα των προσφυγικών ροών στο επίκεντρο. Οι σκηνές που εκτυλίσσονται στο αεροδρόμιο της Καμπούλ με χιλιάδες Αφγανών να προσπαθούν να εγκαταλείψουν τη χώρα, θέτοντας σε κίνδυνο τη ζωή τους, έχουν προκαλέσει παγκόσμιο συγκλονισμό. Σύμφωνα με επίσημες πληροφορίες, τις τελευταίες επτά μέρες οι Αμερικανοί έχουν μεταφέρει εκτός συνόρων 37.000 Αφγανούς, ενώ οι αιτήσεις για απόκτηση ειδικής θεώρησης εξόδου ανέρχονται σε αρκετές χιλιάδες. Οι σκηνές πανικού για διαφυγή από το καθεστώς των Ταλιμπάν αφορούν σε πολίτες που επιθυμούν σήμερα να γίνουν πρόσφυγες για να σώσουν τη ζωή τους. Μέχρι στιγμής, ως αποτέλεσμα των πο-

λεμικών συρράξεων για επικράτηση στο εσωτερικό της χώρας, έχουν διαφύγει σε γειτονικές χώρες 2,2 εκατομμύρια Αφγανοί. Σύμφωνα με στοιχεία από τον ΟΗΕ, από την αρχή του έτους έχουν εγκαταλείψει την χώρα 550.000 Αφγανοί και εκτιμάται ότι το σύνολο των πολιτών που έχουν καταστεί εσωτερικοί πρόσφυγες είναι 3,5 εκατομμύρια. Επιπλέον, σημειώνεται ότι 14 εκατομμύρια Αφγανών, δηλαδή το 33% του συνόλου, αντιμέτωποι συνθήκες πείνας αριθμός που μάλλον θα τείνει να αυξάνεται συνεπεία των πολιτικών και στρατιωτικών εξελίξεων. Η συνέχεια αναμένεται δύσκολη καθώς οι χώρες προετοιμάζονται για αντιμετώπιση της κατάστασης την ίδια ώρα που ανακοινώνουν προγράμματα ανακούφισης και υποδοχής προ-

σφύγων, που όπως όλα δείχνουν σύντομα θα κριθούν ως ανεπαρκή. Οι ΗΠΑ ανακοίνωσαν οικονομική πρόνοια ύψους 500 εκ. δολαρίων, χωρίς να διευκρινίζουν αριθμό προσφύγων που θα υποδεχτούν, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο και ο Καναδάς ανακοίνωσαν προγράμματα υποδοχής 20.000 προσφύγων, αντίστοιχα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, από την άλλη, εστιάζει στην αποφυγή της προσφυγικής κρίσης που αντιμετώπισε το 2015 ως απόρροια της κρίσης στη Συρία και ως εκ τούτου, δεν φαίνεται έτοιμη να ανακοινώσει οτιδήποτε περαιτέρω, τουλάχιστον όχι στην παρούσα φάση.

Σε αυτήν την νέα ανθρωπιστική κρίση η Ευρώπη δείχνει ξανά ανέτοιμη να αντιμετωπίσει την κατάσταση με τρόπο συγκροτημένο και ομόθυμο. Οι προτάσεις

που πέφτουν στο τραπέζι μέχρι στιγμής για την αντιμετώπιση του αναμενόμενου μεγάλου αριθμού αιτητών ασύλου, περιλαμβάνουν από την τοποθέτηση συρματοπλεγμάτων στα σύνορα μέχρι την έγκριση άμεσων ανθρωπιστικών βοήθειας για ανακούφιση των προσφύγων. Η νέα αυτή δοκιμασία αποτελεί μια χρυσή ευκαιρία κοινής ευρωπαϊκής δράσης όπως πολύ επιτυχημένα έγινε για την αντιμετώπιση της εν εξελίξει πανδημίας. Τα όσα διαδραματίστηκαν το 2015 σίγουρα δεν θα πρέπει να επαναληφθούν ενώ στα θετικά σημειώνονται τα όσα δήλωσε η Πρόεδρος της Κομισιόν τονίζοντας ότι οι πρόσφυγες αυτήν τη φορά πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους νόμιμες και ασφαλείς οδούς διακίνησης που θα έχουμε οργανώσει εμείς.

5 291296 000378

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του KALLUM PICKERING*

Ανάπτυξη μέσω ιδιωτικών επενδύσεων στη μετά την πανδημία εποχή

Οι επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα συνιστούν την κινητήρια δύναμη για τη δημιουργία της μακροπρόθεσμης ανά εργαζόμενο παραγωγής, των πραγματικών μισθών και των κερδών στις οικονομίες. Στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, τώρα, αυτές οι ιδιωτικές επενδύσεις ισοδυναμούν με το σχεδόν 10% του ΑΕΠ. Και ενώ αυτό αποτελεί ένα ελάχιστο τμήμα της ιδιωτικής κατανάλωσης, η οποία φθάνει σχεδόν στο 63% του ΑΕΠ, οι ισχυρές και βιώσιμες επενδύσεις των επιχειρήσεων ενισχύουν το βιώσιμο ποσοστό της πραγματικής κατανάλωσης, αυξάνοντας τη δυνητική

αποχώρησης της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι επιχειρήσεις σε όλους του καίριους τομείς έδειξαν πως είναι έτοιμες να αυξήσουν ουσιαστικά τις επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες και δεξιότητες τα χρόνια που έρχονται, εν συγκρίσει με τα τωρινά τους επίπεδα.

Τρεις είναι οι μοχλοί οι οποίοι θα ενεργοποιήσουν σταθερά κέρδη από τις επενδύσεις των εταιρειών και ο πρώτος είναι η δυναμική ζήτηση. Καθώς η οικονομία λειτουργεί και πάλι και οι δαπάνες ανακάμπτουν, οι προσδοκίες κερδοφορίας και τα σχέδια επενδύσεων επανέρχονται στο προ-σκήνιο δυναμικότητα.

Αντιθέτως με όσα είχαμε ζήσει σε προηγούμενες οικονομικές κρίσεις, όταν οι προσδοκίες για τα κέρδη και τα επενδυτικά σχέδια ανέκαμπταν κατά το ήμισυ, αυτήν τη φορά έχουν επανακάμψει εντυπωσιακά σε κατά μέσον όρο ιστορικά επίπεδα.

Ο δεύτερος μοχλός αφορά τους περιορισμούς στην προσφορά και τις δεξιότητες. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών έχουν ανάγκη να επενδύσουν, ώστε να αντικαταστήσουν το υφιστάμενο κεφάλαιο και να βελτιώσουν την παραγωγικότητα από το 2019 και μετά. Επιπλέον αυξάνουν τις επενδύσεις για να ενισχύουν τις δεξιότητές τους. Πολλές επιχειρήσεις έχουν καταληφθεί εξαπίνης από την ταχεία ανάκαμψη και χρειάζονται άμεσα να αυξήσουν τις δεξιότητες για να καλύψουν τη ζήτηση. Και ο τρίτος και τελευταίος μοχλός είναι η υποχώρηση της αβεβαιότητας. Αν και η έξοδος της Βρετανίας από την Ε.Ε. και ο κορωνοϊός παραμένουν από τους σημαντικούς κινδύνους, που αξιολογούν οι όμιλοι, όπως φαίνεται στις έρευνες, περιορίζεται το ποσοστό όσων επιχειρήσεων τους αναφέρουν ως τους σοβαρότερους παράγοντες ανησυχίας.

* Ο κ. Kallum Pickering είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Η πέμπτη διακρατική και τα δεδομένα...

Η απόφαση για καταχώρηση της 5ης διακρατικής προσφυγής της Κύπρου κατά της Τουρκίας για τις προκλήσεις των Τούρκων στην Αρμόχωστο ήταν μονόδρομος για την κυβέρνηση. Ήταν ίσως ο πιο άμεσος προσφερόμενος τρόπος αντίδρασης στην τουρκική επεκτατικότητα, αλλά με μια μακρά και χρονοβόρα διαδικασία. Εάν η προσφυγή γίνει δεκτή στο ΕΔΑΔ θα χρειαστούν χρόνια για ολοκλήρωση της διαδικασίας. Όπως έλεγε χθες γνωστός νομικός, «αν υπάρχουν θεαματικές εξελίξεις και ξαναμπει το Κυπριακό στις ράγες της ομοσπονδίας και σε κατεύθυνση λύσης, υπάρχει το ενδεχόμενο, με ένα καλό θαύμα βέβαια, η λύση να έρθει πριν από την απόφαση του ΕΔΑΔ». Σκαθάρισε πως με τα σημερινά δεδομένα θεωρεί ως απίθανο να επιστρέψουν ο Τατάρ και ο Ερντογάν σε λύση ομοσπονδίας, «αλλά στην πολιτική ποτέ δεν πρέπει να λες ποτέ». Όπως είπε. Και υπενθύμισε ότι η προηγούμενη, τέταρτη διακρατική της Κύπρου κατά της Τουρκίας, χρειάστηκε εφτά ολόκληρα χρόνια για να ολοκληρωθεί. Από το 1994 που καταχωρήθηκε μέχρι το 2001 που εκδόθηκε η απόφαση. Ο ίδιος υπέδειξε πως με την ευκαιρία της υπενθύμισης των διακρατικών προσφυγών κατά της Τουρκίας, «κάποιοι στην κυβέρνηση να αναλάβει, έστω και με τεράστια καθυστέρηση να θυμίσει στον πολιτισμένο κόσμο τα όσα πολύ σημαντικά περιλάμβανε η απόφαση της τέταρτης διακρατικής κατά της Τουρκίας».

Σε ό,τι αφορά την νέα διακρατική, παρά τον χρόνο που θα χρειαστεί για να προωθηθεί, ανέφερε πως όντως αξίζει τον κόπο. Τα δεδομένα που έχουν δημιουργηθεί επί του εδάφους είναι σαφώς υπέρ της Κυπριακής Δημοκρατίας, αφού η Τουρκία με όσα έχει διαπραξεί στο Βαρώσι τους τελευταίους μήνες, οδεύει ολολογικά προς μία νέα, πολύ ισχυρή καταδίκη.

• • • • •

Με ένα σμπάρο δυο τρυγόνια

Αδο σε ένα θα πετύχει η κυβέρνηση με την πέμπτη διακρατική κατά της Τουρκίας, σύμφωνα με έγκριτο νομικό που έχει αναλύσει εκτενώς το θέμα. Όπως μπόρεσα να εντοπίσω από την ενημέρωση που μου έγινε, έστω και χωρίς να έχω ιδιαίτερες νομικές γνώσεις, υπάρχουν δύο πολύ σημαντικοί στόχοι που εξυπηρετούνται από την προσφυγή, νοούμενου ότι αυτή θα προωθηθεί χωρίς ιδιαίτερες χρονοβόρες διαδικασίες.

Ο ένας στόχος είναι ο προφανής που αφορά την δράση της Τουρκίας στην Αρμόχωστο με το άνοιγμα του Βαρωσιού και την καταπάτηση

• **Αγάπες μου**, μα πόσοι είμαστε; Εν μας χωρών ούτε οι τόποι πiov.

των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων περιουσίας των προσφύγων, αλλά και των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας που προνοούν επιστροφή της πόλης στους νόμιμους κατοίκους της, υπό την διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών.

Ο δεύτερος στόχος είναι η ανάληψη από το κράτος πια των πρωτοβουλιών για τις αγωγές κατά της Τουρκίας αντί των ατομικών αγωγών και των κινδύνων που αυτές εγκυμονούν, τόσο για τα εμπλεκόμενα άτομα όσο και για την εθνική υπόθεση. «Ο Γενικός Εισαγγελέας και ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας γνωρίζουν πολύ καλά τη σημασία αυτού του δεύτερου στόχου. Όχι μόνο αυτοί αλλά και οι υπόλοιποι τρεις Γενικοί Εισαγγελείς που πέρασαν από τη Νομική Υπηρεσία και συμβούλευσαν αναλόγως την κυβέρνηση», μου υπέδειξε.

• • • • •

Η υπερπαραγωγή της ΕΔΕΚ

Σε υπερπαραγωγή μετατρέπεται η κρίση στην ΕΔΕΚ και έχουμε ακόμα δύο μήνες μέχρι το εκλογικό συνέδριο του κόμματος. Μετά τις καταγγελίες του Βαρνάβα κατά του Σιζόπουλου για ατασθαλίες στα οικονομικά του κόμματος και την παραίτηση του οικονομι-

κού διαχειριστή της ΕΔΕΚ, ακολούθησε και η εμπλοκή του Οδυσσέα-Τασκ Νόρις, ο οποίος ετοιμάζεται να ερευνηθεί τις δαπάνες. Λίγες ημέρες μετά όμως ένα δημοσίευμα στην Κυριακάτικη «Σημερινή» αποκάλυπτε ότι ο Γιώργος Βαρνάβας οδηγείται στο δικαστήριο καταγγελλόμενος από Ρώσο υπήκοο με ισχυρισμούς για απόσπαση ποσού 80 χιλιάδων ευρώ με ψευδείς παραστάσεις, για απάτη και συνωμοσία ενώ στη δημοσιότητα δόθηκαν και στοιχεία της προσωπικής του ζωής και της συζύγου του. Ο ίδιος ο Βαρνάβας αρνείται τις κατηγορίες και έδωσε εξηγήσεις για όσα αποκαλύφθηκαν υποστηρίζοντας ότι πρόκειται για μια καθόλα νόμιμη πράξη. Ανέφερε ωστόσο ότι το δημοσίευμα αποτελεί φανερή προσπάθεια άμεσης παρέμβασης στις εσωκομματικές εκλογές του κόμματος και στόχο έχει να πλήξει το όνομα, την υπόληψη, την εντιμότητα και την αξιοπρέπεια του. Παράλληλα προειδοποιεί για το ενδεχόμενο λήψης δικαστικών μέτρων εναντίον της εφημερίδας.

Στην άλλοτε περήφανη και διεκδικητική ΕΔΕΚ επικρατεί αναβρασμός και κάποια στελέχη διερωτώνται εάν υπάρχει περίπτωση το κόμμα να μπορέσει να σταθεί στα πόδια του και να ενισχυθεί μετά το εκλογικό συνέδριο ή, όπως έχουν τώρα τα πράγματα, θα οδηγηθεί με μαθη-

ματική ακρίβεια στη διάλυση, όποιος από τους δύο υποψήφιους - γιατί είναι σίγουρο ότι ο Σιζόπουλος θα επαναδιεκδικήσει - κερδίσει την μάχη.

Μέσα σε όλα αυτά παραμένουν και οι σφαίρες επιρροής και του Γιαννάκη Ομήρου και του Δημήτρη Παπαδάκη, που πρόσφατα δήλωσε ότι ο Σιζόπουλος πρέπει να παραιτηθεί γιατί είναι επικίνδυνος για την ΕΔΕΚ και την Κύπρο. Ο θεωρούμενος ως τρίτος πόλος, Κωστής Ευσταθίου, παρακολουθεί αμήχανα προς το παρόν τις εξελίξεις αλλά όχι για πολύ. Όπως ακούω από αξιόπιστη πηγή μου στην ΕΔΕΚ, πολύ σύντομα θα τοποθετηθεί, όπως του ζητούν αρκετά μέλη του κόμματος. «Η τοποθέτησή του ίσως να γείρει οριστικά την πλάστιγγα προς συγκεκριμένη τάση εντός της ΕΔΕΚ», μου λέχθηκε.

• • • • •

ΚΟΥΙΖ: Αληθεύει πως το θέμα με την Διοικήτρια της ΟΥΝΦΙΚΥΠ ταγματάρχη Ingrid Gjerde που επισκέφθηκε το «στρατηγείο των δυνάμεων ασφαλείας» του ψευδοκράτους και πόζαρε δίπλα τον «διοικητή» Ζορλού Τοπάλογλου, με φόντο τα σύμβολα της τουρκικής κατοχής, ουσιαστικά δεν έχει κλείσει, όπως κάποιοι υποστηρίζουν;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Επιχειρηματική ελίτ στην Κύπρο κατά την Αγγλοκρατία

Η σειρά διαδικτυακών διαλέξεων εμπλουτίζεται με το νέο επεισόδιο-διάλεξη της δρος Ευαγγελίας Ματθοπούλου, μεταδιδακτορικής συνεργάτιδας, Πρόγραμμα «Διδάκτωρ», Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου με τίτλο Επιχειρηματική ελίτ στην Κύπρο κατά την Αγγλοκρατία, το οποίο παρουσιάζεται από τις 13 Αυγούστου 2021.

Η θεματική της διάλεξης αφορά τη μελέτη του χαρακτήρα της επιχειρηματικότητας, η οποία είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την ερμηνεία της οικονομικής δραστηριότητας. Στην περίπτωση της Κύπρου πολύ λίγα γνωρίζουμε για τους πρωταγωνιστές τις κοινωνικές και οικονομικές ζωής του νησιού μέχρι και τα μέσα του 20ού αιώνα. Η διάλεξη στοχεύει να φωτίσει ιστορικά άγνωστες πτυχές του φαινομένου της επιχειρηματικότητας στην Κύπρο κατά την Αγγλοκρατία μέσα από τη μελέτη του κοινωνικού προφίλ τριών γενεών μεγαλεμπόρων και επιχειρηματιών. Αναμφίβολα, σε μια αγροτική μεσογειακή οικονομία των τελών του 19ου αιώνα, η οποία κληρονόμησε τα μειονεκτήματα μιας μακράς περιόδου οικονομικής παρακμής από τους Οθωμανούς με την απουσία οδικού δικτύου, εγγειοβελτιωτικών έργων και τακτικής ταχυδρομικής και αεροπορικής συγκοινωνίας που θα ενίσχυε τη μεταφορά εμπορευμάτων και πληροφορίας, τόσο εντός του νησιού, όσο και με τις αγορές του εξωτερικού, δεν θα ανέμενε κανείς να συναντήσει επιχειρήσεις έντασης κεφαλαίου. Στα πρώτα χρόνια της Αγγλοκρατίας, κυρίαρχος ήταν ο τύπος του εμποροκτηματία, ο οποίος είχε ήδη εδραιωθεί εμπορικά στην ύστερη Τουρκοκρατία. Κάποιες προσωπικότητες της

Νέα διάλεξη της διαδικτυακής δράσης «Μίλα μου Ιστορικά» του Πολιτιστικού Ιδρύματος Τράπεζας Κύπρου.

παιλιότερης γενιάς των εμπόρων ήταν γόνοι παλαιών οικογενειών και προχούντων, άλλοι επτανησιακής, ελλαδικής και ευρωπαϊκής καταγωγής με ενασχόληση στην πρακτική του και την αντιπροσωπεία ξένων οίκων, ενώ ξεχώριζε και ο τύπος του μεγαλεμπόρου, ο οποίος μετακινούνταν από την ύπαιθρο στο αστικό δικτυώθηκε εμπορικά μέσω των γειτονικών αγορών της Ανατολής στις αγορές της Δύσης.

Στα μετέπειτα χρόνια της Αγγλοκρατίας, ιδιαίτερα μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, αναδείχθηκε ο τύπος του αυτοδημιούργητου και δραστήριου εμποροεπιχειρηματία της πόλης, συχνά από τις ορεινές περιοχές, ο οποίος διακρινόταν για τη μόρφωσή του σε εμπορικές σχολές της Ανατολής και της Ευρώπης. Από τη δεκαετία του 1940 και έπειτα, με την παράλληλη άνθιση του εταιρικού τομέα, ξεχωρίζει

η νέα γενιά εμποροβιομηχάνων, «φιλόδοξων» και με τάση επιχειρηματικής εξωστρέφειας, οι οποίοι δραστηριοποιήθηκαν σε τομείς της βιομηχανίας, του τουρισμού, της ναυτιλίας και των κατασκευών.

Σε μια προσπάθεια χαρτογράφησης του προφίλ τριών γενιών πρωτοπόρων επιχειρηματιών της περιόδου, η διάλεξη επικεντρώνεται στους παράγοντες τροφοδότησής τους, όπως το θεσμικό πλαίσιο και οι μεταβαλλόμενες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, ικανολατόμενες με αυτό τον τρόπο την εξέλιξη του επιχειρηματικού προφίλ. Η διάλεξη εντάσσεται στο πλαίσιο του μεταδιδακτορικού έργου POST-DOC/01916/0231 «The business elite of modern Cyprus, 1878-1959: social origins and entrepreneurial characteristics in a historical perspective» με ανάδοχο φορέα το Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο μέσω του Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας.

Σύντομο βιογραφικό της ομιλήτριας

Η δρ Ευαγγελία Ματθοπούλου είναι κάτοχος διδακτορικού τίτλου στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία από το Πανεπιστήμιο Κύπρου (2016) και μεταπτυχιακό στην Ιστορία των Διεθνών Σχέσεων από το LSE (2008). Αποσολλήθηκε ως ειδική επιστήμονας στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου και ως συνεργάτιδα σε επιστημονικά προγράμματα στην Κύπρο και το εξωτερικό. Μελέτες της δημοσιεύθηκαν σε διεθνή επιστημονικά

περιοδικά, σε περιοδικά κυπριολογικού ενδιαφέροντος καθώς και σε σύμμεκτους τόμους. Η έρευνα της παρουσιάστηκε σε διεθνή συνέδρια στην Κύπρο και το εξωτερικό. Από το 2019 εργάζεται ως μεταδιδακτορική συνεργάτιδα στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην ιστορία της μετανάστευσης και των επιχειρηματικών δικτύων στην Ανατολική Μεσόγειο κατά τον 19ο και 20ό αιώνα, καθώς και στην ιστορία της επιχειρηματικότητας στην Κύπρο.

«Μίλα μου Ιστορικά»

Η σειρά διαλέξεων «Μίλα μου Ιστορικά» αποτελεί μία επιστημονικά τεκμηριωμένη και ταυτόχρονα φιλική στον ακροατή σειρά, από έγκριτους επιστήμονες που εστιάζουν σε διάφορα κυπριολογικά θέματα, τα οποία σχετίζονται με τα Μουσεία, Συλλογές, Εκθέσεις, Δράσεις του Πολιτιστικού Ιδρύματος, αλλά και ευρύτερα με όλες τις περιόδους της κυπριακής ιστορίας, αρχαιολογίας, ιστορίας της τέχνης και λογοτεχνίας.

Οι διαλέξεις παρουσιάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα στη σελίδα του Πολιτιστικού Ιδρύματος στο Facebook (@boccf), στην ιστοσελίδα μας www.boccf.org και σε άλλες ψηφιακές πλατφόρμες παροχής ήχου (Buzzsprout, Spotify, Google Podcasts: "Μίλα μου ιστορικά").

Περισσότερες πληροφορίες

Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, Φανερωμένης 86-90, Λευκωσία, τηλέφωνο 22128157, www.boccf.org, @boccf

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

«Βούτσεκ» του Γκέοργκ Μπύχνερ

Το θέατρο «ΔΙΟΝΥΣΟΣ»

ανακονίζουν την έναρξη των δοκιμών για το δράμα του Γκέοργκ Μπύχνερ, «Βούτσεκ», σε μετάφραση Κοραλίας Σωτηριάδου, που ανεβαίνει σε σκηνοθεσία και διασκευή Παναγιώτη Λάδου, με την επίσημη πρώτη να έχει προγραμματιστεί για την Παρασκευή 24 Σεπτεμβρίου. «Οραίος καιρός κύριε λοχαγέ. Βλέπετε τι ωραίο, γκρίζος, βαρύς ουρανός; Σου 'ρχεται να καρφώσεις πάνω του ένα παλούκι και να κρεμαστείς, μόνο και μόνο για κείνη τη μικρή γραμμούλα που υπάρχει ανάμεσα στο ναι και το όχι. Ναι και όχι κύριε λοχαγέ. Φταίει το όχι για το ναι ή το ναι για το όχι; Πρέπει να το σκεφτώ αυτό».

Η ομάδα των συντελεστών ακολουθεί το νήμα που άφησε ο συγγραφέας και επιχειρεί να απαντήσει στο επιτακτικό του ερώτημα: Πόσο πρέπει να παγώσει κανείς, για να πάψει επιτέλους να κρυώνει; Επί σκηνής θα βρεθούν οι ηθοποιοί: Θανάσης Γεωργίου, Ανδρέας Κούτσουμπας, Βασιλική Κυπραίου, Δρόσος Σκώτς

Πληροφορίες

Τακτικές παραστάσεις στο Θέατρο Διόνυσος, στη Λευκωσία: Παρασκευή και Σάββατο, 8:30 μ.μ. & Κυριακή στις 6:30 μ.μ. μέχρι τις 18 Οκτωβρίου 2021
Αγορά εισιτηρίων: www.soldoutticketbox.com
Πληροφορίες/Κρατήσεις: 22818999&99621845

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτέλει: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντές: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Η αγγλική αγορά βαρόμετρο για Σεπτέμβριο - Οκτώβριο

Ικανοποίηση για Αύγουστο με συγκρατημένη αισιοδοξία για τους δυο επόμενους μήνες – Σε στάση αναμονής ο τουριστικός κλάδος

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Με το καλοκαίρι, ημερολογιακά, να πλησιάζει στο τέλος του, με συγκρατημένη αισιοδοξία αντιμετωπίζει ο τουριστικός κλάδος τους επόμενους δυο μήνες. Τα χαμόγελα που προκάλεσαν, υπό τις περιστάσεις, Ιούλιος και Αύγουστος διαδέχεται ο σκεπτικισμός για το τι μέλλει γενέσθαι με το υπόλοιπο της φετινής τουριστικής σεζόν. Οι εκτιμήσεις που γίνονται είναι συγκρατημένες και έχουν ως βάση τη συμπεριφορά των κύριων τουριστικών αγορών από τις οποίες ο κυπριακός τουρισμός αναμένει τροφοδοσία. Αν υπάρχει κάτι που μπορεί να θεωρηθεί θετικό είναι οι απόψεις που εκφράζονται στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, οι οποίες δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο ο Σεπτέμβριος και ο Οκτώβριος να κινηθούν στα επίπεδα που κινήθηκε ο Αύγουστος, ο οποίος φαίνεται να κλείνει με πληρότητες που κινούνται πλησίον του 60%, ποσοστό ικανοποιητικό αν ληφθούν υπόψη και οι παράγοντες της πανδημίας κυρίως σε χώρες που παραδοσιακά ψαφίζουν Κύπρο για τις καλοκαιρινές διακοπές. Μια τέτοια περίπτωση αφορά το Ισραήλ, το οποίο θα μπορούσε να κάνει την διαφορά μέσα στον Σεπτέμβριο, πλην όμως η επιδημιολογική εικόνα στο εβραϊκό κράτος δεν το επιτρέπει. Λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε τουριστικής περιοχής της Κύπρου, τις αμυδρές ελπίδες για ένα ικανοποιητικό επόμενο δίστασμα κρατά ζωντανές η αγορά της Μεγάλης Βρετανίας από την οποία, όσο και αν φαίνεται περίεργο, ο ξενοδοχειακός κλάδος συνεχίζει να περιμένει κάτι το παραπάνω τους επόμενους μήνες. Χαρακτηριστική είναι η τοποθέτηση του Θάνου Μιχαηλίδη, προέδρου της επαρχιακής επιτροπής του ΠΑΣΥΞΕ στην «Κ», ο οποίος παρομοιάζει τους επόμενους δυο μήνες ως κινούμενη άμμο με το χειρότερο ή ένα σχετικά ικανοποιητικό αποτέλεσμα πάνω στο τραπέζι.

Ο Αύγουστος

Με τον Αύγουστο να μην έχει κλείσει τουριστικά, οι αρχικές εκτιμήσεις που υπήρχαν ήθελαν τον κατ' ελάχιστον μήνα διακοπών να κινείται στο ίδια επίπεδα

Επίσημα στοικεία για τις επιδόσεις του Αυγούστου δεν υπάρχουν για την ώρα, ωστόσο όλες οι εκτιμήσεις που υπάρχουν θέλουν τον τελευταίο μήνα των διακοπών να κινείται στα ίδια επίπεδα με τον Ιούλιο.

με τον Ιούλιο του 2021 όπου οι αφίξεις τουριστών, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, ανήλθαν σε 297.308, καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 358% σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2020 (κατά τον οποίο καταγράφηκαν 64.914 αφίξεις), καθώς και μείωση 46% σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2019 (με 550.971 αφίξεις). Τις αρχικές εκτιμήσεις που γίνοντουσαν επιβεβαιώνουν και παράγοντες τους ξενοδοχειακού κλάδου, οι οποίοι σε σύγκριση με το 2019 επαναλαμβάνουν το προφανές, ενώ σε σχέση με το 2020 θεωρούν τις φετινές επιδόσεις του τουριστικού προϊόντος ελαφρώς καλύτερες. Λαμβάνοντας υπόψη τα τελευταία επίσημα στοιχεία, σε καλύτερη θέση φαίνεται να βρίσκεται η περιοχή της ελεύθερης Αμμοχώστου, η οποία παρουσιάζεται να ήταν μέσα στις

Μικρό καλάθι φαίνεται να κρατούν οι ξενοδόχοι για τις επιδόσεις του τουριστικού προϊόντος τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο. Αν και συνεχίζουν να διατηρούν κάποιες ελπίδες θεωρούν πως τα σημάδια που υπάρχουν δεν είναι ενθαρρυντικά.

πρώτες επιλογές της ρωσικής αγοράς η οποία τον περασμένο Ιούλιο αποδείχθηκε πως ήταν η κυριότερη δεξαμενή από την οποία άντλησε τουρίστες η Κύπρος, με τις αφίξεις να ανέρχονται στις 83.926 ποσοστό 28,2%. Το σκανδικό με τους Ρώσους τουρίστες συμπληρώνει και ο εσωτερικός τουρισμός, ένα μεγάλο κομμάτι του οποίου φαίνεται ότι επέλεξε τα τουριστικά θέρετρα στα νότια και ανατολικά παράλια της ελεύθερης Κύπρου.

Σεπτέμβριος – Οκτώβριος

Λαμβάνοντας υπόψη τις τουριστικές αγορές από τις οποίες αναμένουν περιοχές της Κύπρου, η μείωση που κατέγραψαν οι αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο, (9,8% 29.149 Ιούλιο), καθώς και από το Ισραήλ (5,4% 16.171 Ιούλιο), επέδρασαν

αρνητικά στην τουριστική βιομηχανία της Πάφου που παραδοσιακά βρίσκεται στις πρώτες επιλογές των δυο αγορών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ξενοδοχειακών φορέων, ο Αύγουστος από πλευράς πληροτήτων θα κινηθεί κοντά στο 60% με πιθανότερη κατάληξη το 55%. Στην περίπτωση που δεν υπάρξει διαφοροποίηση της τάσης που καταγράφεται, οι προβλέψεις για τον Σεπτέμβριο δεν είναι ενθαρρυντικές και δεν αναμένεται αλλαγή στις τουριστικές ροές από τη Μεγάλη Βρετανία. Αρνητική εξέλιξη αποτελεί και το κλείσιμο της αγοράς του Ισραήλ λόγω επιδημίας, που υπό άλλες περιστάσεις θα έδινε ανάσες στο τοπικό τουριστικό προϊόν μέσα στο Σεπτέμβριο, ένεκα των αρκετών εορτών που υπάρχουν. Η κρίσιμη περίοδος για τους ξενοδόχους

Κινούμενη άμμος η βρετανική αγορά το επόμενο δίμηνο

Πάντα σε επίπεδο εκτιμήσεων, το επόμενο διάστημα, τουριστικά, εκτιμάται πως μπορεί να αποφέρει το χειρότερο ή ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα. Το χειρότερο σενάριο από πλευράς αιτιών αποδίδεται σε συνδυαστικούς παράγοντες, που έχουν να κάνουν με το αποτύπωμα της πανδημίας και την κρατική στήριξη. Στην περίπτωση που η τουριστική κίνηση δεν διαφοροποιηθεί και η κρατική στήριξη της εργασίας στον τουρισμό τερματισθεί, θεωρείται βέβαιο πως αρκετές ξενοδοχειακές μονάδες θα οδηγηθούν σε τερματισμό εργασιών για τη φετινή χρονιά. Το καλό σενάριο θέλει διαφοροποίηση των αφίξεων προς τα πάνω, τους επόμενους δυο μήνες με ταυτόχρονη επέκταση της κρατικής στήριξης της εργασίας στον τουριστικό κλάδο. Ένας τρίτος παράγοντας που αφορά την αγορά της Μεγάλης Βρετανίας έχει να κάνει με τη υγειονομικά πρωτόκολλα που θα ισχύσουν το επόμενο διάστημα, στη Γκράιτ Αλβιόν και το κατά πόσο θα τερματιστεί η αστάθεια που υπήρχε το προηγούμενο διάστημα, επηρεάζοντας σε μεγάλο βαθμό τις αφίξεις τουριστών από τη Μεγάλη Βρετανία.

θεωρείται το επόμενο διάστημα μέχρι τις 10 Σεπτεμβρίου όπου αναμένεται να υπάρχουν οι πρώτες ενδείξεις για το πώς θα κινηθεί η επόμενη περίοδος. Αν ληφθεί υπόψη ότι ο βασικός κορμός των αφίξεων μετά το καλοκαίρι προέρχεται από την αγγλική αγορά φαίνεται να υπάρχουν αμυδρές ελπίδες για το μήνα Οκτώβριο. Χωρίς οι ξενοδόχοι να αποκλείουν το στοιχείο της έκπληξης θεωρούν ότι επί του παρόντος η συγκεκριμένη αγορά δεν έχει δείξει κάποια δυναμική, κάτι που ενδεχομένως να συμβεί το επόμενο διάστημα.

GoYield

Ακίνητα υψηλής απόδοσης

Παραθαλάσσια Τεμάχια στο Μαζωτό, Λάρνακα

- Απρόσκοπτη θέα στη θάλασσα
- 15 λεπτά από τον Διεθνή Αερολιμένα Λάρνακας
- Εξαιρετική τοποθεσία, πλησίον πολυτελών ξενοδοχείων, πολλαπλών ανέσεων και κέντρων αναψυχής
- Κατάλληλο για τουριστική ανάπτυξη.

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

GoGordian
REAL ESTATE

€2.235.000

Εμβαδόν: **30.436m²**

Ref: 7537

7777 5656 | www.gogordian.com

Θα αναμένουν τον ΕΜΑ έως 1η Σεπτεμβρίου για 3η δόση

Στο επόμενο Υπουργικό το θέμα της επιπρόσθετης δόσης εμβολίου εάν καθυστερήσει η απάντηση από τον ΕΜΑ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Καθυστερήση παρατηρείται από πλευράς Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΜΑ) στην διατύπωση απόψεων αναφορικά με την τρίτη δόση εμβολίου καθώς και απαντήσεων σε μια σειρά ερωτημάτων για το πρόγραμμα εμβολιασμού. Πηγές στη Λευκωσία τοποθετούσαν χρονικά την κοινοποίηση των απόψεων το βράδυ της περασμένης Δευτέρας, μια εξέλιξη που θα έβαζε μπροστά τον εμβολιασμό με την επιπρόσθετη δόση από σήμερα Τετάρτη. Μέχρι και την ώρα που έκλεινε το φύλλο της «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ», η Λευκωσία δεν είχε πάρει τις απόψεις, με κάποιες πληροφορίες να κάνουν λόγο για πιθανό προβληματισμό από πλευράς ΕΜΑ. Και ενώ άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε. προχώρησαν ήδη με απόφαση για την τρίτη δόση, η Λευκωσία θα αναμένει τον ΕΜΑ μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου, ημερομηνία κατά την οποία θα συνέλθει το Υπουργικό Συμβούλιο. Ο υπουργός

ρετικό στόχο. Όπως διευκρινίζεται η τρίτη δόση θα λαμβάνεται από άτομα που δεν έχουν πετύχει την καλύτερη δυνατή προστατευτική ανοσία από τις δυο προηγούμενες, λόγω της υποκείμενης κατάστασης. Στη λογική αυτή η τρίτη δόση θα χορηγηθεί σε δυο κατηγορίες ατόμων άνω των 70 ετών:

-Σε αυτούς που δεν πέτυχαν ποτέ την επιθυμητή προστατευτική ανοσία (ανοσοκατεσταλμένοι). Με την τρίτη δόση-επιπρόσθετη αυτό το

Στην περίπτωση που οι απόψεις του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων για την επιπρόσθετη δόση καθυστερήσουν, θα ενημερωθεί το Υπουργικό Συμβούλιο στην επόμενη συνεδρία, χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενη λήψη πολιτικής απόφασης για τους εμβολιασμούς.

Την επιπρόσθετη δόση θα λάβουν, με βάση τα σημερινά δεδομένα, τα άτομα άνω των 70 ετών που ο αρχικός εμβολιασμός τους δεν πέτυχε το επιθυμητό επίπεδο προστατευτικής ανοσίας, ενώ την ενισχυτική άτομα που η ανοσία φθίνει λόγω του χρόνου.

Υγείας Μιχάλης Χατζηπαντέλας θα ενημερώσει το κυβερνητικό σχήμα και δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο το Υπουργικό Συμβούλιο να προχωρήσει με σχετική απόφαση ανεξαρτήτως ΕΜΑ.

Πολιτικά που έχουν ακολουθήσει χώρες όπως η Γερμανία, η Γαλλία, η Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Ισραήλ, η Ρωσία, και η Κίνα. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, εάν αυτό κληθεί να αποφασίσει, θα βασισθεί στα δεδομένα που υπάρχουν από Κύπρο και άλλες χώρες, τα οποία συντηγορούν υπέρ της επιπρόσθετης δόσης εμβολίου. Από οργανωτικές πλευράς, όπως έγραφε η ηλεκτρονική «Κ», η υποδομή πραγματοποιήσους της τρίτης δόσης είναι έτοιμη. Επίσης εάν και σήμερα Τετάρτη δεν υπάρξει φως από τον ΕΜΑ, ο υπουργός Υγείας θα μιλήσει με την Επίτροπο Υγείας Στέλλα Κυριακίδου.

Ο ΕΜΑ

Από πλευράς Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων, η καθυστερήση αποδίδεται στην ανάλυση των δεδομένων για την ενισχυτική δόση εμβολίου και πως αναμένουν το φάκελο από τις εταιρείες Pfizer και Moderna. Παρά την καθυστερήση, όλα δείχνουν προς την αναγκαιότητα της επιπρόσθετης δόσης για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού. Ένα στοιχείο που έχει υποδειχθεί από τον ΕΜΑ είναι να μην χαρακτηρίζεται ενισχυτική η δόση για ανοσοκατεσταλμένους για το λόγο ότι στη συγκεκριμένη κατηγορία η δόση θα λειτουργεί ως επιπρόσθετη και θα έχει διαφο-

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

Apple Pay

οποίο διαπιστώθηκε είναι πως επιτυγχάνεται ο αρχικός στόχος, δηλαδή η ενίσχυση της ανοσίας.

- Η ενισχυτική σε υπερήλικες και κλειστές δομές και ως στόχο θα έχει την υπάρχουσα προστατευτική ανοσία, από το αρχικό σχήμα εμβολιασμού, η οποία φθίνει προϊόντος του χρόνου με επιδίωξη να την επαναφέρει στο επιθυμητό επίπεδο και να την παρατείνει χρονικά.

Οι μελέτες

Στις διαπιστώσεις αυτές συντηγορούν μελέτες που υπάρχουν στο Ισραήλ και οι οποίες δείχνουν πως η επιπρόσθετη δόση δημιουργεί υψηλούς τίτλους αντισωμάτων από την πρώτη εβδομάδα και έναντι της μετάλλαξης Δέλτα. Σχετικές μελέτες υπάρχουν και σε Γερμανία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο. Ήδη η Γερμανία αποφάσισε να προχωρήσει με την ενισχυτική δόση σε υπερήλικες 6 μήνες μετά την ολοκλήρωση του αρχικού εμβολιαστικού σχήματος, σε όσους το επιθυμούν 6 μήνες μετά τον εμβολιασμό με AstraZeneca και J&J ενώ αποφασίσθηκε και ο εμβολιασμός παιδιών 12 ετών και άνω. Επίσης το επόμενο διάστημα θα μελετηθούν και οι περιπτώσεις εκείνες, ατόμων που νόσησαν σοβαρά και δεν είχαν ολοκληρώσει το εμβολιαστικό τους σχήμα και με τις δυο δόσεις ή είχαν κάνει μόνο μια δόση.

Προκρίνεται το ανακάτεμα των εμβολίων

Εκτός από το πράσινο φως στην τρίτη δόση ο ΕΜΑ μελετά άλλες τρεις μελέτες που αφορούν το «ανακάτεμα» των εμβολίων. Συγκεκριμένα όπως προκύπτει από τις μελέτες, η ενισχυτική δόση μπορεί να γίνει με διαφορετικό εμβόλιο και όχι κατ' ανάγκη με το ίδιο. Δηλαδή κάποιος που έκανε τις δυο δόσεις με AstraZeneca μπορεί να κάνει την ενισχυτική με κάποιο άλλο εμβόλιο, όπως της Pfizer ή της Moderna. Για το μονοδοσικό εμβόλιο της J&J υπήρχαν συστάσεις στις ΗΠΑ για δεύτερη δόση, κυρίως λόγω της μετάλλαξης Δέλτα. Στην Ευρώπη δεν υπάρχουν αναλογες συστάσεις αν δηλαδή η επιπρόσθετη δόση μπορεί να γίνει με το ίδιο εμβόλιο ή με κάποιο άλλο mRNA. Πάντως όσον αφορά το «ανακάτεμα» των εμβολίων, για τις ανάγκες της επιπρόσθετης δόσης, οι επιστημονικές απόψεις είναι θετικές τόσο στο κομμάτι της ασφάλειας όσο και της αποτελεσματικότητας.

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Η χειρότερη επένδυση σε ακίνητα

Πολλά λέμε για το πόσο καλές είναι οι επενδύσεις σε ακίνητα. Μάλιστα επιχειρηματολογούμε γιατί είναι οι καλύτερες επενδύσεις μεταξύ των επενδυτικών μέσων και επιλογών που υπάρχουν. Καλά, αν είναι τόσο καλές και αν όλα είναι τόσο ρόδινα γιατί δεν επενδύουμε όλοι σε ακίνητα και να ζούμε τρισευτυχισμένοι

Είτε επειδή το ζήσατε, είτε επειδή το ακούσατε, η επένδυση στα ακίνητα διαφέρει – δεν μπορείτε να φανταστείτε πόσο – από άλλες επενδύσεις. Σκεφτείτε την επένδυση σε μια μετοχή και μετά σκεφτείτε το χειρότερο δυνατό σενάριο. Μην πάτε μακριά · πριν οκτώ και κάτι χρονάκια υπήρχαν επενδυτές που είχαν επενδυμένα τα χρήματά τους σε «blue-chip» τραπεζικούς τίτλους. Εν μια νυκτί, η τράπεζα χρεοκόπησε, η επένδυσή τους στους τίτλους της εξανεμίστηκε και έχασαν τα λεφτά τους.

Αν είχα επενδύσει από τα δικά μου χρήματα €10.000 ή €100.000 ή €1.000.000 σε αυτούς τους τίτλους πριν από αυτή την ημερομηνία, ανεξαρτήτως τι αξία είχε η επένδυσή μου κατά την ημερομηνία του συμβάντος, με το συμβάν η αξία πήγε στο μηδέν. Αυτό ήταν το χειρότερο δυνατό σενάριο. Το ήξερα ή έπρεπε να το ξέρω όταν επένδυα, αλλά πήρα το ρίσκο επειδή πίστευα πως ήταν απειροελάχιστη η πιθανότητα να συμβεί κάτι τέτοιο και δυστυχώς η απόφασή μου, μου βγήκε ξινή. Από τη στιγμή που η επένδυση

«Ποτέ, μα ποτέ μην εμπλοκαίετε σε μια συναλλαγή που δεν κατανοείτε». Η χειρότερη δυνατή επένδυση σε ακίνητα είναι αυτή που δεν κατανοείτε.

έγινε με δικά μου λεφτά, κανένας δεν ήρθε ξοπίσω μου να μου ζητά και ρέστα επειδή χρεοκόπησε η τράπεζα.

Με μια επένδυση σε ακίνητα τα πράγματα σπάνια είναι τόσο ... απλά. Και για να σας δώσω μια δωρεάν συμβουλή, αυτή είναι: «Ποτέ, μα ποτέ μην εμπλοκαίετε σε μια συναλλαγή που δεν κατανοείτε». Η χειρότερη δυνατή επένδυση σε ακίνητα είναι αυτή που δεν κατανοείτε.

Τι εννοώ λοιπόν με αυτό; Κατ' αρχήν, για να υπάρξει «εμπλοκή» θα πρέπει να υπάρξει καταβολή χρημάτων από την τσέπη σας ή συνδυασμός δικών σας χρημάτων και δανεισμού. Αν δεν υπάρξει κανένα από τα δύο δεν μπορούμε να μιλάμε για εμπλοκή σας σε συναλλαγή αφού αυτό θα σημαίνει ότι απλά διερρεχνάτε... Άρα, κατά δεύτερον, χωρίς χρηματική δέσμευση, δεν υπάρχει και συναλλαγή. Και κατά τρίτον, για να υπάρξει κατανόηση, θα πρέπει να υπάρχει πλήρης

Η επένδυση στα ακίνητα ίσως είναι η καλύτερη που μπορεί να πραγματοποιήσετε, φτάνει όχι μόνο να μην έχετε άγνοια κινδύνου αλλά να γνωρίζετε όλες τις παγίδες, τους κινδύνους, το ρίσκο και να είστε εκ των προτέρων προετοιμασμένοι με λύσεις αν συμβούν.

επίγνωση όλων των πιθανών κινδύνων που με τη σειρά της μας οδηγεί στην κατανόηση του χειρότερου δυνατού σεναρίου.

Τα παραδείγματα που αυτή η συλλογιστική αλυσίδα έσπασε με αποτέλεσμα ο επενδυτής να ζει το χειρότερο δυνατό σενάριο είναι άπειρα και το χειρότερο δυνατό σενάριο είναι ένας εφιάλτης χωρίς τέλος. Αν μια συναλλαγή πάει λάθος επειδή δεν μελετήσαμε ή παραβλέψαμε τους κινδύνους, όχι μόνο θα χάσουμε

την επένδυσή μας (δηλαδή τα δικά μας χρήματα ή και αυτά που δανειστήκαμε), αλλά είναι πολύ πιθανόν να μας τρέχουν οι δανειστές για να πάρουν τι έχουμε και δεν έχουμε ή μπορεί να ανακαλύψουμε πως η επένδυσή μας είναι ένας λάκκος που ρίχνουμε μέσα χρήματα χωρίς τέλος και χωρίς επιστροφή.

Όπως είπα τα παραδείγματα είναι άπειρα. Ας δούμε μερικά που όντως έχουν συμβεί. Αποφασίζετε να αγοράσετε ένα μετα-

χειρισμένο διαμέρισμα και επειδή δεν είστε τυχαίος, βάζετε σαν όρο να έχει δικό του ξεχωριστό τίτλο ιδιοκτησίας. Βρίσκετε ένα που είναι και σχετικά «φτηνό», το αγοράζετε προς €82.000 και μετά την μεταβίβαση ανάβετε το πόυρο της επιτυχίας. Μετά από ένα μήνα λαμβάνετε μια επιστολή από τη διαχειριστική επιτροπή ότι θα γίνει αναγκαία αναβάθμιση του κτηρίου και θα πρέπει ο κάθε ιδιοκτήτης να πληρώσει €8.000. Η επιλογή του να πληρώσει θυμίζει την περίπτωση του χωριάτη με το σκονί. Πληρώνοντας, αυτόματα πληρώνετε 10% της αξίας του διμερισματος που αγοράσατε για έξοδα που οφείλατε να γνωρίζατε από πριν επενδύσατε. Μήπως τώρα δεν είναι τόσο καλή η επένδυσή σας

Πόσοι και πόσοι ανακαλύψατε μετά που αγοράσατε το «σουλουπωμένο» σπίτι σας, πως έπρεπε να ξηλώσετε δάπεδα, ταβάνια και τοίχους για να αλλάξετε υδραυλική εγκατάσταση, ηλεκτρολογική εγκατάσταση, θέρμανση και κλιματιστικά, επειδή δημιουργούσαν πρόβλημα; Πόσοι αναγκαστήκατε να σπάσετε περιμετρικά βεράντες για να κάνετε μονώσεις που δεν έγιναν ποτέ;

Υπήρχε περίπτωση που ένας αγόρασε παραθαλάσσιο κτήμα τριών στρεμμάτων για να πραγματοποιήσει το όνειρο του δίπλα στον έρωτα του, την θάλασσα, για να ανακαλύψει εκ των υστέρων ότι όλο το κτήμα ήταν σε ζώνη προστασίας της

παραλίας και με δυσκολία μπορούσε να φυτέψει μπιστόνι, όχι να κτίσει σπίτι! Ο άλλος ήταν βουνίσιος · αγόρασε το χωράφι για να μάθει μετά ότι ενέπιπτε σε περιοχή Natura επειδή μέσα στο κτήμα του βλατούσε το «Κρίνο της Παναγίας»...

Πόσοι και πόσοι την έπαθαν ενοικιάζοντας το υποστατικό τους σε φίλους ή σε «συστημένους» από φίλους και περιμένουν να εισπράξουν ενοίκια. Πόσοι και πόσοι την έπαθαν από developers που χρεοκόπησαν, εξαφανίστηκαν, τους τα άφησαν στη μέση και δεν πήραν όχι μόνο τίτλους, αλλά ούτε καν τέσσερις τοίχους. Πόσοι και πόσοι την έπαθαν επειδή επένδυσαν έχοντας κατά νουν μόνο το καλύτερο δυνατό σενάριο και κατέληξαν να τους τα παίρνουν οι τράπεζες.

Η επένδυση στα ακίνητα ίσως είναι η καλύτερη που μπορεί να πραγματοποιήσετε, φτάνει όχι μόνο να μην έχετε άγνοια κινδύνου αλλά να γνωρίζετε όλες τις παγίδες, τους κινδύνους, το ρίσκο και να είστε εκ των προτέρων προετοιμασμένοι με λύσεις αν συμβούν. Τότε είστε υποψήφιοι να κερδίσετε και να απολαύσετε τους καρπούς. Αυτό είναι και το καλύτερο διαπραγματευτικό σας χαρτί όταν πάτε να αγοράσετε.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Δεν ανακαλούν την απόφαση για το Βαρώσι

Η πρώτη αντίδραση του Τατάρ, των συνεργατών του και τ/κ κομμμάτων

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Περίπου ένα μήνα μετά την δρομολόγηση της νέας φάσης του ανοίγματος της κλειστής πόλης της Αμμοχώστου υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση, η Λευκωσία αποφάσισε να προχωρήσει στην αφαίρεση διαβατηρίων από τον Τ/κ ηγέτη και τους στενούς συνεργάτες του. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ανάκληση ή μη ανανέωση ή έκδοση διαβατηρίων σε πρόσωπα τα οποία, με τις πράξεις και τις ενέργειές τους, υπονομεύουν την κυριαρχία, την ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα και την ασφάλεια της Κυπριακής Δημοκρατίας κατ’ αντίθεση με τις πρόνοιες του Συντάγματος, έχει ληφθεί στη βάση νομολογίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η νέα απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου θεωρείται ως μια από τις απαντήσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας στις κινήσεις της Τουρκίας για εποικισμό της Αμμοχώστου. Αρμόδια πηγή ανέφερε ότι η απόφαση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο ενός πακέτου μέτρων που προωθεί η Κυβέρνηση, σε μια προσπάθεια να αρθεί το αδιέξοδο και να προσέλθει η Τουρκία στο τραπέζι του διαλόγου για εξεύρεση λύσης στο Κυπριακό πρόβλημα, η οποία θα στηρίζεται στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και στις αρχές και αξίες της Ε.Ε. Προς την ίδια κατεύθυνση εντάσσεται και η 5η Διακρατική Προσφυγή στην οποία αποφάσισε ότι θα προχωρήσει η Κυβέρνηση για το θέμα της Αμμοχώστου.

Ο Τατάρ και ο στενός κύκλος των συνεργατών που επηρεάζεται από την νέα απόφαση έφτασαν στο σημείο να κατηγορούν την ε/κ πλευρά για ρατσισμό. Την ίδια στιγμή, η τ/κ πλευρά εκτιμεί το μήνυμα ότι το άνοιγμα του Βαρωσιού προχωρά κανονικά.

«Καταδικάζω την ελληνοκυπριακή διοίκηση που έλαβε αυτή την απόφαση. Πρόκειται για μια απαρχαιωμένη, ρατσιστική και λανθασμένη όσον αφορά τα ανθρωπιά δικαιώματα απόφαση, η οποία δεν έχει νομική βάση. Δεν είναι δυνατόν να γίνει αποδεκτή τέτοιοι είδους διάκριση μεταξύ των πολιτών».

Με την παραπάνω τοποθέτηση και σκληρή κριτική στην ε/κ πλευρά αντέδρασε ο Τατάρ το απόγευμα της Δευτέρας στην απόφαση για ανάκληση των διαβα-

τηρίων ορισμένων στελεχών της τ/κ ηγεσίας. Μιλώντας στο τ/κ Πρακτορείο Ειδήσεων, ο Τατάρ ανέφερε ότι η νέα απόφαση της ε/κ ηγεσίας δεν αφορά αποκλειστικά το πρόσωπό του. Η νέα κίνηση της ηγεσίας του Νίκου Αναστασιάδη αφορά τα δικαιώματα που έχουν οι Τ/κ στην Κύπρο. «Προσωπικά, δεν έχω χρησιμοποιήσει αυτό το διαβατήριο εδώ και χρόνια, οπότε η απόφαση δεν με δεσμεύει», επεσήμανε ο Τ/κ ηγέτης, ο οποίος πρόσθεσε τα εξής: «Ωστόσο, αυτό είναι ένα ζήτημα που αφορά τον λαό μας. Οι άνθρωποί μας εξασφάλισαν αυτά τα διαβατήρια εξαιτίας των υφιστάμενων συνθηκών. (Τα διαβατήρια αποκτήθηκαν) λόγω διαφόρων αδικιών που γίνονται σε βάρος μας και για άλλους λόγους όπως λ.χ. τα ταξίδια και τις υποτροφίες».

Ο Τατάρ, στο πλαίσιο της τοποθέτησής του για το ζήτημα των διαβατηρίων, επιχείρησε, επίσης, να προβάλει τον γνωστό ισχυρισμό της τ/κ πλευράς ότι «η Κυπριακή Δημοκρατία τελεί υπό καθεστώς ε/κ κατοχής». Παρόμοια υπήρξε και η στάση του «Πρωθυπουργού», Ερσάν Σανέρ, ο οποίος χάνει κι αυτός το κυπριακό διαβατήριό του. Ο Σανέρ χαρακτήρισε «ε-

Εχθρική, ρατσιστική, λανθασμένη είναι ορισμένα από τα επίθετα που χρησιμοποιεί η τ/κ διοίκηση για την απόφαση της κυβέρνησης.

χθρική» την νέα κίνηση της Λευκωσίας. «Πληροφορηθήκαμε για μια σειρά αποφάσεων της λεγόμενης Κυπριακής Δημοκρατίας. Θα ενημερώσουμε την κοινή γνώμη για αυτήν την εξέλιξη ύστερα από διαβούλευση με τον Πρόεδρο. Η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να αναθεωρήσει αυτήν την απόφαση, η οποία αποτελεί μια νέα εχθρική πράξη (ενάντια των Τ/κ)», σημείωσε ο «Πρωθυπουργός».

Σε γενικές γραμμές τις παραπάνω απόψεις του Τ/κ ηγέτη και του «Πρωθυπουργού» συμμερίζονται και άλλα στελέχη της τ/κ ηγεσίας. Μέλη του «κυβερνητικού συμβουλίου» που επίσης χάνουν τα διαβατήριά τους εξαπολύουν μετωπική επίθεση κατά της ε/κ πλευράς. Την ίδια ώρα,

Παρά τις νέες κινήσεις της ε/κ πλευράς για το ζήτημα της κλειστής πόλης της Αμμοχώστου, το τουρκικό σχέδιο για το Βαρώσι συνεχίζει κανονικά την πορεία του.

Οζερσαϊ: Φθηνός πολιτικός ελιγμός

Σημειώνεται ότι ο εμπνευστής του τουρκικού σχεδίου για το Βαρώσι, ο αρχηγός του Κόμματος του Λαού (ΚΛ), Κούντρετ Όζερσαϊ, συμμερίζεται την αποφασιστικότητα του Χασίπογλου για την συνέχιση της προώθησης του ανοίγματος της κλειστής πόλης. Σε σχετική τοποθέτηση του, ο Όζερσαϊ ισχυρίζεται ότι η νέα κίνηση της Λευκωσίας δεν έχει μεγάλη σημασία και ότι το τουρκικό σχέδιο για το Βαρώσι θα συνεχίσει κανονικά την πορεία του. Ασκώντας κριτική και στην τ/κ ηγεσία με το σκεπτικό ότι δεν διαχειρίζεται με ορθό τρόπο το άνοιγμα του Βαρωσιού, ο Όζερσαϊ στέλνει το ακόλουθο μήνυμα: «Αυτό το βήμα της ελληνοκυπριακής ηγεσίας, η οποία επιθυμεί να εμφανιστεί ενώπιον της κοινωνίας ως η πλευρά που πράττει κάτι στο ζήτημα του Βαρωσιού, θα μας πάει πίσω, όχι μπροστά, τόσο πολιτικά, όσο και νομικά και διακοινοτικά. Νομίζω ότι ακόμη και το γεγονός ότι (το τουρκικό σχέδιο για το Βαρώσι) εφαρμόζεται λανθασμένα και ελλιπώς δεν δικαιολογεί αυτόν τον φτηνό πολιτικό ελιγμό της ελληνοκυπριακής ηγεσίας».

στην τ/κ ηγεσία υποστήριξη παρέχει και η τ/κ Αριστερά. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του Κόμματος Κοινοτικής Δημοκρατίας (ΚΚΔ), το οποίο το 2015 πρωταγωνίστησε στην ανάδειξη του τελευταίου Τ/κ ηγέτη που τασσόταν υπέρ της ομοσπονδιακής λύσης. Το ΚΚΔ, σε πρώτη τοποθέτησή του για την νέα εξέλιξη, προειδοποιεί ότι είναι έτοιμο και πρόθυμο

να μεταφέρει το όλο ζήτημα των τ/κ διαβατηρίων στο προσκήνιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αντιδρώντας στην νέα κίνηση της κυβέρνησης Αναστασιάδη σε ιδιαίτερα υψηλούς τόνους, η τ/κ πλευρά φρόντισε να στείλει και ένα άλλο μήνυμα. Παρά τις νέες κινήσεις της ε/κ πλευράς για το ζήτημα της κλειστής πόλης της Αμμοχώ-

στου, το τουρκικό σχέδιο για το Βαρώσι συνεχίζει κανονικά την πορεία του. Με άλλα λόγια, η αντίδραση της ε/κ πλευράς και της διεθνούς κοινότητας δεν πρόκειται να τροποποιήσει τα σχέδια της ηγεσίας Τατάρ για την κλειστή πόλη της Αμμοχώστου.

Ο νομικός και «βουλευτής» Οζούσχάν Χασίπογλου είναι μέλος της «προεδρικής επιτροπής» που προωθεί το τουρκικό σχέδιο για το Βαρώσι. Το όνομα του Τ/κ νομικού συμπεριλαμβάνεται στην λίστα των Τ/κ «αξιωματούχων» που χάνουν το κυπριακό διαβατήριο ύστερα από την απόφαση της κυπριακής κυβέρνησης. Ο Χασίπογλου επιμένει στην σημασία του τουρκικού σχεδίου για το Βαρώσι.

«Καλώ την ε/κ πλευρά να κατανοήσει με ορθό τρόπο το τι εννοούμε και σκοπεύουμε για το άνοιγμα του Βαρωσιού. «Προχωράμε στο άνοιγμα (του Βαρωσιού), το οποίο είναι προς όφελος ολόκληρης της Κύπρου, για να επιστρέψουμε τις περιουσίες στους ιδιοκτήτες πριν από το 1974 ή για να τους αποζημιώσουμε. Πόσο καιρό θα πρέπει να περιμένουμε μέχρι η ε/κ πλευρά να καταλήξει σε μια διευθέτηση

με εμάς; Πέρασαν 47 χρόνια! Τώρα στο Βαρώσι οι Ε/κ και οι Τ/κ έχουν την ευκαιρία να ζήσουν μαζί. (Στο παρελθόν) προτεινόμε οκτώ φορές το Βαρώσι να τεθεί υπό ε/κ διοίκηση. Ωστόσο, η πρόταση απορρίφθηκε κάθε φορά από τους Ε/κ».

Ισχυριζόμενος ότι το τουρκικό σχέδιο για το Βαρώσι δεν έρχεται σε αντίθεση με τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, ο Χασίπογλου υποστηρίζει ότι η ηγεσία του επιθυμεί στο Βαρώσι «οι Ε/κ να προσεύχονται στις εκκλησίες τους και οι Τ/κ στα τεμένη τους και να παίζουν ποδόσφαιρο ομάδες από την νότια και βόρεια Κύπρο στο γήπεδο της περιοχής» καθώς και ότι μελλοντικά το Βαρώσι θα μετεξελιχθεί σε κέντρο τέχνης και πολιτισμού, με θέατρα και κινηματογράφους. Επιστρέφοντας στο ζήτημα των διαβατηρίων, ο «βουλευτής» του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ), διατυπώνει την εκτίμησή ότι «θα πρέπει να είναι η πρώτη φορά στην ιστορία της ΕΕ που ακυρώνονται διαβατήρια μόνο και μόνο επειδή ανοίγει μια πόλη και παρέχεται στους κατοίκους της η ευκαιρία της εγκατάστασης μετά από 47 χρόνια!».

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Δεν χωράνε άλλοι... δυστυχώς!

Η ανθρωπιστική κρίση που βιώνει ο λαός του Αφγανιστάν είναι τεράστια και ευθύνη φέρει σίγουρα και η δύση. Πετιάστηκε ένα τρισεκατομμύριο δολάρια τα τελευταία 20 χρόνια για το αποτέλεσμα που έχουμε σήμερα. Αυτό ήδη πυροδοτούσε νέες μεταναστευτικές ροές που περιμένουμε σύντομα να προσπαθήσουν να περάσουν στην Ευρώπη. Το θέμα είναι όμως ότι η Κύπρος και η Ελλάδα δεν ανέχουν να φιλοξενήσουν άλλες πονεμένες ψυχές. Είναι δυστυχώς αδύνατο! Ήδη φιλοξενούμε πολλούς περισσότερους από ότι αντέχουμε αλλά και από ότι πρέπει, σε σχέση με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες που αδιαφορούν στην υποχρέωση να πάρουν στα εδάφη τους όσους τους αναλογούν. Την ίδια ώρα δεν είναι όλοι αυτοί που προσπαθούν να μπουσ στην Ευρώπη κατατρεγμένοι στις χώρες τους. Πολλοί εξ αυτών είναι κοινοί εγκληματίες που απλά το «έσκασαν» και για να ζήσουν κάνουν αυτό που ξέρουν. Πουλούν ναρκωτικά, εκμεταλλεύονται γυναίκες, οργανώνουν ομάδες που ασκούν εγκληματίους και κάνουν κλοπές. Οι φυλακές μας επίσης δεν μπορούν να αντέξουν τους επιπλέον εγκληματίες. Οι Ευρωπαϊκές χώρες μια-μια εκφοράζουν την αντίθεσή τους να δεχθούν τις ροές των λαθρομεταναστών γιατί πολύ απλά δεν υπάρχει άλλος χώρος. Ένα μεγάλο πρόβλημα είναι ότι οι Ισλαμιστές που βρίσκονται ήδη στα εδάφη μας δεν προσπαθούν να ενσωματωθούν στην Ευρωπαϊκή κοινωνία. Αλήθεια...γιατί έρχονται στην Ευρώπη εφόσον δεν σέβονται τα ήθη και τα έθιμά μας; Γιατί δεν μεταναστεύουν σε χώρες που έχουν την ίδια κοινότητα μαζί τους; Γιατί αυτοί που αφήνουν τις χώρες τους για μια καλύτερη ζωή είναι στην συντριπτική πλειοψηφία άντρες; Εμείς πρέπει να δεχόμαστε τα ήθη και τα έθιμά τους και είμαστε φασίστες αν δεν το κάνουμε αλλά αυτοί δεν είναι υποχρεωμένοι να σέβονται τα δικά μας; Γιατί δεν προσπαθούν να ενσωματωθούν στις κοινωνίες μας; Έχουν μήπως βοήθεια από χώρες όπως η Τουρκία και το Κατάρ ακριβώς για να μην ενσωματωθούν; Οι Μπ Κυβερνητικές Οργανώσεις που πρωτοστατούν στην παράνομη εισαγωγή λαθρομεταναστών στην Ευρώπη έχουν οικονομικά οφέλη; Αυτά είναι ερωτήματα που κάποια στιγμή θα πρέπει να απαντηθούν. Μέχρι τότε η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Αμερική θα πρέπει να βρουν τρόπο, ώστε οι νέοι πρόσφυγες που δεν έμειναν να πολεμήσουν για την ελευθερία τους, να παραμείνουν σε χώρες όμορες με το Αφγανιστάν, να μην περάσουν στην Τουρκία και κατ’ επέκταση στην Ευρώπη. Άλλωστε η ευθύνη τους βαρβαίνει όλους!

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Τον ανταποκριτή μας στην ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ **ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΔΗ**

Τα βέλη της αντιπολίτευσης δέχθηκε ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, λόγω των πληροφοριών που δημοσίευσαν βρετανικές εφημερίδες περί δημιουργίας κέντρου επεξεργασίας αιτίσεων ασύλου για τους Αφγανούς πρόσφυγες. Το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα κατηγορήσε την τουρκική κυβέρνηση για «μυστικές συμφωνίες».

Η Αγκυρα διαψεύδει δημοσιεύματα περί δημιουργίας κέντρων επεξεργασίας αιτήσεων ασύλου.

Η κυβέρνηση διέψευσε τις πληροφορίες αυτές.

Ο υπουργός Αμυνας της Βρετανίας Μπεν Γουάλας, σε άρθρο του που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα The Mail on Sunday, ανήγγειλε πως σχεδιάζουν να δημιουργήσουν κέντρα σε ορισμένες χώρες της περιοχής όπου θα διαμενούν ορισμένοι Αφγανοί, οι οποίοι εργάστηκαν για τους Λυτικούς στο Αφγανιστάν, έως ότου ολοκληρωθούν οι διαδικασίες για βίζα.

Η εφημερίδα The Mail on Sunday, όπως και το BBC, υποστήριξαν πως

τα κέντρα αυτά θα δημιουργηθούν στην Τουρκία και το Πακιστάν. Το δημοσίευμα επικαλέστηκε και άλλα βρετανικά μέσα ενημέρωσης.

Το υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας εξέδωσε ανακοίνωση και διέψευσε αυτές τις πληροφορίες τονίζοντας πως «μέχρι σήμερα δεν μας έχει διαβιβαστεί κανένα επίσημο αίτημα σε αυτή την κατεύθυνση από καμία χώρα. Άλλωστε, ακόμα και να διαβιβαστεί ένα τέτοιο αίτημα δεν είναι δυνατόν να το δεχτούμε».

Και ο υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου δήλωσε πως «το δημοσίευμα αυτό είναι τελείως εξωπραγματικό. Τα λόγια που αναφέρονται στο δημοσίευμα δεν ειπώθηκαν σε καμία περίπτωση από το υπουργείο Αμυνας της Αγγλίας. Το BBC κατάλαβε το λάθος και έσβησε το tweet του», υποστήριξε.

Εν τω μεταξύ, ο δήμαρχος της Κωνσταντινούπολης διαμαρτυρήθηκε για το ενδεχόμενο νέων ροών από το Αφγανιστάν, ξεκαθαρίζοντας πως η πόλη η οποία διοικεί ο ίδιος δεν μπορεί να σπκώσει άλλο προσφυγικό κύμα. «Σύμφωνα με κάποιες εκθέσεις είναι 1,6 εκατ. και σύμφωνα με τους τοπικούς δημάρχους ο αριθμός των προσφύγων ξεπερνάει τα 2 εκατομμύρια στην Κωνσταντινούπολη. Αυτό συνέβη μέσα σε 7-8 χρόνια και δεν έχει συμβεί σε τέτοια ποσοστά σε καμία άλλη πόλη του κόσμου. Σκεφτείτε πως αλλάζει κατά

Ο δήμαρχος της Κωνσταντινούπολης διαμαρτυρήθηκε για το ενδεχόμενο νέων ροών από το Αφγανιστάν, ξεκαθαρίζοντας πως η πόλη η οποία διοικεί ο ίδιος δεν μπορεί να σπκώσει άλλο προσφυγικό κύμα.

15% η δημογραφία της πόλης. Είναι τεράστιο ποσοστό», δήλωσε. Ο κ. Ι-μάμογλου άφησε αιχμές κατά της τουρκικής κυβέρνησης, για το ενδεχόμενο νέου προσφυγικού κύματος. «Με ρωτάτε αν έχουμε τη δυνατότητα να λάβουμε μέτρα για ένα νέο κύμα προσφύγων και μεταναστών. Εμείς δεν έχουμε τέτοια δυνατότητα. Αυτό αφορά την εξωτερική

πολιτική και να υπάρχει μια κυβέρνηση που θα λάβει τις ορθές αποφάσεις», δήλωσε χαρακτηριστικά. Πάντως, οι Τούρκοι πολίτες φαίνεται πως διαφωνούν με την παρουσία αλλά και την παραμονή των τουρκικών στρατευμάτων στο Αφγανιστάν. Σύμφωνα με τη δημοσκοπήση της αξιόπιστης εταιρείας Metropolis, το 61,4% δηλώνει πως η

Τουρκία θα πρέπει να μην έχει στρατεύματα στο Αφγανιστάν. Στη συγκεκριμένη έρευνα το κυβερνών κόμμα ΑΚΡ εμφανίζεται να έχει την προτίμηση του 29,4% των Τούρκων αλλά και την παραμονή των τουρκικών στρατευμάτων στο Αφγανιστάν. Σύμφωνα με τη δημοσκοπήση της αξιόπιστης εταιρείας Metropolis, το 61,4% δηλώνει πως η

ΜΕΤΑΛΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Disney

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ

© 2021 Disney

Η ΠΥΞΙΔΑ ΤΟΥ ΧΑΝ

Κυριακή
29/8

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Ημερήσια και Οικονομική Εφημερίδα

Η επιστροφή των Ταλιμπάν στρέφει τους Αφγανούς στο bitcoin

Μεγάλο ενδιαφέρον, ενώ οι τιμές εκτινάσσονται και η οικονομία καταρρέει

ΕΛΛΕΙΨΗ μετρητών, κλειστά σύνορα, νόμισμα που καταρρέει και ραγδαία άνοδος των τιμών των ειδών πρώτης ανάγκης είναι το εκπληκτικό μείγμα στην οικονομία του Αφγανιστάν. Η Western Union που διευκολύνει τα εμβάσματα, έχει αναστείλει τις υπηρεσίες της και παραμένει κλειστή στη χειμαζόμενη χώρα. Στο μεταξύ, το bitcoin ανακάμπτει για μία ακόμη φορά επιθετικά και έχει επιστρέψει στο επίπεδο των 50.000 δολαρίων. Η συγκυρία προσφέρεται για μια δοκιμή του bitcoin και των άλλων κρυπτονομισμάτων στο Αφγανιστάν όπου, σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη, το 85% του πληθυσμού δεν έχει τραπεζικό λογαριασμό. Και το ενδιαφέρον των Αφγανών για τα κρυπτονομίσματα αυξάνεται διαρκώς.

Όπως αναφέρει σχετική έρευνα του Google, η αναζήτηση των Αφγανών στο Ιντερνέτ για bitcoin και crypto αυξήθηκε δραματικά τον Ιούλιο πριν από την επέλαση των Ταλιμπάν. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του δικτύου CNBC, είναι πολύ δύσκολο να διερευνήσει κανείς τα ποσοστά χρήσης κρυπτογραφημένων νομισμάτων στο Αφγανιστάν, καθώς οι Αφγανοί προσπαθούν ακόμη περισσότερο να κρύψουν την ταυτότητά τους. Από τη σχετική έρευνα του CNBC προκύπτει ότι πολλοί χρησιμοποιούν ένα ψηφιακό ιδιωτικό δίκτυο, το VPN, μέσω του οποίου μπορούν να συγκαλύψουν τη γεωγραφική προέλευση των κινήσεών τους. Σύμφωνα με τον Global Crypto Adoption Index, τον δείκτη χρήσης κρυπτονομισμάτων της Chainalysis για το 2021, το Αφγανιστάν καταλαμβάνει την 20ή θέση ανάμεσα σε 154 χώρες ως στην ετήσια χρήση κρυπτογραφημένων αξιών. Όταν, όμως, απομονώσει κανείς τις συναλλαγές του είδους που γίνονται μεταξύ ομοίων, την κατηγορία των λεγόμενων P2P, η χώρα εκτοξεύεται στην έβδομη θέση. Πρόκειται για θεαματική αύξηση μέσα σε ένα έτος, δεδομένου ότι μόλις το 2020 η Chainalysis υπολόγιζε την παρουσία κρυπτογραφημένων αξιών στο Αφγανιστάν τόσο υποτιπώδη, ώστε

Όπως αναφέρει σχετική έρευνα του Google, η αναζήτηση των Αφγανών στο Ιντερνέτ για bitcoin και crypto αυξήθηκε δραματικά τον Ιούλιο πριν από την επέλαση των Ταλιμπάν.

Το 85% του πληθυσμού δεν έχει τραπεζικό λογαριασμό.

είχε αφαιρέσει τη χώρα από τον σχετικό δείκτη της. Η πρόσβαση στο Διαδίκτυο είναι, άλλωστε, περιορισμένη καθώς το Αφγανιστάν αριθμεί μόλις 8,64 εκατ. χρήστες Ιντερνέτ σε σύνολο άνω των 38 εκατ. ανθρώπων.

Οι προοπτικές τώρα είναι από κάθε

άποψη δυσοίωτες, μολονότι στα 20 χρόνια που μεσολάβησαν από όταν έχασαν οι Ταλιμπάν τον έλεγχο της χώρας, το βιοτικό επίπεδο βελτιώθηκε σημαντικά. Σημαντική βελτίωση υπήρξε στον τομέα της υγείας και της παιδείας, ενώ αυξήθηκε η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και η χρήση κινητής τηλεφωνίας. Όπως χαρακτηριστικά τόνισε στους Financial Times ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας, Αχμάλ Αχμαντί, που εγκατέλειψε τη χώρα το Σάββατοκύριακο, όποιος υποτιμά τη βελτίωση στη ζωή των Αφγανών «δεν αντιλαμβάνεται την

αλλαγή που έχει γίνει στη χώρα». Η οικονομία της χώρας αναπτύχθηκε με διψήφιο ρυθμό, αλλά είναι σε στασιμότητα τα τελευταία 10 χρόνια, καθώς μειώθηκε η διεθνής βοήθεια. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, οι εισροές οικονομικής βοήθειας μειώθηκαν από περίπου 100% του ΑΕΠ το 2019 σε 42,9% το 2020. Το Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου αναφέρει πως οι νόμιμες εξαγωγές του Αφγανιστάν είχαν αξία μόλις ενός δισ. δολαρίου το 2020. Και η παραοικονομία αντιπροσωπεύει το 80% της συνολικής οικονομίας της χώρας.

Πρόστιμα 2,2 δισ. δολ. σε τράπεζες, χρηματιστές

Αυξημένα είναι τα πρόστιμα που επιβάλλουν οι αρμόδιες αρχές σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και χρηματιστηριακές εταιρείες, επειδή εφαρμόζουν πλημμελώς τη διεθνή νομοθεσία για την πάταξη του ξεπλύματος χρήματος. Συνολικά το 2020 επιβλήθηκαν διεθνώς χρηματικές ποινές της τάξεως των 2,2 δισ. δολαρίων, ήτοι πενταπλάσιες από το 2019, όταν ανήλθαν στα 444 εκατ. δολάρια, όπως αναφέρει η εφημερίδα Financial Times – οι περισσότερες δε επιβλήθηκαν στη Γηραιά Ηπειρο. Ο όμιλος παροχής συμβουλών σε θέματα διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνου, Kroll, αναφέρει στην τελευταία του έκθεση ότι οι Αρχές

Για πλημμελή εφαρμογή της νομοθεσίας κατά του ξεπλύματος χρήματος.

το πρώτο εξάμηνο του 2021 επέβαλαν πρόστιμα σχεδόν 1 δισ. δολαρίων, οπότε προβλέπεται ότι στο σύνολο του έτους τα επίπεδα του 2020 θα υπερσχελιστούν. Όπως επεξηγεί η διευθύντρια ρυθμιστικού πλαισίου και συμμόρφωσης των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της Kroll, Κλερ Σιμ, «η πανδημία δεν εμπόδισε τη διεξαγωγή ερευνών, ενώ οι αρμόδιοι αξιωματούχοι από την πλευρά τους επέβαλαν πιο σκληρές χρηματικές ποινές, επιδιώκοντας το μήνυμά τους να είναι ότι, ανεξαρτήτως κωλυμάτων, ύψιστη

Στο πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους τα πρόστιμα που έχουν επιβληθεί παγκοσμίως υπερβαίνουν το 1 δισ. δολάρια.

προτεραιότητά τους παραμένει η εφαρμογή του νόμου». Στην πλειονότητά τους τα πρόστιμα αφορούν περιπτώσεις της διοίκησης να πράξει τα δέοντα, να παρακολουθήσει επαρκώς αμφίβολες δραστηριότητες και να ελέγξει κινήσεις υπόπτων πελατών. Οι αυστηρότερες ποινές και η απόδοση ποινικών ευθυνών ενίοτε είναι η επιλογή των Αρχών ειδικά για χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα οποία, αν και είχαν επί σειράν ετών προειδοποιηθεί, δεν έκαναν όσα όφειλαν.

Ειδικότερα, στη Βρετανία τον Μάρτιο

η Αρχή Χρηματοπιστωτικής Συμπεριφοράς κινήθηκε πρώτη φορά δικαστικά εναντίον τραπεζής και συγκεκριμένα κατά της NatWest, η οποία δεν κατόρθωσε να παρακολουθήσει αποτελεσματικά τις κινήσεις ενός χρηματιστή σε χρυσό με έδρα το Μπράντφορντ. Τα βρετανικά δικαστήρια από μέρους τους μπορούν να επιβάλουν απεριόριστα πρόστιμα στις υποθέσεις ξεπλύματος χρήματος. Όπως υπογράμμισε η Κλερ Σιμ, «η απόφαση της Αρχής να δράσει πρώτη φορά με αυτόν τον τρόπο αποτελεί ξεκάθαρη

προειδοποίηση ότι δεν πρόκειται να γίνονται ανεκτές οι αστοχίες πέραν των σημαντικών και αποτρεπτικών υψηλών προστίμων και της βλάβης στη φήμη ενός οργανισμού». Επιπλέον, όπως αναφέρει στο δημοσίευσμά της η Financial Times, ακόμα μία σημαίνουσα περίπτωση μεταξύ πολλών άλλων υπήρξε στο Ηνωμένο Βασίλειο με πρωταγωνίστρια τη νεοφυή Monzo, η οποία κορνγέι ψηφιακά δάνεια. Τον Ιούλιο αποκαλύφθηκε ότι είχε κληθεί για έρευνες από τις Αρχές για πιθανή παραβίαση της νομοθεσίας κατά του ξεπλύματος.

Στη Γερμανία, τώρα, η ανταγωνιστριά της N26 έχει δύο φορές τιμωρηθεί από την αρμόδια Αρχή BaFin όσον αφορά την αποτελεσματική επιβολή ελέγχων για αποτροπή περιπτώσεων ξεπλύματος, ενώ μέσα στο 2021 ετέθη υπό την εποπτεία ειδικού αξιωματούχου, ο οποίος ελέγχει κατά πόσον συμμορφώνεται με την ποιότητά της. Τα τελευταία χρόνια, όπως αξίζει τέλος να επισημανθεί, η Ευρώπη τίθεται στην πρωτοπορία έναντι των Ηνωμένων Πολιτειών και της Νοτιοανατολικής Ασίας με κριτήριο την επιβολή της κείμενης νομοθεσίας. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με το τι συνέβαινε το 2018, όταν οι αμερικανικές αρχές είχαν την πρωτοβουλία στην πλειονότητα των υποθέσεων. Και αυτό συνέβη, διότι το 2021 τα μισά πρόστιμα και πλέον επιβλήθηκαν στην Ολλανδία, εξαιτίας του διακανονισμού της ABN Amro ύψους 480 εκατ. ευρώ με τις εισαγγελικές αρχές της χώρας.

Ανοδο του θερινού τουρισμού βλέπει ο γερμανικός όμιλος TUI

Συνολικά το καλοκαίρι οι κρατήσεις διαμορφώθηκαν στα 4,2 εκατομμύρια

ΘΕΤΙΚΕΣ διαγράφονται μέχρι στιγμής οι προοπτικές για τον κολοσσό τουρισμού και ταξιδίων TUI Group. Η εταιρεία εμφάνισε άνοδο των θερινών κρατήσεων από τη Γερμανία και την πειραωτική Ευρώπη εν γένει, ευνοϊκά λειτούργησε και το γεγονός πως το Ηνωμένο Βασίλειο έχει πλέον άρει τους περιορισμούς στις μετακινήσεις, ενώ οι ταμειακές ροές της το τρίτο τρίμηνο του οικονομικού της έτους (διάστημα Απριλίου - Ιουνίου) ανήλθαν σε 320 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, είχε προσαρμοσμένες ζημιές προ φόρων και τόκων στα 670 εκατομμύρια ευρώ επί εσόδων της τάξεως των 650 εκατ. ευρώ.

Ειδικότερα, ο όμιλος ανέφερε πως οι κρατήσεις εκτινάχθηκαν κατά 1,5 εκατομμύριο, αρχής γενομένης από τον Μάιο, ενώ συνολικά το καλοκαίρι οι κρατήσεις διαμορφώθηκαν στα 4,2 εκατομμύρια. Αυτό θα πρέπει να συγκριθεί με τα σχεδόν 9 εκατομμύρια κρατήσεις, που ήταν ο κανόνας για ένα συνηθισμένο καλοκαίρι. Ωστόσο, και η τωρινή κινητικότητα βοηθά τον γερμανικό όμιλο να αμβλύνει τις πιέσεις, οι οποίες δημιουργήθηκαν στα οικονομικά του λόγω πανδημίας. «Κάθε μέρα έχουμε νέες κρατήσεις», επισήμανε, μιλώντας στους δημοσιογράφους ο διευθύνων σύμβουλος της TUI, Φριτζ Γιούσεν. Βέβαια, το γεγονός ότι η Βρετανία απέσυρε πιο αργά από όσο αναμενόταν τους περιορισμούς της για την πανδημία είχε αντίκτυπο στο τρίμηνο Απριλίου - Ιουνίου, αν και ο κ. Γιούσεν τόνισε ότι οι κρατήσεις από τη συγκεκριμένη χώρα αυξανόταν. Και αυτό παρατηρήθηκε αμέσως μόλις η κυβέρνηση, στα μέσα Ιουλίου, απέσυρε το μέτρο της καραντίνης για τους πλήρως εμβολιασμένους, που επιστρέφουν από σχεδόν όλους τους προορισμούς.

Λόγα της βραδείας άρσης περιορισμών στη Βρετανία, ωστόσο, ο γερμανικός κολοσσός υποχρεώθηκε να περι-

κόψει τη δυναμικότητά του κατά τους θερινούς μήνες στο 60% του προγράμματος του για το 2019, αν και το ποσοστό ήταν μικρότερο από το 75%, που είχε προβλέψει με τα δεδομένα του Μαΐου. Η τιμή της μετοχής της TUI είχε αρχικά ανέλθει χθες στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου κατά 3% στις 336 πένες, αλλά μετά περιορίσε στο 1% τα κέρδη της. Οι υψηλές κρατήσεις από τη Γερμανία και τις λοιπές χώρες της Ευρώπης εξασφάλισαν ταμειακές ροές στον όμιλο

Οι ταμειακές ροές του ομίλου το τρίμηνο Απριλίου - Ιουνίου ανήλθαν σε 320 εκατ.

της τάξεως των 320 εκατ. ευρώ και αυτό συνέβη πρώτη φορά μετά την πανδημία. «Η θετική εξέλιξη είναι ότι υπάρχει ρευστότητα και πλέον δεν εξαρτώμεθα από τα αποθεματικά μας», υπογράμμισε ο κ. Γιούσεν, προσθέτοντας ότι η κερδοφορία διαγράφεται ευνοϊκή για το φετινό καλοκαίρι, ενώ ήδη οι ενδείξεις για το 2022 είναι πολύ καλές. Ο γερμανικός όμιλος έχει αναλάβει δάνεια άνω των 4 δισ. ευρώ και έχει διασωθεί αρκετές φορές από τη γερμανική κυβέρνηση, επειδή η πανδημία του κορωνοϊού τον υποχρέωσε να προσφέρει προγράμματα διακοπών το 2020.

Ο Φριτζ Γιούσεν ανέφερε πως η TUI εξετάζει το ενδεχόμενο να προχωρήσει σε αύξηση κεφαλαίου, ώστε να μπορέσει να αντεπεξέλθει στην αποπληρωμή του προαναφερθέντος δανείου. Σημειωτέον, τέλος, πως τον Ιούλιο οι πιστώτριες τράπεζες του ομίλου συμφώνησαν να παρατείνουν τη γραμμή πίστωσης προς αυτόν κατά δύο χρόνια, έως το 2024.

REUTERS

Ο διευθύνων σύμβουλος της TUI, Φριτζ Γιούσεν, σημειώνει ότι η κερδοφορία για τον όμιλο διαγράφεται ευνοϊκή για το φετινό καλοκαίρι, ενώ ήδη οι ενδείξεις για το 2022 είναι πολύ καλές.

Οι νέοι κανόνες του Πεκίνου θα διέπουν θέματα εθνικής ασφάλειας, καινοτομίας στην τεχνολογία, αντιμετώπισης και πάταξης της μονοπωλιακής συμπεριφοράς και παιδείας. Θα διέπουν, επίσης, ζητήματα που αφορούν την παρουσία ξένων στη χώρα.

Νέες ρυθμίσεις στην οικονομία ετοιμάζει η Κίνα

Σε μια εμφονή προσπάθεια να επιβάλει αυστηρότερο έλεγχο στον επιχειρηματικό κόσμο της Κίνας, να ανακόψει καταχρηστικές συμπεριφορές, αλλά και να τιθασεύσει επιχειρηματικούς κολοσσούς που συγκεντρώνουν δυσανάλογα μεγάλη εξουσία, το Πεκίνο θέτει νέους στόχους ρύθμισης της οικονομίας. Με σχετική ανακοίνωσή του πουδόθηκε στη δημοσιότητα αργά τη νύχτα της Τετάρτης και δημοσιεύθηκε στο κρατικό ειδησεογραφικό πρακτορείο Ξιν Χουά, η κινεζική ηγεσία καθιστά σαφές ότι σκοπεύει να επεκτείνει σε βάθος πενταετίας, αλλά και να εμβαθύνει περαιτέρω την εκοστειρία που έχει εγκαινιάσει από τα τέλη του περασμένου έτους. Δεσμεύεται να παρουσιάσει σύντομα αυστηρότερο ρυθμιστικό πλαίσιο και να ασκήσει πολύ επιτοκαμένο έλεγχο στον επιχειρηματικό κόσμο και κατ' επέκταση σε όλο το φάσμα της οικονομίας μέσα στα

επόμενα πέντε έτη. Υπόσχεται μάλιστα πως οι νέοι κανόνες θα προσαρμοστούν στις σύγχρονες ανάγκες της κινεζικής κοινωνίας. Χωρίς να αναφερθεί σε λεπτομέρειες, αναφέρει ότι οι νέοι κανόνες θα διέπουν θέματα εθνικής ασφάλειας, καινοτομίας στην τεχνολογία, αντιμετώπισης και πάταξης της μονοπωλιακής συμπεριφοράς και παιδείας. Θα διέπουν, επίσης, ζητήματα που αφορούν την παρουσία ξένων στη χώρα.

Όπως επισημαίνουν τα σχετικά ρεπορτάζ του διεθνούς τύπου, στην εν λόγω ανακοίνωση το Πεκίνο δεν σκιαγραφεί συγκεκριμένα μέτρα ή ρυθμίσεις που σχεδιάζει. Καθιστά, όμως, σαφές ότι επεκτείνεται σε βάθος χρόνου η προσπάθεια να τιθασεύσει όποιον κλάδο της κινεζικής οικονομίας έχει κινηθεί με αυθαίρεση είτε καταχρήμενος ενσίσθητα προσωπικά δεδομένα είτε γενικότερα πληροφορίες είτε

επιδεικνύοντας μονοπωλιακή συμπεριφορά. Παράλληλα υπογραμμίζει ότι θα θεσπίσει νέα νομοθεσία για την προστασία της δημόσιας υγείας με την τροποποίηση του νόμου περί μολυσματικών ασθενειών και του νόμου που διέπει ζητήματα καραντίνας. Οι εξαγγελίες προδίδουν την πρόθεση του Πεκίνου να επιδείξει ιδιαίτερη μέριμνα στο ζήτημα της δημόσιας υγείας, καθώς προβλέπουν αυστηρή επιβολή των νέων και αυστηρότερων κανόνων που θα διέπουν τον τομέα των τροφίμων και των φαρμάκων, τη διαχείριση των φυσικών πόρων της χώρας, την ασφάλεια στη βιομηχανική παραγωγή, τη διακυβέρνηση των αστικών χώρων αλλά και τις μεταφορές.

Στη σχετική ανακοίνωση το Πεκίνο τινίζει παράλληλα πως οι αρχές θα μεριμνήσουν ιδιαίτερες ώστε το καινούργιο ρυθμιστικό πλαίσιο να είναι συμβατό με τη λειτουργία των νέων τομέων της οικονο-

μίας, όπως η ψηφιακή οικονομία, η χρηματοδότηση μέσω Διαδικτύου, η τεχνητή νοημοσύνη για την προστασία της δημόσιας υγείας με την τροποποίηση του νόμου περί μολυσματικών ασθενειών και την ταχύτητα της αντιδράσής τους σε καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης. Ακολούθησε λίγες ώρες αργότερα δημοσίευμα της κρατικής εφημερίδας Securities Times που τόνιζε ότι η ρυθμιστική αρχή τραπεζών θα ασκεί αυστηρότερους ελέγχους στις online ασφαλιστικές προκειμένου «να καθάρσει και να εξυγιάνει το περιβάλλον της αγοράς», αλλά και «να προστατεύσει τα νόμιμα δικαιώματα των καταναλωτών». Έχει προηγηθεί η εκοστειρία του Πεκίνου κατά των τεχνολογικών κολοσσών, με αποτέλεσμα να έχει διαγραφεί από τη χρηματιστηριακή τους αξία συνολικά ποσό 87 δισ. δολαρίων.

REUTERS, FT

Μάχη για τα φορτία LNG, ενώ η Ρωσία στέλνει λιγότερο αέριο

Κρύο χειμώνα στην Ευρώπη βλέπουν αναλυτές λόγω έλλειψης του καυσίμου

Της ANNA SHIRYAEVSKAYA
BLOOMBERG

Η Ρωσία στέλνει λιγότερο φυσικό αέριο στην Ευρώπη σε μια περίοδο αυξημένης ζήτησης και η Ευρώπη ενδέχεται να αντιμετωπίσει ελλείψεις του καυσίμου τον χειμώνα. Και το ευρύ δίκτυο τερματικών σταθμών (υγροποιημένου φυσικού αερίου) LNG που διαθέτει η Ευρώπη δεν πρόκειται να την προστατέψει από μια έλλειψη προσφοράς τον χειμώνα. Ο λόγος είναι ότι παράλληλα με το φυσικό αέριο από τη Ρωσία μειώνεται και η εισροή LNG στα ευρωπαϊκά δίκτυα. Τον Ιούλιο ήταν στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων τριών ετών. Μέσα στον Αύγουστο πρόκειται να φτάσει μόλις ένα φορτίο LNG στη Βρετανία, καθώς οι εταιρείες που κρατούν το καύσιμο αποθηκευμένο στην Ισπανία σκοπεύουν να εξαγάγουν έξι φορτία στην Ασία για να επωφεληθούν από τις υψηλότερες τιμές εκεί. Και αυτό συμβαίνει ενώ η Ρωσία έχει μειώσει τη ροή φυσικού αερίου προς την Ευρώπη. Οχι μόνον έχει μει-

Μέσα στον Αύγουστο αναμένεται να φτάσει μόλις ένα φορτίο LNG στη Βρετανία.

ωθεί η ροή φυσικού αερίου από τη Ρωσία προς την Ευρώπη μέσω Ουκρανίας, αλλά μεσολάβησε προ ημερών πυρκαγιά σε εγκαταστάσεις της Gazprom PJSC, που έπληξε και τη ροή στον αγωγό που διασχίζει τη Λευκορωσία και την Πολωνία. Ο ρωσικός κολοσσός του φυσικού αερίου ανακοίνωσε μέσα στην εβδομάδα ότι δυσκολεύεται να ανταποκριθεί στην πυρετώδη ζήτηση τόσο από το εξωτερικό όσο και από την εγχώρια αγορά της Ρωσίας, αφού πρέπει να γεμίσει τους αποθηκευτικούς χώρους της χώρας που κυριολεκτικά άδειασαν το περασμένο έτος λόγω του βαρύτατου χειμώνα.

Το πρόβλημα είναι πως η Ευρώπη καλύπτει τις ενεργειακές ανάγκες της περισσότερο με φυσικό αέριο από τη Ρωσία παρά με την ευρωπαϊκή παραγωγή. Η παραγωγή εντός της πείρου έχει μειωθεί και το γιγαντιαίο κοίτασμα φυσικού αερίου Κρόνινγκεν στην Ολλανδία κλείνει μάλλον πρόωρα, τρία χρόνια νωρίτερα από όσο αναμενόταν. Και δεν είναι μόνον ότι εκτοξεύεται η παγκόσμια ζήτηση.

Παράλληλα με το φυσικό αέριο από τη Ρωσία μειώνεται και η εισροή LNG στα ευρωπαϊκά δίκτυα. Τον Ιούλιο ήταν στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων τριών ετών.

Η προσφορά φυσικού αερίου από τη Νορβηγία διεκόπη φέτος εξαιτίας των καθυστερήσεων που προκάλεσε η πανδημία.

Η Γηραιά Ηπειρος καταλήγει έτσι να εξαρτάται όλο και περισσότερο από την ασταθή παγκόσμια αγορά, από την οποία προμηθεύεται LNG για να διασφαλίσει τη θέρμανση των κατοικιών και τον φωτισμό στη διάρκεια του χειμώνα. Δεδομένης, όμως, της έλλειψης καυσίμων, οι ασιατικές χώρες, από την Κίνα μέχρι

την Ιαπωνία και την Κορέα, είναι πιο πρόθυμες να καταβάλουν υψηλότερο τίμημα για να δελεάσουν τις εταιρείες που αποθηκεύουν φυσικό αέριο σε δεξαμενόπλοια της Ισπανίας. Και την ίδια στιγμή, υπολείτουν οι τερματικοί σταθμοί φυσικού αερίου σε Νιγηρία και Αίγυπτο.

Μιλώντας στο Bloomberg, ο Οστάιν Καλέκλερ, διευθύνων σύμβουλος της εφοπλιστικής εταιρείας Flex LNG Ltd, τόνισε πως

«η Ευρώπη χρειάζεται άμεσα αναπλήρωση των αποθεμάτων της σε μια περίοδο όμως που οι οικονομίες ανταγωνίζονται για να διασφαλίσουν τα φορτία φυσικού αερίου, γι' αυτό και φαίνεται πως θα υπάρξουν ελλείψεις στην αγορά, εκτός και αν αυξηθούν οι ροές στους αγωγούς». Ο ίδιος καλεί την Ευρώπη να προετοιμαστεί «για μεγάλη αστάθεια μέσα στον χειμώνα, αναλόγως του πόσο κακός θα είναι ο καιρός».

Η πανδημία αλλάζει το τοπίο στη βιομηχανία της μόδας

Σχεδιάζονται συγχωνεύσεις μεγάλων και μικρών ιταλικών οίκων

Ελιγμούς επιβίωσης υπαγορεύει η πανδημία, ακόμη και στον λαμπερό κόσμο της μόδας, που δεν έχει μείνει αλώβητος από την οικονομική κρίση. Ιστορικοί οίκοι μόδας που διατηρούν το όνομα των προπατόρων τους και έχουν έως τώρα αντισταθεί στην τάση για συγκέντρωση του κλάδου αναγκάζονται να εξετάσουν πλέον κάθε δυνατότητα, συμπεριλαμβανομένης και της μεταξύ τους συγχώνευσης.

Όπως επισημαίνει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, οι κολοσσοί της βιομηχανίας μόδας LVMH, Kering και Hermes μόρθρσαν να αντιμετωπίσουν σχετικά εύκολα την κρίση της πανδημίας και να ανακάμψουν γρήγορα. Οι υπόλοιποι οίκοι, όμως, που ως επί το πλείστον είναι σαφώς μικρότεροι, δείχνουν να χρειάζονται πολύ περισσότερο χρόνο για να ορθοποδήσουν. Έχουν, έτσι,

Ακόμη και ο Τζόρτζιο Αρμάνι δήλωσε προ μηνών ανοικτός σε μια ενδεχόμενη συνεργασία.

αρχίσει να καταφεύγουν σε κάθε λύση. Τον περασμένο μήνα, ο πλέον φημισμένος από τους ιταλικούς οίκους ανδρικής μόδας, ο Ermenegildo Zegna, ανακοίνωσε ότι σχεδιάζει την έκδοση μετοχών του μέσω ειδικού επενδυτικού οχήματος (Spac) που τον αποτίμησε σε 3,2 δισ. δολάρια. Η οικογένεια του ομίλου Etro προχώρησε σε συμφωνία ύψους 500 εκατ. ευρώ, με την οποία πούλησε πλειοψηφικό πακέτο μετοχών στην επενδυτική L Catterton, που στηρίζεται από τον όμιλο LVMH. Μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα ο Ρομπέρτο Κόστα, στέλεχος της Citigroup, επισήμανε πως έχουν προηγηθεί οι οίκοι Moncler και Stone που προχώρησαν σε συμμαχία, δημιουργώντας έτσι έναν ισχυρότερο ιταλικό όμιλο και θέτοντας προγούμενο για άλλους ιταλικούς οίκους. Όπως τόνισε, «έδειξαν πως υπάρχει ένας άλλος δρόμος εκτός από το παλιό δίλημμα ανάμεσα στο να παραμείνουν μικροί αλλά ανεξάρτητοι ή να αφεθούν να γίνουν η επόμενη λέια του

Υποψήφιοι για να συμμαχούν σε έναν ιταλικό «πρωταθλητή» της μόδας, ανάλογο των γαλλικών ομίλων Kering και LVMH, είναι αρκετοί από τους μεγάλους ιταλικούς οίκους μόδας, όπως οι Dolce & Gabbana, Tod's, Salvatore Ferragamo και Prada, αλλά και κάποιοι μικρότεροι, όπως οι Brunello Cucinelli και Missoni.

γαλλικού οίκου Kering». Ο ίδιος υπογραμμίζει πως η βιομηχανία της μόδας «γενικά τα πηγαίνει καλά», αλλά υπάρχει επιτακτική ανάγκη για επενδύσεις στα πάντα, «από το προϊόν, την προώθηση στην αγορά – λιανική και ψηφιακή» και η ανάγκη αυτή θα αποτελέσει κινητήριο δύναμη αλλαγής στον κλάδο. Σύμφωνα με τον Κόστα, η ανάγκη αυτή θα εξωθήσει ορισμένους ομίλους στην υποψηφιότητα, αλλά θα πρόκειται για μια θετική διαδικασία, καθώς οι ιδιοκτήτες των ομίλων δεν θα αναγκαστούν απαραίτητα να πουλήσουν ή να συγχωνευθούν, αλλά θα το επιλέξουν «όταν θα κρίνουν ότι τους ταιριάζουν οι συνθήκες».

Θα μπορούσαν έτσι να δημιουργήσουν

έναν ιταλικό «πρωταθλητή» της μόδας, ανάλογο των γαλλικών ομίλων Kering και LVMH. Υποψήφιοι θα είναι αρκετοί από τους μεγάλους ιταλικούς ομίλους μόδας, με ετήσιες πωλήσεις ύψους τουλάχιστον ενός δισ. ευρώ με τα προ της πανδημίας επίπεδα, που θα εξετάσουν κάθε δυνατότητα. Αυτό εκτιμούν τραπεζικά στελέχη τα οποία παρακολουθούν τον κλάδο, που συγκαταλέγουν στους υποψήφιους τους ομίλους Dolce & Gabbana, Tod's, Salvatore Ferragamo και Prada, αλλά και κάποιους μικρότερους, όπως τους Brunello Cucinelli και Missoni. Ακόμη και ο Τζόρτζιο Αρμάνι δήλωσε προ μηνών ανοικτός σε μια ενδεχόμενη συνεργασία, όταν σημείωσε στη Vogue πως «δεν είναι απο-

λύτως απαραίτητο» να μείνει ανεξάρτητος. Η δήλωσή του τότε προκάλεσε άμεσα το ενδιαφέρον του Exor, ομίλου κολάντινγκ οικογένειας Ανιέλι, που προσέγγισε τον Αρμάνι, αλλά η διαπραγμάτευση δεν τελεσφόρησε. Όπως άλλωστε επισημαίνει ο Μάρκο ντε Μπενεντέτι, διευθυντικό στέλεχος της επενδυτικής Carlyle, πολλοί ιταλικοί οίκοι ανήκουν σε οικογένειες και εξακολουθούν να φέρουν το όνομα του πατριάρχη τους. Τώρα, όμως, αρχίζουν να παίρνουν τα νύια οι νεότερες γενιές, για τις οποίες η ανεξαρτησία του οίκου ίσως δεν έχει τόση αξία όση θα έχουν τα οφέλη από μια συμμαχία και από τη μεγέθυνση και από την ενίσχυση που συνεπάγεται.

Εξαγορά της NNIP έναντι 1,7 δισ. ευρώ από Goldman Sachs

Ισχυρότερη παρουσία στη Γηραιά Ηπειρο αποκτά η Goldman Sachs, αφού αποφάσισε να εξαγοράσει τον επενδυτικό βραχίονα της ολλανδικής εταιρείας NN Group αντί σχεδόν 1,7 δισ. ευρώ. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη επιχειρηματική κίνηση της αμερικανικής τράπεζας από τότε που ανέλαβε τα νύια της ως διευθύνων σύμβουλος ο Ντέιβιντ Σάλομον, το 2018. Η εξαγορά της NN Investment Partners ε-

νώ λόγω κεφάλαια θα ανέλθουν σε 600 δισ. δολάρια και πλέον. Ο αμερικανικός τραπεζικός όμιλος, επιπλέον, τόνισε ότι οι 900 εργαζόμενοι της NNIP θα ενταχθούν στο προσωπικό του, με την Ολλανδία να κατακτά σημαντικό ρόλο στις ευρωπαϊκές δραστηριότητές του. Η Goldman, σημειωτέον, είναι η τελευταία από τις κολοσσίες χρηματοπι-

Η NN Investment Partners αποτελεί τον επενδυτικό βραχίονα της ολλανδικής εταιρείας NN Group.

στωτικές εταιρείες που ενδυναμώνει τις δραστηριότητές στην Ολλανδία μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Βέβαια, η NNIP έχει την έδρα της στη Χάγη και όχι στο Άμστερνταμ, το θεωρούμενο οικονομικό κέντρο της χώρας. Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί ότι στο πλαίσιο της συμφωνίας, ο όμιλος NN Group, ο μεγαλύτερος ασφαλιστικός στην Ολλανδία, έχει δεσμευθεί να αφήσει το χαρτοφυλάκιο των 190 δισ. δολαρίων σε ασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία υπό την επίβλεψη της NNIP, αφού υπαχθεί στην Goldman Sachs.

REUTERS

Η εξαγορά της NNIP αποτελεί τη μεγαλύτερη επιχειρηματική κίνηση της Goldman Sachs από τότε που ανέλαβε τα νύια της ο Ντέιβιντ Σάλομον, το 2018.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Νέο επενδυτικό κύμα με εξαγορές εταιρειών

Η απειλή της ύφεσης, οι επιπτώσεις της πανδημίας, η ενίσχυση του προστατευτισμού σε χώρες με αυταρχικά καθεστώτα, η αβεβαιότητα των αγορών, τίποτα δεν φοβίζει τις επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων, τις εξαγορές εταιρειών. Το πρώτο εξάμηνο της χρονιάς οι επιχειρηματικές συμφωνίες εξαγορών στην Ευρώπη έφθασαν τα 47,1 δισ. ευρώ ξεπερνώντας τα 45,1 δισ. ευρώ που ήταν για το σύνολο του 2020. Οι εκτιμήσεις για τη χρονιά αναφέρουν ότι οι επενδύσεις σε εταιρείες θα ξεπεράσουν τα 100 δισ. στην Ευρώπη και θα γίνουν περίπου 8.000 συμφωνίες εξαγορών εταιρειών ή σημαντικών ποσοστών τους.

Πάντως, σύμφωνα με στοιχεία της PitchBook Data, το μεγαλύτερο ποσοστό κεφαλαίων (73,8%) κατευθύνεται σε μεγάλες επενδύσεις και μόνον το 20% επενδύεται σε μικρές εταιρείες που βρίσκονται στην αρχική φάση των δραστηριοτήτων τους. Οι επενδύσεις αυτές δεν είναι απλά εξαγορά εταιρείας αλλά ουσιαστικά τοποθέτηση κεφαλαίων προκειμένου να αναπτυχθεί μια δραστηριότητα. Είναι ενδεικτικό ότι ανάμεσα στις εταιρείες που χρηματοδοτήθηκαν το δεύτερο τρίμηνο περιλαμβάνονται τα 2,3 δισ. ευρώ που τοποθετήθηκαν στην εταιρεία μπαταριών Northvolt στη Σουηδία, αλλά και 1,1 δισ. ευρώ στην Klarna, εταιρεία πληρωμών που διευκολύνει την εξόφληση αγορών μετά την παράδοση των εμπορευμάτων.

Αυτό που είναι ενδιαφέρον είναι ότι δεν πρόκειται για γύρο εξαγορών εταιρειών που οι ιδιοκτήτες τους εξασφαλίζουν τη «χρυσή» έξοδο, βλάνοντας μετοχές. Αυτού του τύπου οι επιχειρηματικές κινήσεις είναι γνωστές και στην ελληνική αγορά, όπου μεγάλα διεθνή fund αγοράζουν π.χ. νοσοκομεία ή φαρμακευτικές

εταιρείες από τους ιδιοκτήτες τους και ελπίζουν ή φροντίζουν οι εταιρείες να έχουν καλύτερες επιδόσεις από παλαιότερα. Το στοιχείο που πλέον επικρατεί και στην Ευρώπη είναι ότι κινητοποιούνται κεφάλαια που επενδύονται σε εταιρείες επειδή σχεδιάζουν νέα προϊόντα ή σκοπεύουν να προωθήσουν τους στη διεθνή αγορά. Τα νέα επιχειρηματικά κεφάλαια δεν θέλουν να κερδίσουν απλώς από την καλύτερη διαχείριση ή τη βελτίωση της παραγωγικότητας των εταιρειών που αγοράζουν αλλά από τη δημιουργία νέων αξιών.

Και οι επενδυτές δεν είναι κάποιοι νεοεμφανιζόμενοι επιχειρηματίες υψηλού ρίσκου. Στην περίπτωση της σουηδικής εταιρείας μπαταριών επενδυτές είναι το ασφαλιστικό ταμείο AP pension funds, το καναδικό ασφαλιστικό ταμείο OMERS, η Goldman Sachs και η Volkswagen. Ούτε όμως οι επενδύσεις κατευθύνονται μόνον σε μεγάλες αγορές. Οι μικρές ευρωπαϊκές χώρες της Βαλτικής (Εσθονία, Λετονία και Λιθουανία) έχουν όλες μαζί πληθυσμό 5,8 εκατ. άτομα. Αυτή η... μισή Ελλάδα, το πρώτο πεντάμηνο του 2021 προσείλκυσε επενδύσεις 432 εκατ. ευρώ.

Η Bolt, μια εταιρεία ενοικίασης αυτοκινήτων, (ηλεκτρικών) ποδηλάτων κ.λπ. συγκέντρωσε πριν από λίγες εβδομάδες 600 εκατ. ευρώ για να χρηματοδοτήσει τη νέα εφαρμογή διανομής παραγελιών από μίνι μάρκετ, άμεσα, σε 15 λεπτά. Και η υπηρεσία αυτή δεν θα είναι διαθέσιμη μόνο στη μικρή χώρα των ιδρυτών αλλά σε λίγους μήνες, σε δέκα ευρωπαϊκές χώρες.

Είναι πολύ πιθανό του χρόνου, αυτή η στήλη ίσως κι άλλες στα εγχώρια media, να θαυμάζουν μια εταιρεία από το γραφικό Τελίν, που επεκτείνεται στην Ελλάδα.

Οι παρενέργειες

Στις αρχές του έτους, ο Ρώσος υπουργός Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων Αλεξάντερ Κοζλόφ τόνισε σε συνέδριο για το περιβάλλον πως «το 23% των τεχνικών δυσλειτουργιών και διακοπών και σχεδόν το 1/3 της ζημιάς στην εξόρυξη ορυκτών καυσίμων οφείλονται στο ότι λιώνουν οι πάγοι».

Αναταράξεις

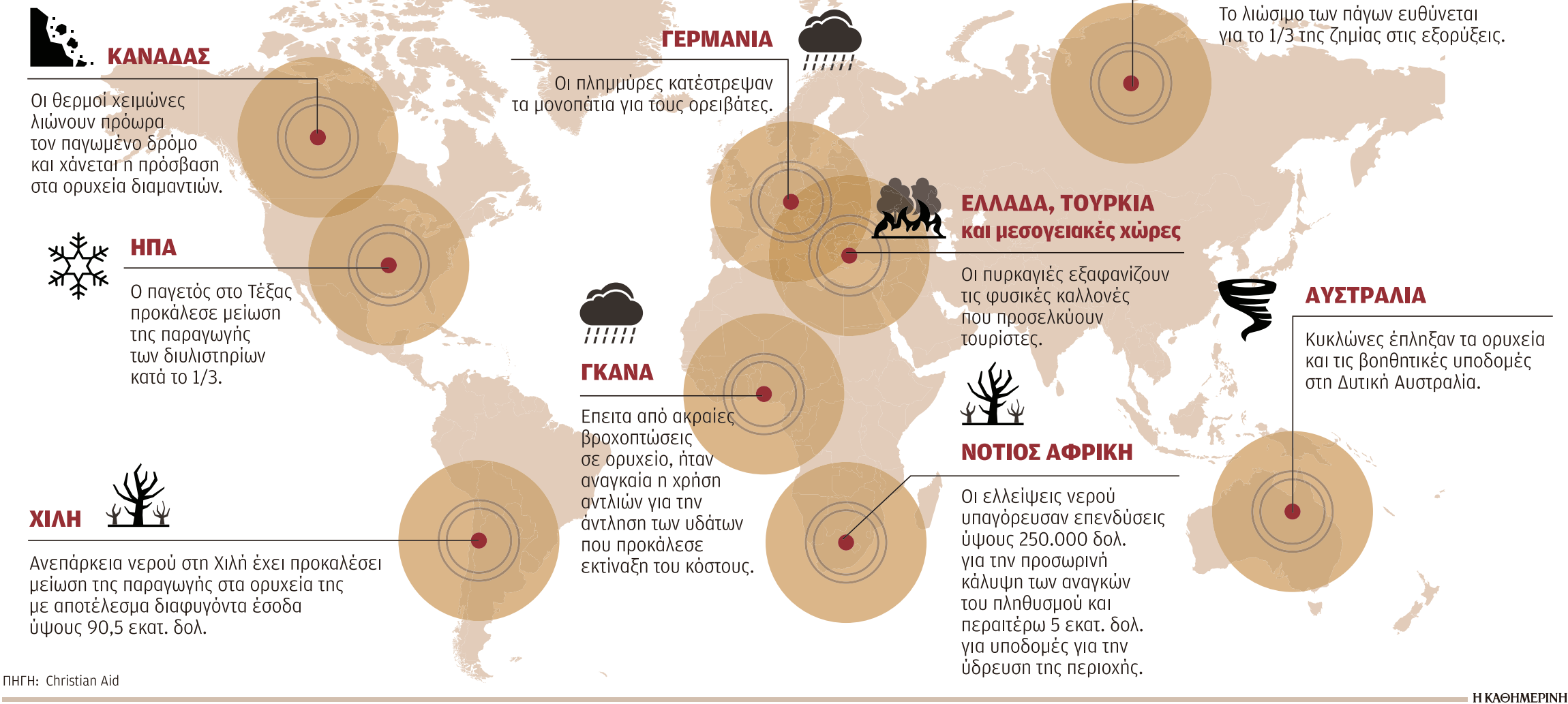
Σκολιάζοντας την προοπτική να επιμκυνθεί ο χρόνος μιας πτήσης από την Ευρώπη στις ΗΠΑ εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, ο καθηγητής Ατμοσφαιρικής Επιστήμης στο University of Reading της Βρετανίας Πολ Γουίλιαμς τόνισε πως «ο τομέας των αερομεταφορών όχι μόνο θα είναι θύμα της κλιματικής αλλαγής, αλλά θα θεωρείται και κακοποιός στη συνείδηση της κοινής γνώμης».

Απροετοίμαστοι

Επισημαίνοντας πως η τουριστική βιομηχανία «είναι απολύτως απροετοίμαστη» για την κλιματική αλλαγή, ο καθηγητής Διαχείρισης Περιβάλλοντος στο Πανεπιστήμιο του Γουότερλο στον Καναδά Ντάνιελ Σκοτ, που μελετά επί δεκαετίες τον αντίκτυπο στον τουρισμό, κάλεσε τις τουριστικές επιχειρήσεις «να κάνουν πολλά μέσα στα επόμενα τρία χρόνια, για να καταλάβουν τι συνεπάγεται μετάβαση σε μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα».

Η κλιματική αλλαγή πλήττει τις βιομηχανίες του τουρισμού, των εξορύξεων και της ενέργειας

Εκρηκτικό κοκτέιλ κλιματικής αλλαγής και ιού

Τουρισμός, πετρελαϊκές και αερομεταφορές δέχονται τις μεγαλύτερες πιέσεις από τις δύο κρίσεις

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Αν η κλιματική αλλαγή αποτελεί πρωτοφανή εξέλιξη τουλάχιστον στην έως τώρα γνωστή Ιστορία, εξίσου πρωτοφανής είναι η αρνητική συγκυρία που δημιουργεί για συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας καθώς συνδυάζεται με την πανδημία. Πλήττει στον μέγιστο βαθμό ακριβώς εκείνους τους κλάδους που έχουν δεχθεί το μεγαλύτερο χτύπημα από την πανδημία με την εξαίρεση, βέβαια, του λιανικού εμπορίου που αφενός μεν ανέκαμψε επιθετικά με την πρώτη άρση των περιοριστικών μέτρων και αφετέρου διοικητεύθηκε έτσι κι αλλιώς στις online αγορές. Ο λόγος για τον τουρισμό που, όπως έχει επισημάνει ο ΟΗΕ, αποτελεί το κύριο προϊόν που εμπορεύεται το 83% των ανα-

πτυσσόμενων χωρών και οι ειδικοί του κλάδου τον χαρακτηρίζουν ενίοτε «μεγαλύτερη εθελοντική προσφορά των πλουσίων προς τους φτωχούς». Παράλληλα, πλήττει τον ενεργειακό κλάδο και γενικότερα τις εξορύξεις και τις αεροπορικές μεταφορές, που κυριολεκτικά γονάτισαν το φοβερό 2020 με το πρώτο κύμα της πανδημίας και ακόμη αγωνίζονται να ανασυντάξουν τις δυνάμεις τους.

Ήδη από τον Ιούνιο, περίπου ένα μήνα πριν από τις πλημμύρες σε Γερμανία και Βέλγιο και ενάμιση μήνα πριν από τις καταστρεπτικές πυρκαγιές που εξαφάνισαν μεγάλες δασικές εκτάσεις στη χώρα μας και στη γειτονική Ιταλία και στην Τουρκία, η Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη (UNCTAD) και ο Παγκόσμιος Ορ-

Η ζημία στην παγκόσμια τουριστική βιομηχανία μπορεί να υπερβεί τα 4 τρισ. δολ.

γανισμός Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNWTO) προέδωκε για τα δυσθεώρητα ύψη της ζημιάς σε περίπτωση που θα καθεί ουσιαστικά και η φετινή τουριστική σεζόν. Δεδομένου ότι τον Ιούνιο αρκετές χώρες είχαν ακόμη κλειστά τα σύνορά τους, οι δύο οργανισμοί προέδωκε για τον ρυθμό με τον οποίο λιώνουν οι πάγοι και αλλάζουν οι συνθήκες, δημιουργείται πρόβλημα. Μιλώντας σε συνέδριο στις αρχές του έτους, ο Ρώσος υπουργός Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, Αλεξάντερ Κοζλόφ, τόνισε πως περίπου το 23% των τεχνικών προβλημάτων και δυσλειτουργιών που παρουσιάζονται στις εξορύξεις και σχεδόν το 1/3 της ζημιάς στον κλάδο οφείλονται στο ότι

πιπτώσεις της πανδημίας, που το περασμένο έτος προκάλεσε στην παγκόσμια τουριστική βιομηχανία ζημίες 2,4 τρισ. δολ. και αύξησε τις ανεργίας κατά 5,5%.

Στο μεταξύ, όμως, η επιτάχυνση του ρυθμού με τον οποίο λιώνουν οι πάγοι και η συνεπακόλουθη άνοδος της θάλασσας επιφέρουν νέα πλήγματα. Στα νησιά του Νότιου Ειρηνικού μειώνεται διαρκώς η έκταση των παραλίων τους, ενώ η άνοδος της θερμοκρασίας των ωκεανών καταστρέφει τους κοραλλιογενείς υφάλους τους εξαφανίζοντας κάθε δέλεαρ για τους τουρίστες. Εξίσου καταστρεπτική για τον τουρισμό αναμένεται να είναι η επέκταση της περιόδου των τυφώνων. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Συμβούλιο Τουρισμού, στην Καραϊβική, όπου ο τουρισμός αντιπροσωπεύει το 30% του

ΑΕΠ των χωρών της, η παράταση της περιόδου των τυφώνων το 2017 απομάκρυνε 826.100 τουρίστες, με συνέπεια ζημία ύψους 741 εκατ. δολαρίων.

Φέτος οι πρωτοφανείς πλημμύρες στη Γερμανία κατέστρεψαν τα μονοπάτια στα βουνά της Βαυαρίας ενώ οι πυρκαγιές στη Μεσόγειο εξαφάνισαν δασικές περιοχές. Αναπόφευκτα αναμένεται να περιοριστεί ο ορειβατικός τουρισμός ανά την Ευρώπη.

Το πλήγμα θα είναι ισχυρότερο στα Ιμαλάια, όπου οι ακραίες χιονοπτώσεις και χαλαζοπτώσεις καθιστούν τα όρη πολύ πιο επικίνδυνα και καταστρέφουν την μορφή του οικοσυστήματος. Η ακραία ξηρασία στις δυτικές ΗΠΑ προκάλεσε αποξήρανση της λίμνης Πάουελ με αποτέλεσμα τις μαζικές ακυρώσεις κρατήσεων στην Αριζόνα.

Το λιώσιμο των πάγων καταστρέφει πετρελαϊκές υποδομές

Αν ο τουρισμός δέχθηκε βαρύ πλήγμα από την πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα, η πετρελαϊκή βιομηχανία, που έχει έτσι κι αλλιώς δαιμονοποιηθεί εν μέσω της στροφής στην πράσινη ενέργεια, σημείωσε μεγαλύτερες απώλειες. Η αναστολή στη λειτουργία βιομηχανιών την άνοιξη του περασμένου έτους οδήγησε σε καταβράθρωση της παγκόσμιας ζήτησης για ενέργεια και στην πρωτοφανή υποχώρηση των προσδομιών συμβολαίων πετρελαίου σε αρνητικό έδαφος. Ακολούθησε η έκλειψη της σχιστολιθικής βιομηχανίας των ΗΠΑ, με τις μικρές βιομηχανίες ιδίως να προσφεύγουν στον πτωχευτικό κώδικα η μία μετά την άλλη.

Η κλιματική αλλαγή φέρνει νέα δεινά

για τον κλάδο, όχι υπό την έννοια της μείωσης της ζήτησης, αλλά επειδή θα προκαλέσει προβλήματα λειτουργικά και ζημίες. Όσο θα επιμκύνονται οι θερμές περιόδους, ενώ θα γίνεται επιθετικός ο παγετός στη διάρκεια του χειμώνα, τόσο θα χρειάζεται περισσότερη ενέργεια για ψύξη του καλοκαιριού και για θέρμανση τον χειμώνα. Θα προκύπτουν όμως και διαδικασίες άγνωστες έως τώρα όπως, για παράδειγμα, η επιχείρηση ψύξης του δικτύου αγωγών της Αλάσκας.

Σύμφωνα με την Inside Climate News, η εταιρεία αγωγών της Αλάσκας πήρε ειδική άδεια για την κατασκευή συστήματος ψύξης, με στόχο να διατηρήσει παγωμένα ο-

ρισμένα μέρη του δικτύου των αγωγών. Όπως επισημαίνει σε σχετικό ρεπορτάζ της η εφημερίδα Wall Street Journal, έχουν οικοδομηθεί σε παγωμένο έδαφος υποδομές πολλών δισ. δολαρίων για την άντληση και εκμετάλλευση πετρελαίου και φυσικού αερίου. Καθώς επιταχύνεται ο ρυθμός με τον οποίο λιώνουν οι πάγοι και αλλάζουν οι συνθήκες, δημιουργείται πρόβλημα. Μιλώντας σε συνέδριο στις αρχές του έτους, ο Ρώσος υπουργός Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, Αλεξάντερ Κοζλόφ, τόνισε πως περίπου το 23% των τεχνικών προβλημάτων και δυσλειτουργιών που παρουσιάζονται στις εξορύξεις και σχεδόν το 1/3 της ζημιάς στον κλάδο οφείλονται στο ότι

λιώνουν οι πάγοι. Σύμφωνα, έτσι, με σχετική έρευνα των Moscow Times, η οικονομία της Ρωσίας ενδέχεται να χάσει περισσότερα από 67 δισ. δολ. μέχρι το 2050 εξαιτίας της βλάβης που θα προκαλέσει σε υποδομές του πετρελαϊκού κλάδου το λιώσιμο των πάγων.

Και βέβαια, τα προβλήματα για τον πετρελαϊκό κλάδο δεν προκύπτουν μόνο από την άνοδο της θερμοκρασίας, αλλά και από τις πολύ χαμηλές θερμοκρασίες που επιφέρει η κλιματική αλλαγή. Ας μην ξεχνάμε τον παγετό που γνώρισε φέτος τον χειμώνα το Τέξας και ο οποίος οδήγησε σε διακοπή της παραγωγής και της διύλισης πετρελαίου στον Κόλπο του Μεξικού – και μάλιστα σε

πολύ μεγαλύτερη έκταση και διάρκεια από όση είχε προκαλέσει οποιοσδήποτε κυκλώνας τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με την αμερικανική Υπηρεσία Ενημέρωσης για Θέματα Ενέργειας, η δραστηριότητα διύλισης μειώθηκε τότε κατά 2,4 εκατ. βαρέλια την ημέρα, περίπου κατά το 1/3. Και οι ειδικοί εκτιμούν πως η κλιματική αλλαγή θα πλήξει τη βιομηχανία ορυκτών καυσίμων με πολλούς άλλους τρόπους.

Τα επεισόδια ακραίας ξηρασίας μπορούν να περιορίσουν την παραγωγή πετρελαίου, ενώ η ανεπάρκεια νερού μπορεί να εμποδίσει τη διαδικασία της υδραυλικής ρηγμάτωσης που χρησιμοποιεί η σχιστολιθική βιομηχανία, αλλά και τη διύλιση.

Μόνο για το 2020 οι ζημίες για τις αεροπορικές εταιρείες ξεπερνούν τα 100 δισ. δολ.

Αν ο πετρελαϊκός κλάδος έχει κατηγορηθεί για τη συνδρομή του στην κλιματική αλλαγή, οι αερομεταφορές είναι ο κλάδος που προσφέρεται στην παγκόσμια κοινή γνώμη ως αποδιοπομπαίος τράγος. Είναι αυτός τη μοίρα του οποίου μπορεί ως ένα βαθμό να αποφασίσει ο μέσος πολίτης. Η βιομηχανία των αεροπορικών εταιρειών ευθύνεται για το 12% των καυσαερίων που εκπέμπουν συνολικά οι μεταφορές ανά τον κόσμο, αλλά και για το 2% του συνόλου των εκπομπών καυσαερίων παγκοσμίως. Έτσι, πολύ πριν από την πανδημία είχε ήδη αρχίσει να αναπτύσσεται μια προβληματική στην παγκόσμια κοινή γνώμη για την ανάγκη να περιοριστούν τα τόσο βαρύντατα

ρουπoγόνα αεροπορικά ταξίδια. Το 2019, μάλιστα, η KLM προχώρησε σε μια παράτολμη κίνηση, που μάλλον δεν θα είχε διανοηθεί εάν μπορούσε να φανταστεί ότι σύντομα θα ακολουθούσε η πανδημία. Σε μια διαφήμισή της έθετε το ερώτημα: «Έχετε πραγματικά ανάγκη να με βλέπετε; Ή μήπως θα μπορούσες να πάρεις το τρένο αντί για εμένα;». Καλούσε εν ολίγοις τους πελάτες της να σκεφτούν με περιβαλλοντική ευαισθησία και να αποφασίζουν πιο συνειδητά το μέσον με το οποίο θα ταξιδεύσουν.

Η πανδημία γονάτισε τον κλάδο, όταν περίπου 15.000 αεροσκάφη παρέμειναν ακινητοποιημένα στο έδαφος και η ζημία για τον κλάδο υπολογιζόταν ότι μόνο το

Η προοπτική ανόδου της επιφάνειας της θάλασσας υπαγορεύει την ανέγερση αεροδρομίου σε πολύ μεγαλύτερο υψόμετρο.

2020 θα υπερβαίναε τα 100 δισ. δολ. Ανάμεσα στις εταιρείες που είτε πτώχευσαν είτε βρέθηκαν στα πρόθυρα της πτώχευσης και σώθηκαν από τις κυβερνήσεις τους συγκαταλέγονταν οι Virgin Australia, Virgin Atlantic, Flybe, South African

Airways, LATAM, Avianca, Compass και Trans States.

Οι κυβερνήσεις έβαλαν βαθιά το χέρι στην τσέπη για να σώσουν κάποιους εμβληματικούς αερομεταφορείς. Και τώρα βρίσκονται ενώπιον της κλιματικής αλλαγής, που πλήττει καιρική τις δραστηριότητές τους. Τα ακραία καιρικά φαινόμενα έχουν σχεδόν διπλασιάσει τον αριθμό των πτήσεων που καθυστερήσαν εξαιτίας τους. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurocontrol, το 2019 ο αριθμός των πτήσεων που καθυστερήσαν εκτοξεύθηκε στα 6,5 εκατ. από τα 3,5 εκατ., στα οποία ανερχόταν το 2003, και το 27% αυτών των καθυστερήσεων οφειλόταν στις ακραίες καιρικές συνθήκες.

Τώρα ο κλάδος έχει να αντιμετωπίσει το κόστος που συνεπάγεται η προσαρμογή στο νέο περιβάλλον του κόσμου εν τω μέσω μιας κλιματικής κρίσης. Η προοπτική ανόδου της επιφάνειας της θάλασσας υπαγορεύει την ανέγερση αεροδρομίου σε πολύ μεγαλύτερο υψόμετρο, γι' αυτό και ο νέος τερματικός σταθμός του αεροδρομίου Τσάγγκι της Σγκαπούρης κατασκευάστηκε 5,5 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας.

Η Avinor που διαχειρίζεται όλα τα αεροδρόμια στην ακτογραμμή της Νορβηγίας έχει δώσει εντολή όλοι οι διάδρομοι απογείωσης να κατασκευάζονται εφεξής τουλάχιστον 7 μέτρα πάνω από την επιφάνεια

της θάλασσας. Επιπλέον, τα ακραία καιρικά φαινόμενα υπαγορεύουν την πρόσληψη πρόσθετου προσωπικού, που θα αναλάβει να εξυπηρετεί το επιβατικό κοινό, καθώς όλο και περισσότεροι επιβάτες επιβάτες προσπαθούν να αλλάξουν τα εισιτήριά τους ενόψει κακοκαιριών.

Όλα αυτά προστίθενται στο κόστος που ήδη έχουν προκαλέσει στον τραυματισμένο κλάδο τα ακραία καιρικά φαινόμενα. Μόνο μέσα στον Αύγουστο ακυρώθηκαν πάνω από 300 πτήσεις στα αεροδρόμια του Σικάγου και του Ντάλας, ενώ στο Ντένβερ καθυστερήσαν 300 πτήσεις λόγω του καπνού από τις πυρκαγιές στις βορειοδυτικές πολιτείες των ΗΠΑ.

Είστε έτοιμοι να κάνετε τη διαφορά; Γίνετε μέρος του προγράμματος High School Leavers

Δεν υπάρχει μόνο μία επιλογή. Επιλέξτε την πορεία σας προς την επιτυχία!

Πολυκαταστήματα στις ΗΠΑ σχεδιάζει να ανοίξει η Amazon

Θα έχουν έκταση 30.000 τ.μ. και θα πωλούν είδη ένδυσης και υψηλής τεχνολογίας

Ο κολοσσός της Amazon, ο οποίος πολλές φορές συνέβαλε με το επιχειρηματικό μοντέλο του να καταστραφούν παραδοσιακά φυσικά καταστήματα λιανεμπορίου, σήμερα σχεδιάζει να ανοίξει τα δικά του, όπως αναφέρει σχετικά σε δημοσίευμά της η βρετανική εφημερίδα The Guardian, επικαλούμενη δημοσίευμα της Wall Street Journal.

Ξεπέρασε τη Walmart

Εν τω μεταξύ, στις αρχές της εβδομάδας έγινε γνωστό πως το δωδεκάμηνο Ιουλίου 2020 - Ιουνίου 2021 οι συνολικές πωλήσεις του ομίλου, που ίδρυσε ο δισεκατομμυριούχος Τζεφ Μπέζος, ξεπέρασαν πρώτη φορά στα χρονικά τις αντίστοιχες του έτερου κολοσσού της Walmart.

Ετσι η Amazon αναδείχθηκε στη μεγαλύτερη επιχείρηση λιανικού εμπορίου σε διεθνή κλίμακα, εκτός Κίνας. Αν και ήδη λειτουργεί κανονικά καταστήματα, για την πώληση βιβλίων και ειδών τεχνολογίας, καθώς και σούπερ μάρκετ και μπακάλικα άνευ ταμείων, αυτά βρίσκονται σε στικά κέντρα με μεγάλη επισκεψιμότητα.

Τώρα θα δημιουργήσει πολυκαταστήματα σε έκταση 30.000 τ.μ. στις παρυφές των πόλεων, όπου θα πωλούνται ποικίλα

Πέρυσι η εταιρεία άνοιξε το πρώτο της σούπερ μάρκετ χωρίς ταμίες.

αγαθά, μεταξύ των οποίων ρούχα και παπούτσια – έχουν επιλεγεί σε αυτήν τη φάση οι πολιτείες της Καλιφόρνιας και του Οχάιο. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι πριν από τέσσερα χρόνια ο όμιλος είχε αγοράσει την αλυσίδα σούπερ μάρκετ βιολογικών τροφίμων Whole Foods.

Τα παραδοσιακά καταστήματα έχουν υψηλότερα πάγια έξοδα, αλλά είναι πολύ ελκυστικότερα για τον καταναλωτή, καθώς του δίνουν τη δυνατότητα να μπει σε αυτά και να δοκιμάσει, λόγω χάριν, τα ρούχα που τον ενδιαφέρουν. Πέρυσι η Amazon άνοιξε το πρώτο της σούπερ μάρκετ χωρίς ταμίες, άρα και χωρίς ουρές για να πληρώσουν οι άνθρωποι, κάνοντας χρήση κατάλληλης τεχνολογίας. Τα είδη, που επιλέγει ο καταναλωτής, προστίθενται στον ψηφιακό λογαριασμό του στο καλάθι της Amazon. Όπως γίνεται αντιληπτό, αυτή η στρατηγική θα επεκταθεί και στα νέα πολυκαταστήματα με τα ρούχα, τα είδη οικιακής χρήσης και τα ηλεκτρονικά με το εμπορικό σήμα της Amazon, καθώς και άλλων ανεξάρτητων εμπόρων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της αμερικανικής

Σύμφωνα με τα στοιχεία της αμερικανικής τράπεζας Wells Fargo, η Amazon είναι ήδη ο μεγαλύτερος πωλητής ρούχων στις Ηνωμένες Πολιτείες.

τράπεζας Wells Fargo, η Amazon είναι ήδη ο μεγαλύτερος πωλητής ρούχων στις ΗΠΑ.

Όπως αναφέρει στο δημοσίευμά της η Wall Street Journal, τα πολυκαταστήματα αναμένεται να βοηθήσουν τον αμερικανικό όμιλο να πουλήσει ακόμα περισσότερα είδη ένδυσης και υψηλής τεχνολογίας. Η Amazon, άλλωστε, είχε ήδη ξεκινήσει επαφές με εταιρείες ρούχων

προ dietias, αν και μέχρι στιγμής δεν είναι σαφές το πού θα αποθηκεύονται. Αξίζει να αναφερθεί πως η είσοδος του κολοσσού στην εν λόγω αγορά θα εντείνει ακόμα περισσότερο τις πιέσεις στις ήδη χειμαζόμενες αλυσίδες, των οποίων το μέλλον διακυβεύεται, όπως αναφέρει το CNBC.

Οι J.C. Penney, Lord & Taylor και Neiman Marcus ήταν ανάμεσα στους ο-

μίλους λιανεμπορίου που ζήτησαν προστασία έναντι των πιστωτών τους το προηγούμενο έτος.

Οι 6e Nordstrom και Macy's, τέλος, έχουν αποδοθεί σε έναν αγώνα επιβίωσης, διοχετεύοντας υψηλές επενδύσεις στην προσέλκυση νέων πελατών και στο άνοιγμα μικρότερων καταστημάτων, καθώς και στην αναβάθμιση του ηλεκτρονικού τους εμπορίου.

Αύξηση φόρων φέρνουν τα χρέη της πανδημίας

Της **ENDA CURRAN / BLOOMBERG**

Η εκτίναξη του δημόσιου δανεισμού εξαιτίας της πανδημίας θα απαιτήσει τελικώς μειώσεις στις κρατικές δαπάνες και υψηλότερους φόρους, ώστε να επανέλθουν στη θέση τους τα δημόσια οικονομικά. Αυτό είναι το μάθημα που μας διδάσκει η οικονομική ιστορία, όπως επισημαίνει ο Τζέιμς Μακόρμακ, διευθυντής του τμήματος αξιολόγησης διεθνούς δημόσιου χρέους στον οίκο Fitch. Προσθέτει ακόμα ότι ακόμα και αν η πολιτική λιτότητας δεν βρίσκεται στην ατζέντα των πολιτικών ηγετών αυτήν τη στιγμή, ο λογαριασμός της πανδημίας συντόμως θα πρέπει να εξοφληθεί.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, το κόστος των μέτρων στήριξης φθάνει τα 16 τρις. δολάρια.

Σε όλο τον κόσμο οι κυβερνήσεις αποδέσμευσαν κεφάλαια σχεδόν 16 τρις. δολαρίων υπό τη μορφή δημοσιονομικών μέτρων, ώστε να αποτρέψουν την οικονομική κατάρρευση εν μέσω πανδημίας, σύμφωνα με τα στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Ετσι στήριξαν την ανάκαμψη αλλά και παράλληλα έφεραν το δημόσιο χρέος σε επίπεδα που παραπέμπουν σε περίοδο πολέμου. Στη συνέχεια που έδωσε στο Bloomberg ο κ. Μακόρμακ ερωτήθηκε εάν η διόγκωση του δανεισμού παγκοσμίως είναι κάτι βιώσιμο, όταν προ δεκαετίας οι οίκοι αξιολόγησης και άλλοι προειδοποιούσαν για την ανάγκη δημοσιονομικής σωφροσύνης. Απαντώντας τόνισε τα εξής: «Η μόνη σοβαρή διαφορά έκτοτε είναι οι προοπτικές των επιτοκίων».

Όταν εξετάζουμε το κατά πόσον ένα χρέος είναι βιώσιμο, κυρίως ασχολούμαστε με την κλασική εξίσωση της δυναμικής

Σύμφωνα με τον οίκο Fitch, ο καθοριστικός παράγοντας στην αναλογία χρέους προς ΑΕΠ είναι τα επιτόκια. Ακόμα και σε συνθήκες χαμηλής ανάπτυξης και για όσο τα επιτόκια παραμένουν χαμηλά, το χρέος είναι βιώσιμο, τονίζει.

του, ήτοι το συνολικό δημοσιονομικό ισοζύγιο άνευ των καταβολών τόκων, τα επιτόκια και την αύξηση του ΑΕΠ. Οι τρεις μεταβλητές αυτές θα μας πουν προς τα πού θα κατευθυνθεί η αναλογία χρέους προς ΑΕΠ. Ακόμα και σε συνθήκες χαμηλής ανάπτυξης και για όσο τα επιτόκια παραμένουν χαμηλά, το χρέος είναι βιώσιμο. Βραχυπρόθεσμα όντως μοιάζει ως τέτοιο, αλλά είναι σαφές πως σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα μια μεταβολή των επιτοκίων θα επηρεάσει σημαντικά και τη δυναμική του χρέους.

Κατόπιν ο διευθυντής του τμήματος αξιολόγησης διεθνούς δημόσιου χρέους στον οίκο Fitch κλήθηκε να απαντήσει στο ερώτημα ποies είναι οι επιλογές των κυβερνήσεων για να μειώσουν την αναλογία χρέους προς ΑΕΠ. «Τα επιτόκια είναι εκείνα που έχουν τη μέγιστη σημασία», επισήμανε ο Τζέιμς Μακόρμακ. Και προσέθεσε: «Υπάρχουν μερικοί διαφορετικοί τρόποι για να μειώσει κανείς το άχθος του χρέους».

Ο ένας έχει να κάνει με τη δημοσιονομική προσαρμογή, ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση του ελλείμματος. Ο δεύτερος είναι η ταχύτερη ανάπτυξη της οικονομίας, ο τρίτος η κυβέρνηση να τυπώσει χρήμα για να αποπληρώσει το χρέος και ο τέταρτος να το αναδιαρθρώσει ή να παύσει να το εξυπηρετεί. Προφανώς ο ενδεχόμενος τρόπος για να διαχειριστεί μια χώρα την αναλογία χρέους προς ΑΕΠ είναι να αναπτύξει πιο γρήγορα την οικονομία της, αλλά, κατά τη γνώμη μας, δεν είναι πιθανόν να μειωθεί η αναλογία με αυτόν τον τρόπο». Εν κατακλείδι, ο κ. Μακόρμακ ερωτήθηκε για το νόημα της δημοσιονομικής προσαρμογής με την αύξηση φόρων και τη μείωση δαπανών. «Εάν εξετάσουμε πώς η δημοσιονομική κατάσταση επιδεινώθηκε τον τελευταίο ενάμιση χρόνο σε ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες οικονομίες, θα διαπιστώσουμε ότι έχει να κάνει κυρίως με τις δαπάνες. Εκεί επικεντρώθηκαν τα μέτρα στήριξης παγκοσμίως και εκεί πιστεύουμε ότι χρειάζεται να γίνουν προσαρμογές».

Ανθρωποειδές ρομπότ για βαρετές δουλειές σχεδιάζει η Tesla

Ο εκκεντρικός μεγιστάνας Έλον Μασκ, ο γνωστός ιδρυτής της αυτοκινητοβιομηχανίας ηλεκτρικών ομαζιών Tesla, ετοιμάζεται να κατασκευάσει ένα ανθρωποειδές ρομπότ. Θα ακούει στο όνομα Τέσλα Μποτ, όπως ανέφερε ο ίδιος, παρουσιάζοντας έναν ηθοποιό, ο οποίος φορούσε κοστούμι ανάλογο με τη μορφή που θα έχει το ανθρωποειδές. Η ανακοίνωση έγινε στο πλαίσιο της Ημέρας Τεχνικής Νοημοσύνης, που διοργάνωσε στην Καλιφόρνια η Tesla και στόχο είχε την πρόσληψη επαγγελματιών στην εκπαίδευση μηχανών. «Είμαστε καλοί στην κατασκευή αισθητήρων και μπαταριών και ελπίζουμε να έχουμε το πρωτότυπο τον επόμενο χρόνο», διευκρίνισε ο Έλον Μασκ. Όπως αναφέρει σε δημοσίευσμά του το CNBC, το Τέσλα Μποτ είναι ακόμη μία ένδειξη των ικανοτήτων του επιχειρηματία να «δίνει παράσταση» και να μιλάει για τα νέα και συναρπαστικά προϊόντα που σχεδιάζονται επί χρόνια από την εταιρεία του. Ετσι δημιουργεί ενθουσιασμό και οπαδούς, που τον υποστηρίζουν, είτε είναι οι υπάλληλοι, είτε οι πελάτες, είτε οι επενδυτές. Βέβαια, συχνά αυτά τα προϊόντα καθυστερούν πολύ να λάβουν σάρκα και οστά εν συγκρίσει με το αρχικώς ανακοινωθέν χρονοδιάγραμμα.

Λόγου χάριν, το 2019 είχε δηλώσει ο Έλον Μασκ ότι η εταιρεία του θα κατασκευάσει έως το 2020 ένα στόλο από 1 εκατομμύριο ρομποταζί, τα οποία θα κυκλοφορήσουν στους δρόμους. Ακόμη δεν έχει γίνει κάτι τέτοιο. «Εάν, πάντως, ένα ανθρωποειδές ρομπότ μπορεί να λειτουργήσει και να διεκπεραιώσει κουραστικές και επαναλαμβανόμενες εργασίες, που αναλαμβάνουν συνήθως οι άνθρωποι, τότε θα δοθεί η ευκαιρία να μεταμορφωθεί η διεθνής οικονομία με τη μείωση του εργατικού κόστους», υπογράμμισε ο Μασκ. Προ-

Το ρομπότ της Tesla θα έχει ύψος περίπου 1,73 μ. και στη θέση του κεφαλιού μια οθόνη για τη συλλογή σημαντικών πληροφοριών.

Θα ακούει στο όνομα Τέσλα Μποτ, σύμφωνα με όσα ανακοίνωσε ο Έλον Μασκ.

ειδοποίησε πάντως ο ίδιος ότι δεν πρόκειται από την αρχή το ρομπότ να εργαστεί – απλώς θα μπορεί να σε ξεκουράζει, κάνοντας τα ψώνια του σούπερ μάρκετ. Η κωδική του ονομασία είναι «Οπτιμους» και βασίζεται στους ίδιους ημιγαγούς και αισθητήρες που χρησιμοποιούνται στα οχήματα της Tesla, ώστε να μπορούν να κινούνται και αυτόνομα. Τέλος, θα έχει ύψος περίπου 1,73 μ. και στη θέση του κεφαλιού μια οθόνη για τη συλλογή σημαντικών πληροφοριών.

Η πείνα απειλεί πλέον φτωχά νοικοκυριά

Στα ύψη εκτινάσσονται οι τιμές των βασικών ειδών διατροφής εξαιτίας της ανόδου του πληθωρισμού σε όλο τον κόσμο από την Αφρική και την Ασία έως τη Μέση Ανατολή και τις ΗΠΑ, φέρνοντας στον νοη τις ημέρες του 2008 και του 2011. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ, τον Ιούλιο, οι τιμές των τροφίμων σημείωσαν άνοδο 31% και οι οικογένειες με τα χαμηλότερα εισοδήματα σε πολλές χώρες αρχίζουν να πεινάνε. Η κρίνα είναι κοινή και συχνή είτε πρόκειται για τα σούπερ μάρκετ είτε για τις λαϊκές αγορές, όπως αναφέρει το Bloomberg. Λόγω της ακρίβειας το κρέας είναι συνήθως το πρώτο που φεύγει από το τραπέζι, αφήνοντας χώρο για πιο φθηνές πρωτεΐνες όπως τα αυγά, το γάλα ή τα φασόλια. Σε ορισμένα νοικοκυριά ένα ποτήρι γάλα θεωρείται πολυτέλεια και το γεύονται μόνο τα παιδιά, ενώ και τα φρέσκα φρούτα, που λογίζονταν αναγκαία, τώρα λείπουν.

Ενα μέρος της ανόδου τιμών έχει μεταβατικό χαρακτήρα και πυροδοτείται από τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα. Αν και ορισμένες περιπτώσεις συμφορήσης στην αλυσίδα προκλήθηκαν από την πανδημία και σταδιακά υποχωρούν, οι δομικοί παράγοντες όπως η κλιματική αλλαγή και η αδιάκοπη ζήτηση για εισαγωγές από την Κίνα φαίνεται πως θα παραμείνουν. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι κεντρικές τράπεζες αρκετά συχνά παραβλέπουν τον πληθωρισμό που δημιουργείται στις τιμές τροφίμων και καυσίμων, όταν έρχεται η ώρα να χαράζουν την πολιτική τους, διότι θεωρούνται τα πιο ευμετάβλητα στοιχεία στο τυπικό καλάθι καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών. «Εντούτοις, όταν οι καθημερινοί άνθρωποι σκέφτονται τον πληθωρισμό, ουδόλως θέλουν να εξαιρέσουν τα τρόφιμα και τα καύσιμα», επισημαίνει ο Σανγκ-Τζίν Ουέι, καθηγητής Οικονομικών και Χρηματοοικονομικών στο Πανεπιστήμιο του Κολούμπια. Δεδομένης της ανόδου του πληθωρισμού που βιώνουν οι καταναλωτές, «θεωρώ ότι υποτιμούμε την ευκαιρία που έχουν οι κεντρικές τράπεζες να λάβουν δραστικότερα μέτρα από όσα οι ίδιες προβλέπουν». Η Ρωσία, μία από τις μεγαλύτερες εξαγωγείς σιτηρών, άρχισε να φορολογεί τις εξαγωγές σίτου τον Φεβρουάριο για να ανακόψει την εγχώρια άνοδο τιμών. Τον Μάιο η Αργεντινή προσωρινά απαγόρευσε τις πωλήσεις βόειου κρέατος στη διεθνή αγορά για τον ίδιο λόγο. Το 2008 και το 2011 οι αυξημένες τιμές

Σε ορισμένα νοικοκυριά ένα ποτήρι γάλα θεωρείται πολυτέλεια και το γεύονται μόνο τα παιδιά, ενώ και τα φρέσκα φρούτα, που λογίζονταν αναγκαία, τώρα λείπουν.

Σύμφωνα με τον ΟΗΕ, τον Ιούλιο οι τιμές των τροφίμων σημείωσαν άνοδο 31%.

στα βασικά είδη διατροφής προκαλέσαν διαβλώσεις και ταράξεις σε 30 και πλέον χώρες στην Αφρική, στην Ασία και στη Μέση Ανατολή, συμβάλλοντας στην πολιτικά κινητοποίηση της Αραβικής Άνοιξης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα του τι σημαίνει πληθωρισμός είναι η πενταμελής οικογένεια της μοδίστρας Ναφισάτ Εκερίν, στο Λάγος της Νιγηρίας. Στο νοικοκυριό μπαίνουν δύο μισθοί, αλλά δεν επαρκούν, ενώ το μεγαλύτερο μέρος τους πηγαίνει στα τρόφιμα. «Πηγαίνω στην αγορά και κάνω παζάρια με τους εμπόρους, κάτι που δεν συνέβαινε την περίοδο της πανδημίας», λέει. Και αυτό είναι μάλλον αναμενόμενο, εάν σκεφθεί κανείς ότι τον Ιούλιο στη χώρα ο ετήσιος πληθωρισμός βρισκόταν στο 17% και ο πληθωρισμός των τιμών τροφίμων στο 21%. Τα τέσσερα κιλά φασόλια κοστίζουν 6,8 δολάρια, τριπλάσια από τον Δεκέμβριο, κι ενώ η Ναφισάτ Εκερίν τα μαγειρεύει δύο φορές την εβδομάδα, τώρα πλέον δεν υπάρχουν στο τραπέζι.

BLOOMBERG

Ανάκαμψη 2% κατέγραψε η Ευρωζώνη το δεύτερο τρίμηνο

Ενισχύεται η εμπιστοσύνη επιχειρήσεων και καταναλωτών

Συνεχίζεται η ανάκαμψη της Ευρωζώνης, που το δεύτερο τρίμηνο του έτους αναπτύχθηκε κατά 2%. Όπως ανακοίνωσε χθες η Eurostat δίνοντας τα σχετικά στοιχεία στη δημοσιότητα, επιβεβαιώνεται έτσι οι αρχικές εκτιμήσεις της για την αύξηση του ΑΕΠ της Ευρωζώνης σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο, ενώ υποβαθμίζεται ελαφρώς προς τα κάτω η εκτίμησή της για την ανάπτυξη σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Το ΑΕΠ της Ευρωζώνης αυξήθηκε την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου κατά 13,6% σε σύγκριση με το πρωτόγνωρο δεύτερο τρίμηνο του περασμένου έτους, οπότε είχε επιβληθεί το πρώτο και οικονομικά ολέθριο lockdown. Η αρχική εκτίμηση της Eurostat μιλούσε για ανάπτυξη 13,7% σε ετήσια βάση.

Όπως τόνισε σε άλλη ανακοίνωσή της η Eurostat, η ανάπτυξη έδωσε ώθηση στη δημιουργία θέσεων εργασίας με αποτέλεσμα να αυξηθεί η απασχόληση το β' τρίμηνο κατά 0,5% σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο και κατά 1,8% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Σημειώτεον ότι έχουν ήδη δοθεί στη δημοσιότητα έρευνες που φέρουν την εμπιστοσύνη επιχειρήσεων και καταναλωτών να ανακάμπτει σημαντικά αμέσως μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων τον Μάιο και με την εξέλιξη των εμβολιαστικών προγραμμάτων. Παράλληλα, οι λιανικές πωλήσεις ανακάμπτουν, επιστρέφοντας στα προ της πανδημίας επίπεδα. Τα υψηλότερα ποσοστά αύξησης του ΑΕΠ τους εμφανίζουν η τρίτη και η τέταρτη οικονομία της Ευρωζώνης, η Ιταλία και η Ισπανία, που αναπτύχθηκαν με ρυθμούς 2,7% και 2,8% αντιστοίχως. Σημειώτεον ότι η Ιταλία, από τις χώρες της Ευρωζώνης που δέχθηκαν το μεγαλύτερο πλήγμα από την πανδημία, σημείωσε ρυθμό ρυθμό ανάπτυξης και το πρώτο τρίμηνο του έτους. Με πιο αδύναμους ρυθμούς αναπτύχθηκαν, άλλωστε, οι δύο μεγαλύτερες ευρωπαϊκές οικονομίες,

Παρά τη συνεχιζόμενη και ικανοποιητική ανάκαμψη, η οικονομία της Ευρωζώνης παραμένει περίπου κατά 3% χαμηλότερα από τα προ πανδημίας επίπεδα, σε αντίθεση, βέβαια, με τις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, την αμερικανική και την κινεζική, που έχουν ήδη υπερβεί τα επίπεδα στα οποία βρίσκονταν στα τέλη του 2019, προτού τις πλήξει ο κορωνοϊός.

Στα προ πανδημίας επίπεδα επιστρέφουν οι λιανικές πωλήσεις.

η Γερμανία και η Γαλλία, που κατέγραψαν αύξηση ΑΕΠ κατά 1,5% και 0,9% αντιστοίχως. Σε ό,τι αφορά τον συγκριτικά χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης της γερμανικής οικονομίας, οικονομικοί αναλυτές τον αποδίδουν στα προβλήματα που έχουν παρουσιάσει στην εφοδιαστική αλυσίδα

και τα οποία πλήττουν τις βιομηχανίες της μεγαλύτερης ευρωπαϊκής οικονομίας, με ελλείψεις σε θεμελιώδεις πρώτες ύλες και εξαρτήματα όπως οι μικροεπεξεργαστές.

Έχουν προηγηθεί δύο συναπτά τρίμηνα συρρικνώσεως της οικονομίας της Ευρωζώνης, το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους, όταν το ΑΕΠ της μειώθηκε κατά 0,6%, και το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, όταν μειώθηκε κατά 0,3%. Παρά τη συνεχιζόμενη και ικανοποιητική ανάκαμψη, η οικονομία της Ευρωζώνης παραμένει περίπου κατά

3% χαμηλότερα από τα προ πανδημίας επίπεδα, σε αντίθεση, βέβαια, με τις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, την αμερικανική και την κινεζική, που έχουν ήδη υπερβεί τα επίπεδα στα οποία βρίσκονταν στα τέλη του 2019, προτού τις πλήξει ο κορωνοϊός. Η Ευρωζώνη αποκλίνει από τις δύο άλλες μεγάλες οικονομίες και σε ό,τι αφορά τον πληθωρισμό, που υποχώρησε τον Ιούνιο στο 1,8%, όταν στο σύνολο των χωρών του ΟΟΣΑ επιταχύνθηκε στο 4,1% από το 3,0% του Μαΐου.

REUTERS

Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει την αεροπλοΐα

Σε υψηλότερα επίπεδα βρίσκεται ο αριθμός των πτήσεων οι οποίες έχουν καθυστερήσει σε διεθνή κλίμακα λόγω αντίξοων καιρικών συνθηκών. Μάλιστα το τελευταίο διάστημα ο αριθμός τους εμφανίζει μεγάλη αύξηση. Ειδικότερα, όπως αναφέρει σε σχετικό της δημοσίευμα η εφημερίδα Financial Times, ο αριθμός των πτήσεων είχε φθάσει τα 3,5 εκατομμύρια το 2003 και εκτινάχθηκε στα 6,5 εκατομμύρια το 2019, βάσει στοιχείων του Eurocontrol. Ο καιρός ευθυνόταν για το 27% των καθυστερήσεων το 2019 από το 23% το 2003.

Στις ΗΠΑ, βάσει των στοιχείων της Ομοσπονδιακής Διοίκησης Αεροπλοΐας, το 35% των πτήσεων το 2004 είχε ακυ-

Αυξάνεται δραματικά ο αριθμός των πτήσεων που ακυρώνονται ή καθυστερούν λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων.

ρωθεί λόγω καιρού εν συγκρίσει με το 54% το 2019. Με τα σημερινά δεδομένα των ραγδαίων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, πολλές αεροπορικές εταιρείες και αεροδρόμια έχουν αρχίσει να σχεδιάζουν με τέτοιον τρόπο το μέλλον, ώστε τα αεροσκάφη να ανταποκρίνονται σε ακραία και πιο συχνά φαινόμενα, όπως οι μακράς διαρκείας θύελλες και η υψηλή θερμοκρασία. Αεροδρόμια κτίζονται σε αρκετά μεγάλο υψόμετρο από τη στάθμη της θάλασσας, ενώ αερομεταφορείς, όπως οι αμερικανικοί των American Airlines και United Airlines, υποθετούν τεχνολογίες ώστε να μπορούν να υπολογίζουν εάν πλησιάζει ένας κεραυνός, αλλά και να διαθέτουν ανεξάρ-

Στις ΗΠΑ, βάσει των στοιχείων της Ομοσπονδιακής Διοίκησης Αεροπλοΐας, το 35% των πτήσεων το 2004 είχε ακυρωθεί λόγω καιρού εν συγκρίσει με το 54% το 2019.

τητα συστήματα στάθμευσης σε περίπτωση κακοκαιρίας.

Είναι χαρακτηριστικό ότι μέσα στον Αύγουστο υπήρξαν ακυρώσεις άνω των 300 πτήσεων στα αεροδρόμια Οχάρι του Σικάγου και Φόρτγουορθ στο Ντάλας του Τέξας. Στο Ντένβερ τον Ιούλιο οκτώ

δρομολόγια δεν πραγματοποιήθηκαν και άλλα 300 καθυστέρησαν λόγω του καπνίου από τις δασικές πυρκαγιές στις βορειοδυτικές πολιτείες. Η πολύ υψηλή θερμοκρασία εμπόδιζε την απογείωση αεροσκαφών στο Λας Βέγκας και το Κολράντο. Τα προβλήματα αυτά φανερώ-

νουν το εξής: μέσα στα τελευταία είκοσι χρόνια, σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, οι ακυρώσεις και οι καθυστερήσεις πτήσεων λόγω καιρικών συνθηκών έχουν αυξηθεί στις ΗΠΑ και την Ευρώπη.

Όπως επισμαίνουν οι επιστήμονες, το σκηνικό αυτό θα γίνεται όλο και συχνότερο ή εντονότερο όσο υπάρχει άνοδος της θερμοκρασίας του πλανήτη. Ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας του ΟΗΕ σε έρευνα του 2019 μεταξύ των μελών του κατέγραψε ότι στην πλειονότητά τους αντιμετωπίζουν ήδη ορισμένες επιπτώσεις από τις καιρικές αλλαγές. «Η κλιματική αλλαγή μας κάνει να καταλάβουμε ότι είναι πλέον πολύ δυσκολότερο να προβλέψουμε ορισμένες μεταβολές του καιρού, οπότε θα πρέπει να προετοιμαστούμε καλύτερα ενόψει προσδοκώμεν και αυξημένη δραστηριότητα στο μέλλον», υπογραμμίζει ο γενικός διευθυντής διεθνών πτήσεων στη United Airlines, Ντέιβιντ Κένσις.

Αξίζει να επισημάνουμε πως οι αερομεταφορείς ευθύνονται για το σχεδόν 2% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε παγκόσμια κλίμακα, ενώ βάσει ερευνών επηρεάζουν με αυτήν τη δραστηριότητά τους αρκετά τις τοπικές καιρικές συνθήκες. Όταν, δε, μια εταιρεία υποχρεώνεται είτε να ακυρώσει πτήσεις είτε το αεροσκάφος να ακολουθήσει εναλλακτικό δρομολόγιο, τότε τα κόστη αυξάνονται, ενώ ήδη λόγω πανδημίας ο κλάδος έχει ζημιωθεί κατά πολλά δις εκατομμύρια δολάρια. Σε βάθος χρόνου οι αεροπορικές εταιρείες εξετάζουν το πώς οι άνεμοι θα επηρεάζουν τα δρομολόγια και την κατανάλωση καυσίμου, και υπό αυτό το πρίσμα ίσως οι πτήσεις από τη Γηραιά Ήπειρο στις ΗΠΑ να διαρκούν περισσότερο, σύμφωνα με τους F.T. Και αυτό διότι, λόγω χάριν, θα επηρεάζονται τα ρεύματα αέρα πάνω από τον Βόρειο Ατλαντικό.

Οι σπάνιες γαίες φέρνουν το Πεκίνο πιο κοντά στους Ταλιμπάν

Δεν είχαν περάσει παρά λίγες ώρες από τη στιγμή που το Αφγανιστάν βρέθηκε υπό τον έλεγχο των Ταλιμπάν, όταν εκπρόσωπος του κινεζικού υπουργείου Εξωτερικών δήλωσε ότι το Πεκίνο είναι έτοιμο για μια «φιλική συνεργασία με το Αφγανιστάν».

Σύμφωνα με όσα είπε στο CNBC η αναλύτρια της AllianceBernstein, Shamaila Khan, ο λόγος δεν είναι άλλος από τις σπάνιες γαίες αξίας τρισεκατομμυρίων δολαρίων που κρύβονται στο υπέδαφος του Αφγανιστάν. Ως γνωστόν, η Κίνα κυριαρχεί στην παγκόσμια αγορά των σπάνιων γαίων –οι οποίες είναι αναγκαίες για την κατασκευή όλων των προϊόντων υψηλής τεχνολογίας, όπως κινητά τηλέφωνα, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, ηλεκτρικά αυτοκίνητα, επίπεδες οθόνες και αεροσκάφη– και κατά τη διάρκεια του εμπορικού πολέμου με τις ΗΠΑ, το 2019, απείλησε να «κόψει» τις προμήθειες. Μόνο το 2018 ευθυνόταν για το 70% της παγκόσμιας εξόρυξης σπάνιων γαίων, καθώς παρήγαγε 120.000 μετρικούς τόνους, σε μια χρονιά που οι ΗΠΑ παρήγαγαν 15.000 μετρικούς τόνους.

Όπως εξηγεί η Khan της AllianceBernstein, οι Ταλιμπάν ελέγχουν πλέον πόρους που τους καθιστούν πολύ επικίνδυνους για τον κόσμο, καθώς το Αφγανιστάν διαθέτει ορυκτό πλούτο προς εκμετάλλευση. Μόνο οι σπάνιες γαίες του Αφγανιστάν υπολογίζεται ότι αξίζουν από 1 έως 3 τρις. δολάρια, όπως έγραψε το 2020 το περιοδικό The Diplomat, επικαλούμενο τον Ahmad Shah Katawazai, έναν πρώην διπλωμάτη στην πρεσβεία του Αφγανιστάν στην Ουάσινγκτον. Η έκδοση The Hill υπολόγιζε την αξία τους φέτος στα 3 τρις. δολάρια. Συγκεκριμένα, το Αφγανιστάν κατέχει σπάνιες γαίες όπως λανθάνιο, νεοδύμιο και δημήτριο, καθώς και φλέβες αλουμινίου, χρυσού, αργύρου, ψευδάργυρου, υδράργυρου και λιθίου. Επομένως, εάν οι Κινέζοι θέλουν

Οι Ταλιμπάν ελέγχουν πλέον πόρους που τους καθιστούν πολύ επικίνδυνους για τον κόσμο.

Στο υπέδαφος του Αφγανιστάν κρύβονται σπάνιες γαίες αξίας τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

να εκμεταλλευθούν τον ορυκτό πλούτο του Αφγανιστάν για λογαριασμό των Ταλιμπάν, θα πρέπει να το κάνουν υπό διενθεις όρους και υπό αυστηρές προϋποθέσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ιδίως τα δικαιώματα των γυναικών, τόνισε η Khan. Το Πεκίνο χρησιμοποίησε τις σπάνιες γαίες σαν διαπραγματευτικό χαρτί στον εμπορικό πόλεμο με τις ΗΠΑ, εκμεταλλευόμενο το γεγονός ότι η αμερικανική βιομηχανία καλύπτει το 80% των σχετικών αναγκών της μέσω εισαγωγών από την Κίνα.

Μείωση κόστους ρεύματος με αύξηση πράσινης ενέργειας

Μέσω της αύξησης της παραγωγής αιολικής και ηλιακής ενέργειας προσπαθεί να αντιμετωπίσει η Ισπανία το αυξημένο κόστος ηλεκτρισμού, το οποίο φέτος το καλοκαίρι έχει χτυπήσει «κόκκινο» σε όλη την Ευρώπη. Η αύξηση της τιμής του φυσικού αερίου, σε συνδυασμό με τα ακριβά δικαιώματα εκπομπών άνθρακα, έχουν δημιουργήσει ένα σπιράλ πέσεων στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, θέτοντας νέες προκλήσεις για εκατομμύρια νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, και στην προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος, η Ισπανία σχεδιάζει την εισαγωγή πρόσθετης ηλιακής και αιολικής ενέργειας 3,3 GW, με την προσδοκία ότι η έξτρα ενέργεια θα οδηγήσει σε πτώση τις τιμές. «Στόχος είναι η συνέχιση των δημοπρασιών ανανεώσιμων ενέργειας και η επιτάχυνση του μετασχηματισμού του ηλεκτρικού συστήματος μ' έναν οργανωμένο τρόπο», δήλωσε σήμερα η υπουργός Οικολογικής Μετάβασης Τερέζα Ριμπέρα. Όπως συμβαίνει και σε άλλες χώρες του κόσμου, αυτή τη στιγμή στην Ισπανία είναι φθνιότερη η κατασκευή νέων η-

λιακών ή αιολικών πάρκων, παρά η αύξηση της παραγωγής στα εργοστάσια ορυκτών καυσίμων. Και αυτό λόγω των ακριβών δικαιωμάτων εκπομπών άνθρακα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την ίδια ώρα, η τιμή του φυσικού αερίου, ως απόρροια της αυξημένης ζήτησης και της μειωμένης προσφοράς, έχει ενισχυθεί σημαντικά,

Η Ισπανία σχεδιάζει την εισαγωγή πρόσθετης ηλιακής και αιολικής ενέργειας 3,3 GW.

καθιστώντας οικονομικά ασύμφορη την παραγωγή ενέργειας μέσω εισαγωγών αερίου. Ενδεικτικά, η τιμή του φυσικού αερίου στην Ευρώπη έχει ήδη αυξηθεί κατά 1.000% σε σχέση με τον Μάιο του 2020, ενώ η τιμή στην Ασία έχει σχεδόν εξαπλασιαστεί. Ακόμη και στις ΗΠΑ, όπου υπάρχει φθηνή εγχώρια παραγωγή, οι τιμές έχουν χτυπήσει το ανώτερο επίπεδο της τελευταίας 10ετίας.

Αύξηση απασχόλησης κατά 0,5% στην Ευρωζώνη

Αύξηση τις προσλήψεις τους οι επιχειρήσεις της Ευρωζώνης κατά το δεύτερο τρίμηνο, καθώς τα περιοριστικά μέτρα χαλάρωσαν και η οικονομία επέστρεψε στην ανάπτυξη. Η απασχόληση αυξήθηκε κατά 0,5% το τρίμηνο πους έληξε τον Ιούνιο, έπειτα από μείωση 0,2%. Η οικονομία της Ευρωζώνης αναπτύχθηκε κατά 2% την ίδια περίοδο. Οι οικονομικές προοπτικές της Ευρωζώνης έχουν βελτιωθεί σημαντικά τους τελευταίους μήνες, έπειτα από την άρση των αυστηρών lockdowns. Σχεδόν τα δύο τρίτα των ε-

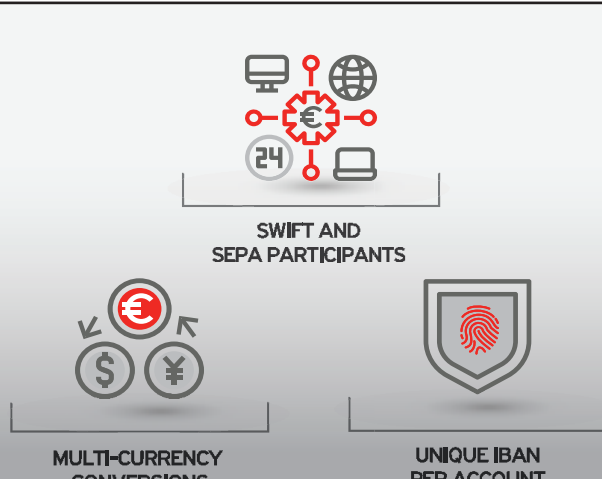
νηλικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πλέον πλήρως εμβολιασμένοι, επομένως υπάρχουν ελπίδες ότι η αύξηση των κρουσμάτων από τις μεταλλάξεις του κορωνοϊού δεν θα οδηγήσει σε νέα περιοριστικά μέτρα. Η οικονομία της Ευρωζώνης αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 4,7% το 2021, σύμφωνα με δημοσκόπηση οικονομολόγων που πραγματοποιεί το Bloomberg, με την Ιταλία και την Ισπανία να εμφανίζουν τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης εδώ και τουλάχιστον τέσσερις δεκαετίες.

ecommbx
Fintech e-accounts platform

ECOMMBX provides convenient, quality payment solutions of the highest standards by innovatively incorporating e-money and e-accounts into one master platform for enhanced efficiency and transparency.

A platform to rule them all

Participants of: SWIFT & SEPA Authorised & Licensed Central Bank of Cyprus Electronic Money Institution # 115.1.3.20/2018 / BIC # ECBXCX2N

www.ecommbanx.com
27 Pindarou Street, 3rd Floor, Office 301,
Block A, Alpha Business Center, 1060 Nicosia, Cyprus
+357 22270349 | info@ecommbx.com

Παραμένει σε ισχύ η διορία των Ταλιμπάν

Ο Τζο Μπάιντεν δεν θα παρατείνει την παρουσία των στρατευμάτων

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Αμετακίνητος σχετικά με τη διορία της 31ης Αυγούστου για την αποχώρηση όλων των αμερικανικών στρατευμάτων από το Αφγανιστάν παραμένει ο Τζο Μπάιντεν. Παρά τις πιέσεις που δέχεται η Ουάσινγκτον από τους Ευρωπαίους συμμάχους της, που εκφράστηκαν και στη χθεσινή τηλεδιάσκεψη κορυφής του G7, ο Αμερικανός πρόεδρος, σύμφωνα με αμερικανικά ΜΜΕ, είπε στους άλλους ηγέτες ότι δεν προτίθεται –προς το παρόν– να παρατείνει την προθεσμία. Επικαλέστηκε μάλιστα τον πολύ υψηλό κίνδυνο τρομοκρατικών επιθέσεων κατά των αμερικανικών δυνάμεων.

Τι προτείνει ο Τζόνσον

Ο Βρετανός πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον, του οποίου η χώρα προεδρεύει φέτος στη σύνοδο του G7, σε δηλώσεις του μετά την τηλεδιάσκεψη, αναφέρθηκε στους πολύ σημαντικούς μοχλούς επιρροής (ειδικά σχετικά με την παροχή βοήθειας) των ανεπτυγμένων χωρών της Δύσης απέναντι στους Ταλιμπάν. Ο κ. Τζόνσον είπε ότι ο πρώτος όρος που θα τεθεί στο νέο καθεστώς, ώστε να υπάρξει οποιαδήποτε συνεργασία, θα είναι να επιτρέψει την αποχώρηση από τη χώρα οποιουδήποτε Αφγανού το επιθυμεί ακόμα και μετά τις 31 Αυγούστου. Ο Βρετανός πρωθυπουργός ανέφερε ως εξίσου σημαντικές προϋποθέσεις τη συνέχιση της εκπαίδευσης των γυναικών και τη μη μετατροπή του Αφγανιστάν σε ασφαλές καταφύγιο για τρομοκράτες και παραγωγούς οπίου.

Στις δηλώσεις του μετά τη χθεσινή τηλεδιάσκεψη, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ είπε ότι τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. μετέφεραν στον κ. Μπάιντεν την ανάγκη «το αεροδρόμιο της Καμπούλ να παραμείνει σε ασφαλή λειτουργία για όσο καιρό χρειαστεί», ώστε να φυγαδευτούν όλοι όσοι κινδυνεύουν. Οι Ταλιμπάν έχουν θέσει την 31η Αυγούστου ως κόκκινη γραμμή, απειλώντας με «συνέπειες» αν παραμείνουν στρατεύματα στη χώρα πέρα από αυτή την ημερομηνία. Οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν απομακρύνει 58.700 άτομα από τις 14 Αυγούστου.

Παράλληλα, η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ανακοίνωσε

Σύνδοδος κορυφής του G7: Να διασφαλιστεί η ομαλή έξοδος όσων Αφγανών το επιθυμούν.

χθες ότι οι πόροι για την ανθρωπιστική βοήθεια προς το Αφγανιστάν και προς Αφγανούς πρόσφυγες σε γειτονικές χώρες θα αυξηθούν από 57 εκατ. σε περισσότερα από 200 εκατ. ευρώ. Οπως είπε στη συνέντευξη Τύπου μετά την τηλεδιάσκεψη, στο Αφγανιστάν υπάρχουν 3,7 εκατ. εσωτερικά εκτοπισμένοι Αφγανοί, εκ των οποίων το 80% είναι γυναίκες και κορίτσια. Εκπρόσωπος της Κομισιόν υπενθύμισε ότι οι συγκεκριμένοι πόροι δεν έχουν ως αποδέκτη τις αφγανικές αρχές

Οι δύο πρόεδροι των ευρωπαϊκών θεσμών, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και Σαρλ Μισέλ, υπογράφουν την ανάγκη να υπάρξουν δεσμεύσεις για μετεγκατάσταση Αφγανών στις χώρες της Δύσης, ώστε να μην οδηγηθούν στην επιλογή των παράτυπων μετακινήσεων.

αλλά τον ΟΗΕ και ΜΚΟ. Αντιθέτως, η α-ναπτυξιακή βοήθεια, η οποία κατευθύνεται στην κυβέρνηση της χώρας (ύψους 1 δισ. ευρώ σε βάθος επταετίας), έχει «παγώσει» μετά την πτώση της Καμπούλ. Τόσο ο κ. Μισέλ όσο και η κ. Φον ντερ Λάιεν τόνισαν ότι οι επαφές με τους Ταλιμπάν είναι «αποκλειστικά επιχειρησιακού χαρακτήρα» και επέμειναν και αυτοί ότι θα τεθούν πολύ αυστηρές προϋποθέσεις για την πολιτική εμπλοκή με το ισλαμιστικό καθεστώς. Οι δύο πρόεδροι

των ευρωπαϊκών θεσμών υπογράμμισαν επίσης την ανάγκη να υπάρξουν δεσμεύσεις για μετεγκατάσταση Αφγανών στις χώρες της Δύσης, ώστε να μην οδηγηθούν στην επιλογή των παράτυπων μετακινήσεων. Η Ε.Ε., σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, βρίσκεται σε επαφές στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο με χώρες όπως το Ιράν και το Πακιστάν, προκειμένου να παράσχει την αναγκαία στήριξη για την υποδοχή των αναμενόμενων αυξημένων προσφυγικών ροών.

Μυστικές επαφές Μπερνς - Μπαρραντάρ στην Καμπούλ

Πριν από έντεκα χρόνια, ο συνιδρυτής των Ταλιμπάν, Αμπντούλ Γάνι Μπαρραντάρ, συνελήφθη στο Καράτσι του Πακιστάν σε κοινή επιχείρηση της πακιστανικής μυστικής υπηρεσίας ISI και της αμερικανικής CIA, για να περάσει τα επόμενα οκτώ χρόνια της ζωής του σε πακιστανική φυλακή. Αλλά έχει ο καιρός γυρίσματα...

Το βράδυ της Δευτέρας, ο Μπαρραντάρ, πολιτικός ηγέτης των νικητών του εικοσαετούς πολέμου πλέον, υποδέχθηκε στην Καμπούλ τον διευθυντή της CIA Γουίλιαμ Μπερνς, ο οποίος κατευθύνθηκε εспеυσμένα στο Αφγανιστάν με εντολή του προέδρου Μπάιντεν, αναζητώντας λύση στο καυτό θέμα της μεταφοράς Δυτικών και Αφγανών πολιτών από το Εμιράτο.

Πάντως, ο εκπρόσωπος Τύπου των Ταλιμπάν, Ζαμπιχουλάχ Μουτζαχίντ, απέρριψε και κατά τη χθεσινή ενημέρωση στην δημοσιογράφων το ενδεχόμενο συναινεσης σε παράταση της παραμονής ξένων στρατευμάτων πέραν της 31ης Αυγούστου. Ταυτόχρονα κάλεσε τους Δυτικούς να μην ενθαρρύνουν Αφγανούς να εγκαταλείψουν τη χώρα τους και διαβεβαίωσε τους ομοεθνείς του ότι εγγυάται την ασφάλειά τους και ότι δεν υπάρχει λίστα πολιτικών αντιπάλων.

Αναφορές για εκτελέσεις

Παρά τις επιδείξεις μετριопάθειας από την ηγεσία των Ταλιμπάν, η επεκραλής του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, Μισέλ Μπατοελέτ,

δύλωσε χθες ότι διαθέτει «αξιόπιστες αναφορές» για συνοπτικές εκτελέσεις αμάχων και ανδρών των δυνάμεων ασφαλείας που είχαν παραδοθεί.

Μιλώντας σε έκτακτη συνεδρίαση του Συμβουλίου, στη Γενεύη, η Μπατοελέτ τόνισε επίσης ότι η μεταχείριση των γυναικών πρέπει να γίνει «κόκκινη γραμμή» της διεθνούς κοινότητας έναντι του καθεστώτος. Ο εκπρόσωπος της Κί-

Ανησυχία στις ΗΠΑ για την εκκένωση, ενώ πρόθυμη να μεσολαβήσει, μαζί με Κίνα και Πακιστάν, εμφανίζεται η Ρωσία.

νας, Τσεν Σου, ζητάει να διερυνηθούν οι καταγγελίες για εγκλήματα των στρατευμάτων των ΗΠΑ, της Βρετανίας και της Αυστραλίας στο Αφγανιστάν.

Ο Ρώσος υπουργός Εξωτερικών, Σεργκέι Λαβρόφ, δύλωσε από τη Βουδαπέστη ότι η χώρα του είναι έτοιμη να μεσολαβήσει, μαζί με την Κίνα, τις ΗΠΑ και το Πακιστάν, στην αφγανική κρίση, ενώ ο πρόεδρος Πούτιν τόνισε ότι η Μόσχα δεν σκοπεύει να στείλει στρατεύματα στο Αφγανιστάν. «Η ΕΣΣΔ είχε τη δική της εμπειρία σε αυτήν τη χώρα. Εμείς βγάλαμε τα αναγκαία διδάγματα», δύλωσε χαρακτηριστικά.

REUTERS, A.P.

Τονωτική ένεση 6,4 δισ. δολ. στην Τουρκία

Ενισχύεται από το ΔΝΤ μέσω του προγράμματος για την αντιμετώπιση της πανδημίας

Γενναία τόνωση ύψους 6,4 δισ. δολαρίων προσφέρει στα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Τουρκίας το ΔΝΤ με την απόφασή του να θέσει στη διάθεση των χωρών-μελών του κεφάλαια ύψους περίπου 650 δισ. δολαρίων με το πρόγραμμα «Ειδικά Τραπεζικά Δικαιώματα» (SDR). Το Ταμείο θα δημιουργήσει αποθεματικά ύψους 650 δισ. δολ., στα οποία θα μπορούν να καταφύγουν όσες χώρες αντιμετωπίζουν προβλήματα για να προμηθευτούν εμβόλια, να χρηματοδοτήσουν το σύστημα υγείας τους ή να αποπληρώσουν χρέη τους.

Ενώ η πρωτοβουλία του Ταμείου απορρέει από την ανάγκη να δοθεί πρόσθετη στήριξη για την αντιμετώπιση της πανδημίας, είναι ευεργετική για την Τουρκία, της οποίας τα συναλλαγματικά διαθέσιμα έχουν κυριολεκτικά εξανημιστεί τα τελευταία χρόνια εξαιτίας μιας ανορθόδοξης νομισματικής πολιτικής. Το πλεονέκτημα του προγράμματος SDR είναι

Σε αντίθεση με τα άλλα προγράμματα δανεισμού του Ταμείου, η διευκόλυνση δεν συνοδεύεται από όρους.

ότι δίνει στις χώρες-μέλη του Ταμείου τη δυνατότητα να αντλήσουν από τα κεφάλαιά του δολάρια, ευρώ, γιεν, στερλίνες ή γιουάν, αλλά, σε αντίθεση με τα προγράμματα δανεισμού του ΔΝΤ, η διευκόλυνση δεν συνοδεύεται από όρους. Οπως, πάντως, σπεύδουν να επισημάνουν οικονομικοί αναλυτές, αντλώντας από

Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Τουρκίας έχουν κυριολεκτικά εξανημιστεί τα τελευταία χρόνια εξαιτίας μιας ανορθόδοξης νομισματικής πολιτικής.

τα SDR, η Τουρκία θα βελτιώσει φαινομενικά την εικόνα των ακαθάριστων συναλλαγματικών διαθεσίμων της, χωρίς όμως να αυξήσει τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα της, που βρίσκονται σε επίπεδο υπό του μηδενός.

Στη διάρκεια του Αυγούστου τα ακαθάριστα συναλλαγματικά διαθέσιμα

της Τουρκίας αυξήθηκαν κατά περίπου 15% φτάνοντας στα 107,1 δισ. δολ. Σύμφωνα, όμως, με υπολογισμούς οικονομολόγων του Bloomberg, αν αφαιρεθούν όσα κεφάλαια έχει δανειστεί η κεντρική τράπεζα από τις τουρκικές τράπεζες μέσω συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων (swap), το ύψος των συναλλαγματικών

διαθεσίμων υποχωρεί και πάλι υπό του μηδενός. Από τα τέλη Μαρτίου, που τα νία της κεντρικής τράπεζας ανέλαβε ο Σαχάπ Καρτσίογλου, τα ακαθάριστα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Τουρκίας αυξάνονται μέσω συμφωνιών swap όχι μόνον με τις τράπεζες της χώρας, αλλά και με χώρες συμμάχους. Στις αρχές του μήνα, η Τράπεζα της Τουρκίας έκλεισε με τη Νότια Κορέα συμφωνία swap ύψους 2 δισ. δολ. Είχε προηγηθεί, τον Ιούνιο, ανάλογη συμφωνία με την Κίνα για διαθέσιμα ύψους 3,6 δισ. δολ. Παράλληλα, η κεντρική τράπεζα έχει αυξήσει τον δανεισμό συναλλάγματος από τα εγκώρια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέσω συμφωνιών swap και μέσα στον Αύγουστο δανείστηκε 60,2 δισ. δολ. Σημειωτέον ότι στις αρχές του έτους δανειζόταν συνάλλαγμα μόλις 53 δισ. δολ., όταν επικεφαλής της κεντρικής τράπεζας ήταν ο προκάτοχος του Καρτσίογλου και φίλα προσκείμενος προς την αγορά, οικονομολόγος Νατσί Αγκμπάλ.

Τα κόμματα της αντιπολίτευσης, πάντως, εξακολουθούν να κατηγορούν τον Τούρκο πρόεδρο και τον πρόην υπουργό Οικονομικών και γαμπρό του Ερντογάν, Μπεράτ Αλμπαϊράκ, καθώς υπό τις διαταγές τους η κεντρική τράπεζα κυριολεκτικά κατασπατάλησε τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας τη διετία 2019-2020, όταν πωλούσε μαζικά συνάλλαγμα και αγόραζε τουρκικές λίρες, σε μια ατελέφορη προσπάθεια να στηρίξει το νόμισμα της χώρας. Η διολίσθηση της τουρκικής λίρας συνεχίζεται, και από το τέλος Μαρτίου που ανέλαβε ο Καρτσίογλου έχει υποτιμηθεί κατά 15% έναντι του δολαρίου.

BLOOMBERG

«Γεωργός» με πάνω από 1 εκατ. στρέμματα στις ΗΠΑ ο Μπιλ Γκέιτς

Ο **μεγιστάνας** Μπιλ Γκέιτς, συνιδρυτής της Microsoft και του φιланθρωπικού οργανισμού Ίδρυμα Μπιλ και Μελίνα Γκέιτς, έγινε και πάλι αφορμή για πολλά δημοσιεύματα, και αυτή τη φορά δεν έφταγε η πανδημία ή η υψηλή τεχνολογία. Ο δισεκατομμυριούχος αναδεικνύεται σε πολύ μεγάλο γαιοκτήμονα της Αμερικής, διαθέτοντας περισσότερα από 1 εκατομμύριο στρέμματα καλλιεργήσιμης γης εκτεινόμενα σε 18 πολιτείες. Οπως αναφέρει σε δημοσίευσμά του το περιοδικό Forbes, παρά την τεράστια ιδιοκτησία του, δεν είναι και ο μεγαλύτερος ιδιώτης ιδιοκτήτης γης στις Ηνωμένες Πολιτείες. Στον κατάλογο των 100 μεγαλύτερων γαιοκτημόνων της χώρας βάσει των στοιχείων της Land Report, την πρώτη θέση κατέχει ο πρόεδρος της Liberty Media Τζον Μαλόουν, ο οποίος έχει αποκτήσει αγροκτήματα και δασικές εκτάσεις της τάξεως των 8,9 εκατ. στρεμμάτων. Στι δεύτερη θέση βρίσκεται με περίπου 8,31 εκατ. στρέμματα η οικογένεια Εμερσον, ιδιοκτήτρια της εταιρείας εκμετάλλευσης ξύλας Sierra Pacific Industries μεταξύ άλλων, ενώ στην τρίτη θα δούμε τον ιδρυτή του τηλεοπτικού δικτύου CNN Τεντ Τέρνερ με εκτάσεις 8,1 εκατ. στρεμμάτων σε 8 πολιτείες. Από τις επενδυτικές αυτές επιλογές δεν λείπει και ο μέγας και πολύς Τζεφ Μπέζος, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος της Amazon. Κατατάσσεται 25ος στον κατάλογο και κατέχει καλλιεργήσιμες γαίες 1,7 εκατ. στρεμμάτων κυρίως στο δυτικό Τέξας. Οπως ανέφερε στο αμερικανικό τηλεοπτικό δίκτυο CNBC ο διευθύνων σύμβουλος του μη κερδοσκοπικού οργανισμού προστασίας της καλλιεργήσιμης γης American Farmland Trust Τζον Πιότι, «πρόκειται για ένα περιουσιακό στοιχείο με συνεχώς αυξανόμενη αξία, ενώ θεωρείται είδος υπό εξαφάνιση». Υπογράμμισε μάλιστα ότι κάθε μέρα στις Ηνωμένες Πολιτείες χάνονται σχεδόν 2.000 στρέμματα καλλιεργήσιμης γης.

Είναι πολύ χαρακτηριστικά τα δεδομένα: στη δεκαετία του 1990 η τιμή ανά στρέμμα έφθανε τα 1.329 δολάρια, ωστόσο το 2020 είχε σχεδόν τριπλασιαστεί, φθάνοντας σε 3.160 δολάρια. Σήμερα οι 100 μεγαλύτεροι πλούσιοι γαιοκτήμονες στις ΗΠΑ κατέχουν 42,1 εκατομμύρια στρέμματα γης εν συγκρίσει με τα 32,7 εκατ. στρέμματα πριν από δέκα χρόνια. Τέλος, κατά τις εκτιμήσεις του αμερικανικού υπουργείου Γεωργίας, το 30% των αγροτικών γαίων ανήκει σε ιδιοκτήτες οι οποίοι όμως δεν είναι και οι ίδιοι καλλιεργητές, ενώ συν τα χρόνια και με την επιτάχυνση της αστικοποίησης οι ανησυχίες για το μέλλον γεωργίας και γεωργών αυξάνονται.

Ο δισεκατομμυριούχος Μπιλ Γκέιτς αναδεικνύεται σε πολύ μεγάλο γαιοκτήμονα της Αμερικής.

Στη λίστα των 100 μεγαλύτερων γαιοκτημόνων είναι και ο Τζεφ Μπέζος.

Βάζουμε πλώρη για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722 www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Διευτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη Έδρα: Αρσινόως 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Στο τραπέζι οι φοροελαφρύνσεις του 2022

Οι τρεις που έχουν «κλειδώσει», οι δύο που θα εξαρτηθούν από τον διαθέσιμο δημοσιονομικό χώρο και οι δύο εκπλήξεις

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Με τρεις «κλειδωμένες» ελαφρύνσεις για το 2022 αλλά και έναν κατάλογο κοστολογημένων μέτρων περαιτέρω μείωσης των φορολογικών βαρών σε περίπτωση που βρεθεί ο απαιτούμενος δημοσιονομικός χώρος, προετοιμάζει το οικονομικό επιτελείο το προσχέδιο του προϋπολογισμού της επόμενης χρονιάς.

Τις επόμενες εβδομάδες, θα πρέπει να ληφθούν οι πρώτες αποφάσεις για την οικονομική πολιτική του 2022, καθώς στις 11 Σεπτεμβρίου αναμένεται η ομιλία του πρωθυπουργού στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης, ενώ 20 ημέρες αργότερα, την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου, το προσχέδιο θα πρέπει να λάβει τελική μορφή για να κατατεθεί στη Βουλή.

Τα τρία σίγουρα

Η μείωση του συντελεστή φορολόγησης των επιχειρήσεων από το 24% στο 22%, το «πάγωμα» της εισφοράς αλληλεγγύης για τους εργαζομένους στον ιδιωτικό τομέα και για το 2022, αλλά και η διατήρηση των μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες είναι τα τρία «κλειδωμένα» μέτρα που θα καταναλώσουν δημοσιονομικό χώρο της τάξεως των 2 δισ. ευρώ περίπου.

Εν μέσω αυξημένης αβεβαιότητας για τις συνέπειες που μπορεί να προκαλέσει η πανδημία στην οικονομία και την επόμενη χρονιά, θα αναζητηθούν τα όποια περιθώρια για περαιτέρω παροχές. Και αυτό προκειμένου να σταλεί το μήνυμα στην αγορά ότι παρά τις αντιξοότητες από την πανδημία και τις φυσικές καταστροφές, μπορεί να συνεχιστεί το πρόγραμμα μείωσης των φόρων.

Τα δύο υπό συζήτηση

Δύο είναι τα μέτρα που θα νομοθετηθούν αν υπάρξουν οι δημοσιονομικές προϋποθέσεις.

Το πρώτο έχει να κάνει με την πλήρη κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης για όλους τους φορολογουμένους, μέτρο που αντιμετωπίζεται ως αναπτυξιακό καθώς επιφέρει άμεση αύξηση καθαρού εισοδήματος σε όλους τους δημοσίους υπαλλήλους αλλά και στους συνταξιούχους, οι οποίοι εμφανίζουν ατομικές αποδοχές άνω των 12.000 ευρώ τον χρόνο. Το δεύτερο μέτρο έχει να κάνει με τη μείωση των συντελεστών υπολογισμού

Τις επόμενες εβδομάδες θα πρέπει να ληφθούν οι πρώτες αποφάσεις για την οικονομική πολιτική του 2022, καθώς στις 11 Σεπτεμβρίου αναμένεται η ομιλία του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης.

του ΕΝΦΙΑ και του συμπληρωματικού φόρου. Η κατάθεση νομοσχεδίου που θα προβλέπει νέους συντελεστές, είναι δεδομένη. Σε πολύ μεγάλο βαθμό, η μείωση των συντελεστών θα είναι αυτοχρηματοδοτούμενη με τα πρόσθετα έσοδα που θα προκύψουν το 2022 από την ενεργοποίηση των νέων αντικειμενικών αξιών.

Σε ενδεχόμενο ύπαρξης περισσότερου

Η διατήρηση των τριών ελαφρύνσεων που ίσχυσαν το 2021 επιβαρύνει τον προϋπολογισμό με περίπου 2 δισ. ευρώ.

δημοσιονομικού χώρου, θα εξεταστεί η πιθανότητα γενναίας μείωσης του συμπληρωματικού φόρου ακινήτων. Είναι ένα μέτρο που συνδέεται με την εξαγγελία της κυβέρνησης –ενταγμένη στο προεκλογικό της πρόγραμμα– για απόδοση των εσόδων του ΕΝΦΙΑ στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Η σταδιακή μείωση του συμπληρωματικού φόρου με τελικό στόχο την

Το υπουργείο Οικονομικών εκτιμά ότι το 2022 τα έσοδα από τη φορολόγηση επιχειρήσεων θα είναι αισθητά υψηλότερα αυτών του 2021, καθώς η κερδοφορία των εταιρειών θα έχει βελτιωθεί.

Υψηλό το κόστος της διατήρησης των κερκτιμένων του 2021

Η κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης για όλους δημιουργεί πρόσθετο διαθέσιμο εισόδημα της τάξεως των 800 εκατ. ευρώ.

καθώς το 2021 έχει μικρότερη κερκντίντα σε σχέση με το 2020 και περισσότερα έσοδα, ενώ μεγαλύτερος θα είναι και ο συντελεστής υπολογισμού της προκαταβολής φόρου (80% αντί για 70%). Ο συνδυασμός αυτός θα έχει ως αποτέλεσμα οι περισσότερες επιχειρήσεις να πληρώσουν περισσότερα το 2022 σε σχέση με το 2021, κάτι που θα αποτυπωθεί και στον προϋπολογισμό με τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων να εκτιμάται ότι θα αποδώσει περισσότερα του χρόνου από ό,τι φέτος. Γιατί όμως προκαλείται δημοσιονομικό κόστος στον προϋπολογισμό

Οσο για τις επιχειρήσεις, ο μειωμένος συντελεστής του 22% θα εφαρμοστεί επί μεγαλύτερης «ποσότητας» κερδών (σ.σ. για τη χρήση του 2021 οι περισσότερες εταιρείες θα δηλώσουν περισσότερα κέρδη συγκριτικά με τη χρήση του 2020,

πλήρη κατάργησή του, θα διευκολύνει την υλοποίηση και αυτής της εξαγγελίας.

Αποφυγή ελλείμματος

Προτάσεις για περαιτέρω μείωσεις φορολογικών βαρών υπάρχουν στα συρτάρια του οικονομικού επιτελείου, οι οποίες μάλιστα έχουν κοστολογηθεί. Το ζητούμενο βέβαια είναι να «κλειδώσει» ο στόχος του πρωτογενούς αποτελέσματος για την επόμενη χρονιά, προκειμένου να μετρηθεί ο διαθέσιμος δημοσιονομικός χώρος. Το 2022 δεν υπάρχει ορισμένος στόχος καθώς, λόγω πανδημίας, παραμένει σε ισχύ και για του χρόνου η λεγόμενη «ρήτρα διαφυγής». Η κυβέρνηση ωστόσο θέλει να κλείσει τα πρωτογενή ελλείμματα, ώστε να είναι ευκολότερη η επιστροφή σε «εύλογα» πρωτογενή πλεονάσματα από το 2023 και μετά (σ.σ. της τάξεως του 2,2% ή και παραπάνω).

Πρόσθετα έσοδα

Οι μειώσεις φόρων που έχουν εξαγγελθεί (εισφορά αλληλεγγύης ιδιωτικού τομέα, ασφαλιστικές εισφορές, και συντελεστής επιχειρήσεων) έχουν ήδη προβλεφθεί στο μεσοπρόθεσμο, το οποίο προβλέπει οριακό έλλειμμα για την επόμενη χρονιά.

Η καλύτερη του αναμενόμενου ανάπτυξη για φέτος (άνω του 3,6%), η μεγαλύτερη εισπραξιμότητα φόρων λόγω και των μέτρων που θα ληφθούν (σ.σ. κίνητρα για ηλεκτρονικές συναλλαγές, διασυνδέσεις ταμειακών μηχανών κ.ά.) μπορούν να εξασφαλίσουν πρόσθετα έσοδα. Αν κάτι τέτοιο εκτιμηθεί ως εφικτό, θα διευκολυνθεί το ενδεχόμενο να γίνουν πρόσθετες εξαγγελίες όπως:

1. Η γενικευμένη κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης. Κοστίζει περίπου 800 εκατ. ευρώ επιπλέον και έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των καθαρών αποδοχών δημοσίων υπαλλήλων και συνταξιούχων. Για ατομικό εισόδημα 20.000 ευρώ, προκύπτει αύξηση 176 ευρώ και για 25.000 ευρώ, 426 ευρώ. Περίπου στα 66 ευρώ είναι το όφελος για συνταξιούχο με ετήσιες αποδοχές 15.000 ευρώ. Μεγαλύτερα είναι τα οφέλη για εργαζόμενο με δύο πηγές εισοδήματος. Δημόσιος υπάλληλος με αποδοχές 25.000 ευρώ από μισθούς και 8.000 ευρώ από ενοίκια, επιβαρυνόταν μέχρι το 2020 με 576 ευρώ και από το 2022 δεν θα πληρώνει τίποτα.

2. Η μερική ή ολική κατάργηση του

συμπληρωματικού φόρου ακινήτου. Η δημοσιονομική απόδοση του φόρου κατοικίας που επιβάλλεται σε όσους έχουν ατομική περιουσία άνω των 250.000 ευρώ είναι 358 εκατ. ευρώ (σ.σ. άλλα 272 εκατ. ευρώ δίνουν οι επιχειρήσεις που δεν έχουν το «αφορολόγητο» των 250.000 ευρώ). Η κατάργηση συμπληρωματικού φόρου δεν είναι ένα μέτρο ευρείας απήκησης καθώς αφορά μόλις μερικές εκατοντάδες χιλιάδες ιδιοκτήτες από το σύνολο των επτά εκατομμυρίων. Ωστόσο, θεωρείται ότι μπορεί να δώσει ώθηση στις αγοραπωλησίες ακινήτων καθώς θα άρει ένα σημαντικό αντικίνητρο που είναι ο φόρος φορολόγησης σε περίπτωση συγκέντρωσης μεγαλύτερης ακίνητης περιουσίας.

Η ενεργοποίηση των νέων αντικειμενικών αξιών θα δημιουργήσει δημοσιονομικό χώρο. Ωστόσο, θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί και η πρόσθετη μείωση των μειωτικών συντελεστών του ΕΝΦΙΑ κατά οκτώ ποσοστιαίες μονάδες, ώστε να υλοποιηθεί η προεκλογική δέσμευση για αθροιστική μείωση 30%.

3. Η κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος. Έχει σχετικά περιορισμένο δημοσιονομικό κόστος και ωφέλει το σύνολο των αυτοαπασχολούμενων και των ελεύθερων επαγγελματιών με ποσά που ξεκινούν από τα 650 ευρώ και εκτινάσσονται και πάνω από τα 1.250 ευρώ για επαγγελματίες με υποκαταστήματα. Το ερώτημα που θα απασχολήσει την κυβέρνηση, είναι το αν θα πρέπει από τώρα να διατεθεί δημοσιονομικός χώρος για τους αυτοαπασχολούμενους, οι οποίοι ναι μεν επλήγησαν από την πανδημία αλλά από την άλλη έχουν ωφεληθεί και από τη θέπιση του συντελεστή 9% για τα πρώτα 10.000 ευρώ των κερδών, αλλά και από την κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης όπως και την ενεργοποίηση νέας φορολογικής κλίμακας (σ.σ. για πρώτη φορά από τη φετινή εκκαθάριση).

4. Οι μειώσεις των έμμεσων φόρων με έμφαση στον υψηλό συντελεστή του ΦΠΑ (24%) έχει επίσης εξαγγελθεί προεκλογικά από την κυβέρνηση. Ωστόσο, το μέτρο έχει σημαντικό δημοσιονομικό κόστος και αμφίβολο αποτέλεσμα σε αυτή τη φάση όσον αφορά την ενίσχυση της ρευστότητας στην αγορά, καθώς υπάρχει πάντοτε ο κίνδυνος οι μειώσεις των φόρων να μη μεταφερθούν αυτομάτως στις τελικές τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών.

χωρίς περίπου 2 δισ. ευρώ μόνο και μόνο για να αποτραπούν μειώσεις εισοδημάτων το 2022 σε σχέση με το 2021. Είναι 800 εκατ. ευρώ για τη διατήρηση των μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών, άλλα τόσα για τη διατήρηση του «παγώματος» στην εισφορά αλληλεγγύης, και συνολικά 900 εκατ. ευρώ για τη μείωση των συντελεστών του ΕΝΦΙΑ και του συντελεστή φορολόγησης των επιχειρήσεων. Καθαρά τόνωση της ζήτησης μέσω των φορολογικών πολιτικών θα υπάρξει μόνο αν χρηματοδοτηθούν περαιτέρω μειώσεις φορολογικών συντελεστών. Μόνο η πλήρης και οριστική κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης για το σύνολο των πολιτών της χώρας –δηλαδή και για τους συνταξιούχους αλλά και τους δημοσίους υπαλλήλους οι οποίοι σήμερα εξαιρούνται– μπορεί να αυτήσει το διαθέσιμο εισόδημα κατά τουλάχιστον 800 εκατ. ευρώ, ποσό που από μόνο του φτάνει να αντισταθμίσει στο 0,4% του εκτιμώμενου για το 2021 ΑΕΠ.

3 δισ. οι απαιτούμενες επενδύσεις για νέα πλοία στην ακτοπλοΐα

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Χρηματοδοτήσεις έως και 3 δισ. ευρώ υπολογίζεται πως θα απαιτηθούν για την ανανέωση του ελληνικού ακτοπλοϊκού στόλου έως τα τέλη της τρέχουσας δεκαετίας. Οι επενδύσεις αυτές είναι αναγκαίες, τόσο λόγω της γήρανσης του υ-

Η μόνη λύση για την ανανέωση του στόλου είναι η κατασκευή νέων πλοίων, το κόστος των οποίων είναι υψηλό, κυρίως λόγω των νέων περιβαλλοντικών προδιαγραφών.

πάρχοντος στόλου όσο και εξαιτίας της ανάγκης συμμόρφωσης με τους νέους κανόνες για τις εκπομπές καυσαερίων και άλλων ρύπων.

Ενα μέρος των απαιτούμενων κεφαλαίων εκτιμάται πως μπορεί να προέλθει

από ευρωπαϊκά κονδύλια και άλλο από κρατική στήριξη, ωστόσο το μεγαλύτερο βάρος θα κληθούν να αναλάβουν με ίδια κεφάλαια οι εταιρείες, στήριζόμενες με τη σειρά τους σε πιστώσεις από τράπεζες και επενδυτές. Η ανάγκη ανανέωσης του στόλου, ακριβώς εξαιτίας των νέων κανόνων για τους ρύπους, δεν είναι παρωχημένη. Με απλά λόγια, όσοι δεν εκσυγχρονιστούν θα πάψουν να υπάρχουν.

Μην πρόκληση αυτή για ένα μεγάλο ναυπηγικό πρόγραμμα, μέρος του οποίου μπορεί να δοθεί στα ελληνικά ναυπηγεία υπό προϋποθέσεις, περιγράφει η 20η ετήσια έκθεση για τον κλάδο της XRTC Business Consultants. Όπως εξηγεί ο επικεφαλής της XRTC, τραπεζίτης Γιώργος Ξηροδάκνης, επικαλούμενος και στοιχεία του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (ΣΕΕΝ), το 2030 η ηλικία των 32,7% του ελληνικού ακτοπλοϊκού στόλου θα είναι μεγαλύτερη των 40 ετών, με 18 πλοία να είναι άνω των 50 ετών. «Χαρακτηριστικό της γήρανσης του στόλου είναι ότι το σύνολό του είναι άνω των 7 ετών, με διάμεση ηλικία τα 25 έτη. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι στα επόμενα 10 χρόνια

Στα επόμενα 10 χρόνια θα πρέπει να αντικατασταθεί το 50% του υφιστάμενου στόλου.

θα πρέπει να αντικατασταθεί το 50% του υφιστάμενου στόλου, με την υπόθεση ότι το κόστος συντήρησης για πλοία άνω των 35 ετών αυξάνει απαγορευτικά. «Δεδομένου ότι στη διεθνή αγορά δεν διατίθενται προς πώληση πλοία μικρό-

τερης ηλικίας και κατάλληλα για τις ακτοπλοϊκές μας γραμμές, η μόνη λύση για την ανανέωση του στόλου είναι η κατασκευή νέων πλοίων, το κόστος των οποίων είναι υψηλό, κυρίως λόγω των νέων περιβαλλοντικών προδιαγραφών,

ενώ ο χρόνος κατασκευής ξεπερνά τα 2-3 χρόνια», προσθέτει. Να σημειωθεί πως στο σχέδιο του Ταμείου Ανάκαμψης υπάρχει πρόβλεψη για την ολοκλήρωση μελέτης στην οποία θα αποτυπώνονται οι συνολικές ανάγκες, οι δυνατότητες χρηματοδότησης των ναυπηγήσεων, αλλά και κάποια κονδύλια για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της ακτοπλοΐας.

Με βάση τους υπολογισμούς της XRTC, τα απαιτούμενα κεφάλαια της ανανέωσης και αναβάθμισης του στόλου την επόμενη δεκαετία κυμαίνονται μεταξύ 2,6 και 3 δισ. ευρώ, ενώ επιπροσθέτως χρειάζονται άνω των 100 εκατομμυρίων για την αναβάθμιση του στόλου των νεότερων πλοίων. «Αυτά τα ποσά είναι από μόνα τους μεγάλα και αποτελούν πρόκληση για την εγχώρια ναυπηγική βιομηχανία, η οποία έχει αποκτήσει αναπτυξιακή δυναμική με την επενδυτική εισοδο πεπιρασμένων ναυτιλιακών επενδυτών. Η αναγκαιότητα των νέων κατασκευών, αλλά και η προτίμηση των Ελλήνων ακτοπλοίων στην κατασκευή και επισκευή πλοίων στη χώρα μας θα ωθήσει και θα επιταχύνει την έναρξη της ναυπηγικής

δραστηριότητας, με πρόβλεψη να ξεκινήσουν νέες ναυπηγήσεις εντός τριετίας», εκτιμά ο Γ. Ξηροδάκνης. Χαρακτηρίζει δε τη δεκαετία που έχει ορίζοντα το 2030, ως ένα «διάστημα ευκαιριών για τις εταιρείες του κλάδου, ώστε να προσαρμοστούν στο νέο επιχειρηματικό περιβάλλον».

Οι ευκαιρίες αυτές, εκτιμά, προκύπτουν από τα χρηματοδοτικά εργαλεία που παρέχει η Ε.Ε. στο πλαίσιο της πολιτικής της αναφορικά με το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη, καθώς και με τη διάθεση της ελληνικής Πολιτείας να σταθεί αρωγός στην προσπάθεια διατήρησης της συνοχής του ναυπηγικού χώρου με την απειρωτική Ελλάδα. Άλλη μια ευκαιρία αποτελούν τα νέα πρότυπα ESG, τα οποία στο άμεσο μέλλον θα επιβάλλουν την αλλαγή κουλτούρας λειτουργίας και νέων μοντέλων διοίκησης των εταιρειών. Η εξοικείωση και συμμόρφωση με τις νέες αυτές πρακτικές σε μεγάλο βαθμό θα καθορίσει και τη βιωσιμότητα των ακτοπλοϊκών εταιρειών, καθώς –μεταξύ άλλων– θα επηρεάζεται η πρόσβαση σε κεφάλαια και το κόστος αυτών.

Δυναμική ανάκαμψη του τουρισμού τον Αύγουστο

Στο 81% του 2019 οι διεθνείς αφίξεις κατά το πρώτο δεκαπενθήμερο

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Προοπτικές να εξελιχθεί ο Αύγουστος σε έναν από τους καλύτερους όλων των εποχών για πολλούς ελληνικούς εμβληματικούς τουριστικούς προορισμούς διαμορφώνει ο αριθμός των αφίξεων του πρώτου δεκαπενθημέρου του. Η αρνητική διεθνής δημοσιότητα από τις καταστροφικές πυρκαγιές είχε, σε γενικές γραμμές, ως αποτέλεσμα μόνο την ολιγοήμερη ανασταυλα στα τηλεφωνήματα για νέες κρατήσεις για τα τέλη Αυγούστου και τον Σεπτέμβριο. Ήδη όμως από τις αρχές της δεύτερης εβδομάδας του Αυγούστου τα τηλέφωνα άρχισαν να ξαναχτυπούν με τους ίδιους αυξημένους ρυθμούς, αναφέρουν στην «Κ» πηγές από τον ξενοδοχειακό κόσμο.

Στην αγορά εκτιμούν πως εφόσον δεν υπάρξουν νέα δυσάρεστα απρόοπτα από το μέτωπο των πυρκαγιών, η άλλη αρνητική εξέλιξη και η πανδημία δεν γίνει πιο απειλητική ένθεν και ένθεν των ελληνικών συνόρων, τότε το στοίχημα της ανάκτησης του 50% ή και περισσότερο της οικονομικής δραστηριότητας του τουρισμού κατά το 2019 είναι εφικτό. Υπενθυμίζεται πως οι ταξιδιωτικές εισπράξεις το 2019 διαμορφώθηκαν περίπου στα 18,2 δισεκατομμύρια, για να υποχωρήσουν στα 4,6 δισεκατομμύρια πέρυσι. Μέχρι στιγμής φέτος, δηλαδή για το επτάμηνο, συν τις δύο πρώτες εβδομάδες του Αυγούστου, η χώρα έχει ανακτήσει το 40% της επιβατικής κίνησης του 2019, παρά τις ισχνές –αν όχι μηδενικές– επιδόσεις του πρώτου πενταμήνου. Πέρυσι η δραστηριότητα του τουρισμού για ολόκληρο το έτος ήταν περίπου μόλις στο 24% του 2019.

Οι κρατήσεις

Αξίζει να σημειωθεί ότι το σύνολο σχεδόν των ξενοδοχών που έχουν προχωρήσει στο άνοιγμα των ξενοδοχείων τους –και αυτοί είναι πολύ περισσότεροι από πέρυσι–, αναφέρουν υψηλές πληρότητες. Μάλιστα υπάρχουν περιπτώσεις ξενοδοχείων που δεν άνοιξαν τη μία από τις δύο ή περισσότερες μονάδες τους σε συγκεκριμένους προορισμούς, όπως για παράδειγμα στην Κέρκυρα, και αυτή τη στιγμή ενώ έχουν ενδιαφέρον για κρατήσεις τόσο για τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο αδυατούν να προχωρήσουν στην ενεργοποίηση των μονάδων τους εξαιτίας αδυναμίας εξεύρεσης του απαραίτητου ξενοδοχειακού και υπαλληλικού προσωπικού. Με δεδομένο ότι ο Ιούλιος κινήθηκε στο 65% των διεθνών αφίξεων του 2019 και ο Αύγουστος διαμορφώνεται, τουλάχιστον προσωράς, πάνω από το 80%, το στοίχημα της περαιτέρω ανάκαμψης μεταφέρεται στον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο. Ο

προγραμματισμός διαθέσιμων αεροπορικών θέσεων από τις μεγάλες αεροπορικές εταιρείες για τον Σεπτέμβριο στηρίζει την αισιοδοξία που διατυπώνεται εσχάτως: κυμαίνονται στο 80% με 85% των θέσεων του Σεπτεμβρίου του 2019, όσο δηλαδή και τον φετινό Αύγουστο. Επιπλέον υπάρχουν μηνύματα από τις ξένες αγορές πως όσο αυξάνεται το ποσοστό του εμβολιασμένου πληθυσμού στις χώρες από τις οποίες η Ελλάδα έλκει επισκέπτες τόσο αυξάνονται οι κρατήσεις θέσεων για τον Σεπτέμβριο και πλέον σταδιακά και για τον Οκτώβριο. Τα στοιχεία μάλιστα δείχνουν πως ο Σεπτέμβριος και ο Οκτώβριος, σε αντίθεση με τον Ιούλιο και τον Αύγουστο που αποτέλεσαν μήνες διακοπών κυρίως οικογενειών, αφορούν σε μεγάλο βαθμό αφίξεις ζευγαριών. Αυτά προκύπτουν από τις διαθέσιμες πληροφορίες των τελευταίων εικοσιτετραώρων, όπως τις συγκέντρωσε η «Κ» από αεροπορικές, αεροδρόμια, ξενοδοχεία, τουριστικά γραφεία και άλλους φορείς, όπως το υπουργείο Τουρισμού. Οι βασικοί προορισμοί που αναμένεται να σπκώσουν το βάρος της προσπάθειας για μεγέθυνση και διεύρυνση της τουριστικής σεζόν είναι, σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, το Νότιο Αιγαίο και η Κρήτη. Ετι περαιτέρω, ιδιαίτερα αυξημένη είναι και η κίνηση της εγχώριας αγοράς, των Ελλήνων δηλαδή που ταξιδεύουν, κάτι που αποτυπώνεται και στα στοιχεία της επιβατικής κίνησης της ακτοπλοΐας, η οποία έχει ήδη αγγίξει –και σε περιπτώσεις ξεπεράσει– τα επίπεδα του 2019.

Αξίζει να επισημανθούν λεπτομερέστερα οι έντονα αυξητικοί ρυθμοί με τους οποίους κινείται η εισερχόμενη διεθνής επιβατική κίνηση στα ελληνικά αεροδρόμια το πρώτο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου. Τα στοιχεία αυτά, που περιλαμβάνουν και τις μέρες των μεγάλων πυρκαγιών ανά την επικράτεια, είναι σημαντικά βελτιωμένα από τις ήδη υπεράνω των προσδοκιών επιδόσεις του ελληνικού τουρισμού κατά τον Ιούλιο. Ειδικότερα, σύμφωνα με πηγές της «Κ», οι διεθνείς αφίξεις στο αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος» κατά το πρώτο μισό του Αυγούστου υπερβαίνουν το 70% εκείνων του αντίστοιχου διαστήματος του 2019, τελευταίου έτους κανονικής δραστηριότητας του διεθνούς τουρισμού πριν ενσκήψει η πανδημία. Οι δε διεθνείς αφίξεις στα αεροδρόμια των μεγάλων τουριστικών προορισμών της χώρας και ειδικότερα στην Κρήτη, στην Κέρκυρα, στη Ρόδο και το Νότιο Αιγαίο, όπου και ιστορικά μεταφέρεται το κυρίως βάρος της τουριστικής περιόδου κατά την περίοδο αυτή, εμφανίζουν ακόμα υψηλότερες επιδόσεις.

Οι διεθνείς αφίξεις μέχρι τα τέλη της εβδομάδας είχαν ανακτήσει περίπου το 81% των μεγεθών της αντίστοιχης περιόδου του 2019, ενώ σε ορισμένους προορισμούς κινούνται ήδη σε νούμερα υψηλότερα και από αυτά της αντίστοιχης περιόδου του 2019. Οστόσο υστερούν συγκριτικά με τους άλλους προορισμούς περιοχές όπως η Κεφαλονιά (50%) και η Σκιάθος, που επίσης όμως κινούνται καλύτερα από πέρυσι. Η Θεσσαλονίκη κινείται για την ίδια περίοδο στο 70% του 2019, όσο δηλαδή περίπου και η Αθήνα.

Πολύ αισιόδοξα τα μηνύματα και για τον Σεπτέμβριο από τον προγραμματισμό των αεροπορικών εταιρειών.

Οπως προαναφέρθηκε, εφόσον η δυναμική αυτή της ανάκαμψης των διεθνών αφίξεων παραμείνει αλώβητη από την εξέλιξη της πανδημίας –και κυρίως από την αρνητική δημοσιότητα και ανησυχία που προκάλεσαν διεθνώς οι εικόνες από τις καταστροφικές πυρκαγιές–, ο στόχος της ανάκτησης του 50% των ταξιδιωτικών εισπράξεων του 2019, οι οποίες είχαν διαμορφωθεί στα 18,2 δισεκατομμύρια, εκτιμάται πως θα επιτευχθεί και, ενδεχομένως, υπερκεραστεί.

Η επίδοση του 81% των αφίξεων του 2019 που καταγράφηκε κατά την πρώτη εβδομάδα του Αυγούστου έρχεται σε συνέχεια του 80% και 70% αντίστοιχα. Όλοι οι τουριστικοί προορισμοί σε αεροδρόμια της χώρας εμφανίζουν νούμερα αφίξεων

καλύτερα από αυτά του 2020 και σε ποσοστά της τάξης του 50% και άνω του αντίστοιχου πρώτου μισού του Αυγούστου 2019. Οστόσο υστερούν συγκριτικά με τους άλλους προορισμούς περιοχές όπως η Κεφαλονιά (50%) και η Σκιάθος, που επίσης όμως κινούνται καλύτερα από πέρυσι. Η Θεσσαλονίκη κινείται για την ίδια περίοδο στο 70% του 2019, όσο δηλαδή περίπου και η Αθήνα.

Όπως προαναφέρθηκε, εφόσον η δυναμική αυτή της ανάκαμψης των διεθνών αφίξεων παραμείνει αλώβητη από την εξέλιξη της πανδημίας –και κυρίως από την αρνητική δημοσιότητα και ανησυχία που προκάλεσαν διεθνώς οι εικόνες από τις καταστροφικές πυρκαγιές–, ο στόχος της ανάκτησης του 50% των ταξιδιωτικών εισπράξεων του 2019, οι οποίες είχαν διαμορφωθεί στα 18,2 δισεκατομμύρια, εκτιμάται πως θα επιτευχθεί και, ενδεχομένως, υπερκεραστεί.

Η επίδοση του 81% των αφίξεων του 2019 που καταγράφηκε κατά την πρώτη εβδομάδα του Αυγούστου έρχεται σε συνέχεια του 80% και 70% αντίστοιχα. Όλοι οι τουριστικοί προορισμοί σε αεροδρόμια της χώρας εμφανίζουν νούμερα αφίξεων

καλύτερα από αυτά του 2020 και σε ποσοστά της τάξης του 50% και άνω του αντίστοιχου πρώτου μισού του Αυγούστου 2019. Οστόσο υστερούν συγκριτικά με τους άλλους προορισμούς περιοχές όπως η Κεφαλονιά (50%) και η Σκιάθος, που επίσης όμως κινούνται καλύτερα από πέρυσι. Η Θεσσαλονίκη κινείται για την ίδια περίοδο στο 70% του 2019, όσο δηλαδή περίπου και η Αθήνα.

Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει κερδίσει το στοίχημα, όχι μόνο της ορθής διαχείρισης της υγειονομικής κρίσης, αλλά και της αναβάθμισης του τουριστικού της προϊόντος και όπως διαφαίνεται από την εξέλιξη της ταξιδιωτικής κίνησης του φετινού Αυγούστου μπορεί να κερδίσει με λίγη τύχη και το στοίχημα της ταχείας ανάκαμψης.

Ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας είναι ο μόνος πλασματικός χρόνος που μπορεί να εξαγοραστεί ώστε να συνυπολογιστεί σε οποιαδήποτε κατηγορία συνταξιοδότησης ανδρών και να οδηγήσει σε αύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης.

ωφέλεια στη μηνιαία σύνταξη του κατά 62 ευρώ. Ο ασφαλισμένος αυτός θα κάνει απόσβεση σε περίπου επτάμισι χρόνια. Εξετάζοντας περίπτωση ασφαλισμένου με 2.000 ευρώ συντάξιμες αποδοχές, που το κόστος εξαγοράς για δύο έτη στρατού ανέρχεται σε 9.600 ευρώ, βλέπουμε ότι: α. Στην κατηγορία από 20 σε 22 έτη ασφαλισμένος θα κάνει απόσβεση σε περισσότερο από 20 έτη.

β. Στην κατηγορία από 30 σε 32 έτη ασφαλισμένος θα κάνει απόσβεση σε περίπου δέκα χρόνια. γ. Τέλος, στην κατηγορία από 43 σε 45 έτη ασφαλισμένος θα κάνει απόσβεση σε περίπου 40 χρόνια και αυτό βεβαίως ακριβώς επειδή πάνω από τα 40 έτη ασφαλισμένος οι συντελεστές αναπλήρωσης αυξάνονται ελάχιστα. Σύμφωνα με τον κ. Μπούρλο, η από-

σβεση του κόστους εξαγοράς κάτω από τα 30 και πάνω από τα 40 χρόνια ασφαλισμός απαιτεί σημαντική πάροδο χρόνου. Πλνσιάζοντας τα 40 η απόσβεση γίνεται ταχύτερα, δηλαδή περίπου στα επτάμισι χρόνια. Βέβαια, στα παραδείγματα οι συντάξιμες αποδοχές είναι ίδιες με τις αποδοχές εξαγοράς, κάτι που σε αρκετές περιπτώσεις δεν ισχύει.

Να σημειωθεί, επίσης, ότι το δικαίωμα αναγνώρισης στρατιωτικής υπηρεσίας έχει καταργηθεί για τους ήδη συνταξιούχους καθώς και για τα μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου, σε περίπτωση θανάτου.

Η σχετική αίτηση αναγνώρισης πλασματικών ετών μπορεί να υποβληθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ οποτεδήποτε, προγενέστερα ή μεταγενέστερα του έτους, της προϋποθέσεις του οποίου επιθυμεί να κατοχυρώσει ο ασφαλισμένος, ακόμα και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησης, σε καμία όμως περίπτωση μετά την ημερομηνία της εν λόγω αίτησης ή σε χρόνο μεταγενέστερο εκείνου που ο ασφαλισμένος κατέστη συνταξιούχος. Οι εισφορές υπολογίζονται με βάση τις αποδοχές του ασφαλισμένου κατά τον τελευταίο μήνα απασχόλησης που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης εξαγοράς. Στην περίπτωση που η απασχόληση δεν είναι πλήρης, τότε ανάγεται σε πλήρη απασχόληση και υπολογίζεται στις αποδοχές που αντιστοιχούν σε αυτήν.

Ειδικά για τους μη μισθωτούς (ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες), με

Το σχέδιο για την Εύβοια

Στο επίκεντρο του σχεδίου για την άμεση στήριξη των τουριστικών επιχειρήσεων οι οποίες επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές τίθεται κυρίως η Βόρεια Εύβοια, στην οποία καταγράφονται οι πλέον σοβαρές ζημιές, χωρίς όμως να παραβλέπονται οι περιοχές της Αρχαίας Ολυμπίας, της Ηλείας και της Ανατολικής Μάνης. Όπως ανέφερε ο υπουργός Τουρισμού, Χάρης Θεοχάρης, «από την πρώτη στιγμή δόθηκε εντολή στις τοπικές υπηρεσίες του υπουργείου για την καταγραφή του δυναμικού αλλά και των ζημιών στις πυρόπληκτες περιοχές. Επιπροσθέτως, η ηγεσία του υπουργείου δημιούργησε δίκτυο διαρκούς επικοινωνίας με τους τοπικούς φορείς προκειμένου να υπάρξει απευθείας και ακριβής εικόνα της κατάστασης». Πέρα από την αμιγώς οικονομική στήριξη, η οποία ανακοινώθηκε από το υπουργείο Οικονομικών και η οποία αφορά και τις τουριστικές επιχειρήσεις, ο υπουργός εισήχθη σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του σχεδίου ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων που θα εισηγηθεί η «Επιτροπή Μπένου» για την περιοχή. Επίσης, ο Χ. Θεοχάρης πρότ-άσσει την ενεργοποίηση ενός ειδικού προγράμματος διεθνούς προβολής της Εύβοιας με καμπάνια προώπολογισμού άνω του 1,5 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, θα προβάλλεται ιδιαίτερα η Εύβοια στις εκθέσεις στις οποίες μετέχει ο ΕΟΤ, χωρίς κόστος. Επιπλέον, προτείνονται μέτρα για την αξιοποίηση του προγράμματος Τουρισμός για όλους από την επόμενη χρονιά και η ίδρυση ΙΕΚ Τουριστικών Επαγγελματιών Εύβοιας στον Δήμο Ιστιαίας - Αιδηψού, ένα επιδοτούμενο πρόγραμμα επιμόρφωσης στελεχών τουριστικής επιχειρήσεων και –μετά το πέρας της αντιπυρικής περιόδου– η διοργάνωση ημερίδας για την ανάπτυξη των ειδικών μορφών τουρισμού στην περιφέρεια και τη γενικότερη συμβολή του τουρισμού στην αναγέννηση της περιοχής.

Από το υπουργείο Τουρισμού δόθηκε εντολή στις τοπικές υπηρεσίες για την καταγραφή του δυναμικού, αλλά και των ζημιών στις πυρόπληκτες περιοχές.

Ποιους συμφέρει η εξαγορά της στρατιωτικής θητείας για να αυξηθεί η σύνταξη

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Η εξαγορά της στρατιωτικής θητείας προκειμένου να αυξηθεί η ανταποδοτική σύνταξη συμφέρει περισσότερο όσους έχουν πάνω από 30 έτη ασφαλισμού και έως 40, καθώς σε διαφορετική περίπτωση η απόσβεση του κόστους μπορεί να φθάσει και τα 20 έτη. Αυτό είναι το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουν οι ειδικοί, επισημαίνοντας ότι το κέρδος είναι συνάρτηση των συνολικών ετών ασφαλισμού και του κόστους εξαγοράς.

Ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας

Παραδείγματα για το πότε κάποιος θα κάνει απόσβεση του κόστους εξαγοράς.

είναι ο μόνος πλασματικός χρόνος που μπορεί να εξαγοραστεί ώστε να συνυπολογιστεί σε οποιαδήποτε κατηγορία συνταξιοδότησης ανδρών και να οδηγήσει σε αύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης. Ετσι, κυρίως κοντά στο τέλος του έτους, που συνήθως οι ασφαλισμένοι υποβάλλουν τις αιτήσεις συνταξιοδότησης τους, πολλές φορές η εξαγορά ή όχι της στρατιωτικής θητείας προβληματίζει όσους βρίσκονται σε αυτήν τη θέση.

Μιλώντας στην «Κ» ο εξειδικευμένος σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης δικηγόρος Δημήτρης Μπούρλος επισημαίνει

ότι εκείνο που πρέπει να υπολογισθεί για να καταλήξει κάποιος στο συμπέρασμα που θέλει είναι το κόστος εξαγοράς σε σχέση με τη συνταξιοδοτική ωφέλεια. Πρέπει δηλαδή να υπολογισθεί ποιο είναι το χρονικό διάστημα στο οποίο θα αποβέσει τη δαπάνη εξαγοράς. Μάλιστα, ο γνωστός δικηγόρος παραθέτει οκταμιακά παραδείγματα συνδυασμού συντάξιμων αποδοχών με έτη ασφαλισμού, ώστε να έχει κάποιος καλύτερη προσέγγιση στο θέμα.

Αν κάποιος έχει συντάξιμες αποδοχές 1.200 ευρώ και εξαγοράσει δύο έτη στρατού θα δαπανήσει 5.760 ευρώ. Αν συνταξιοδοτείται με 20 έτη ασφαλισμού (πλέον των δύο του στρατού) θα λάβει σύνταξη 597 ευρώ. Αν δεν εξαγόραζε τον στρατό, η σύνταξη του θα ήταν 574 ευρώ. Άρα η μηνιαία ωφέλεια του από την εξαγορά θα είναι 23 ευρώ στη σύνταξη του. Ο συγκεκριμένος ασφαλισμένος θα κάνει απόσβεση σε 250 μήνες, δηλαδή σε περίπου 20 χρόνια.

Με τις ίδιες συντάξιμες αποδοχές με αντιστοιχικούς υπολογισμούς, κάποιος με 30 έτη ασφαλισμού (χωρίς τα δύο του στρατού) θα έχει ωφέλεια στη μηνιαία σύνταξη του (από τα 30 στα 32 έτη) κατά 48 ευρώ. Επομένως, ο ασφαλισμένος θα αποσβέσει το κόστος εξαγοράς σε 120 μήνες, δηλαδή σε περίπου δέκα χρόνια.

Επίσης, με τα ίδια δεδομένα αποδοχών, κάποιος που έχει 38 έτη ασφαλισμού και προσθέτει με εξαγορά στρατού δύο έτη, φθάνοντας έτσι τα 40 συνολικά, θα έχει

Ανάκαμψη πολλών ταχυτήτων δείχνει ο τζίρος του β' τριμήνου

Σε επίπεδα 2019 λιανεμπόριο, μεταποίηση, υπολείπονται τουρισμός, εστίαση

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Σαφώς υψηλότερες επιδόσεις από πλευράς εσόδων κατέγραψαν οι επιχειρήσεις κατά το β' τρίμηνο του 2021 σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2020, καθώς τα περιοριστικά μέτρα, αρχής γενομένης από το λιανεμπόριο, ξεκίνησαν να αίρονται σταδιακά φέτος από τον Απρίλιο, ενώ τον Μάιο άνοιξε τόσο η εστίαση όσο και ο τουρισμός. Ωστόσο, παρά την επανεκκίνηση της οικονομίας από το β' τρίμηνο του 2021, ο τζίρος των επιχειρήσεων υπολείπεται σημαντικά ακόμη των προ πανδημίας επιπέδων, αφενός διότι σε πολλούς τομείς της οικονομικής δραστηριότητας εξακολουθούν να ισχύουν αρκετοί περιορισμοί, αφετέρου διότι η κατανάλωση παραμένει συγκρατημένη από πλευράς

Για το σύνολο των επιχειρήσεων ο τζίρος του β' τριμήνου είναι μειωμένος κατά 2,64 δισ. ευρώ σε σύγκριση με το 2019.

των νοικοκυριών, τα οποία ζουν στην πλειονότητά τους υπό καθεστώς αβεβαιότητας για την οικονομική τους κατάσταση.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, πάντως, εμφανίζει ο κλάδος της μεταποίησης, ο οποίος κατά το φετινό β' τρίμηνο κατέγραψε τζίρο υψηλότερο ακόμη και από αυτόν του β' τριμήνου του 2019, στα 17,97 δισ. ευρώ έναντι 16,72 δισ. ευρώ δύο χρόνια πριν.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), ο κύκλος εργασιών για το σύνολο των επιχειρήσεων και των δραστηριοτήτων της οικονομίας διαμορφώθηκε το β' τρίμηνο του 2021 σε 78,38 δισ. ευρώ, έναντι 60,57 δισ. ευρώ το αντίστοιχο τρίμηνο του 2020, σημειώνοντας αύξηση 29,4% ή κατά περίπου 18 δισεκατομμύρια ευρώ. Η αύξηση αυτή είναι αναμφίβολα σημαντική, απέχει, όμως, από τα προ πανδημίας επίπεδα. Το β' τρίμηνο του 2019 ο τζίρος του συνόλου των επιχειρήσεων και των δραστηριοτήτων της οικονομίας είχε διαμορφωθεί

Η μεγαλύτερη αύξηση τζίρου το β' τρίμηνο του 2021 σε σύγκριση με το β' τρίμηνο του 2020 καταγράφηκε στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών εστίασης και καταλύματος. Υπενθυμίζεται ότι φέτος η εστίαση επαναλειτούργησε στις 3 Μαΐου.

σε 81,02 δισ. ευρώ. Με άλλα λόγια, ο τζίρος του φετινού β' τριμήνου είναι χαμηλότερος κατά περίπου 3,26% σε σύγκριση με αυτόν του β' τριμήνου του 2019 ή κατά 2,64 δισ. ευρώ.

Ειδικά σε ό,τι αφορά τις επιχειρήσεις που τέθηκαν σε αναστολή λειτουργίας τον Μάρτιο του 2020 (210.217 επιχειρήσεις), ο κύκλος εργασιών το β' τρίμηνο του 2021 διαμορφώθηκε σε 5,83 δισ. ευρώ έναντι 3,49 δισ. ευρώ το αντίστοιχο τρίμηνο του 2020, καταγράφοντας αύξηση 66,7%. Θα πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι κάποιες επιχειρήσεις, όπως για παράδειγμα τα ξενοδοχεία - καταλύματα, επιτρεπόμενα φέτος να λειτουργούν σε αντίθεση με ό,τι ίσχυε κατά την περίοδο του αυστηρού lockdown της άνοιξης του 2020, έστω και εάν παρείχαν υπηρεσίες σε περιορισμένο αριθμό ατόμων. Το β' τρίμηνο του 2019 ο τζίρος των επιχειρήσεων που τέθηκαν σε αναστολή λειτουργίας το 2021 ήταν 7,8 δισ. ευρώ. Παρά όλα αυτά την αύξηση που σημειώθηκε φέτος σε σχέση με πέρυσι, υπολείπεται ο τζίρος των εν λόγω επιχειρή-

σεων κατά 25,6% αυτού που είχαν πραγματοποιήσει το β' τρίμηνο του 2019.

Η μεγαλύτερη αύξηση τζίρου το β' τρίμηνο του 2021 σε σύγκριση με το β' τρίμηνο του 2020 καταγράφηκε στις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών εστίασης και καταλύματος. Υπενθυμίζεται ότι φέτος η εστίαση επαναλειτούργησε στις 3 Μαΐου, ενώ πέρυσι στα τέλη Μαΐου, ενώ από τις 15 Μαΐου φέτος άνοιξε σταδιακά και ο τουρισμός. Σύμφωνα λοιπόν με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο εν λόγω κλάδος είχε το διάστημα Απριλίου - Ιουνίου του 2021 τζίρο 1,63 δισ. ευρώ, ενισχυμένο κατά 118,5% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2020. Βεβαίως, η απόσταση με το β' τρίμηνο του 2019 είναι τεράστια, καθώς τότε ο τζίρος ήταν υψηλότερος κατά 2 δισ. ευρώ περίπου, στα 3,42 δισ. ευρώ. Με άλλα λόγια, ο τζίρος που σημειώθηκε φέτος στον εν λόγω κλάδο είναι μειωμένος κατά 52,3% σε σχέση με αυτόν του β' τριμήνου του 2019.

Στην εστίαση ειδικότερα και δη στις επιχειρήσεις που είχαν τεθεί σε αναστολή

λειτουργίας, ο τζίρος διαμορφώθηκε το β' τρίμηνο του 2021 σε 988,221 εκατ. ευρώ έναντι 602,595 εκατ. ευρώ το 2020 και 1,44 δισ. ευρώ το 2019. Σε σύγκριση, δηλαδή, με πέρυσι καταγράφεται αύξηση 64%, όμως σε σύγκριση με το 2019 ο τζίρος στον κλάδο είναι μειωμένος κατά 31%. Στα καταλύματα καταγράφεται φέτος σχεδόν εξαπλάσιος τζίρος (αύξηση 481%), στα 575,315 εκατ. ευρώ το β' τρίμηνο του 2021 έναντι μόλις 99,023 εκατ. ευρώ το β' τρίμηνο του 2020. Προ πανδημίας και δη το β' τρίμηνο του 2019, ο τζίρος στον κλάδο των καταλυμάτων είχε διαμορφωθεί σε 1,8 δισ. ευρώ.

Εκεί, πάντως, που καταγράφεται μικρότερη απόκλιση σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα είναι στο λιανεμπόριο. Ο τζίρος των επιχειρήσεων που είχαν τεθεί σε αναστολή λειτουργίας διαμορφώθηκε το β' τρίμηνο του 2021 σε 2,86 δισ. ευρώ έναντι 2,91 δισ. ευρώ το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019. Σε σχέση, βεβαίως, με το β' τρίμηνο του 2020 η αύξηση είναι σημαντική, της τάξης του 43,5%.

Στο ραντάρ των venture capital funds ελληνικές νεοφυείς επιχειρήσεις

Εντονη επενδυτική δραστηριότητα σημείωσαν κατά το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους venture capital funds σε όλο τον κόσμο και ιδίως στην Ευρώπη, διοικετώντας κεφάλαια σε χώρες που αποτελούσαν ανέκαθεν πόλο έλξης επενδυτών με έντονη παρουσία υποσκόπενών νεοφυών –και όχι μόνον– επιχειρήσεων.

Την ίδια στιγμή, αναδυόμενες αγορές, ανάμεσα στις οποίες και η Ελλάδα, έχουν αρχίσει να αναβαθμίζουν το επενδυτικό τους προφίλ και να προσελκύουν διεθνή venture capitals, όπως προκύπτει από έρευνα της εταιρείας Factset, την οποία επικαλείται και ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος. Ειδικότερα, ποσοστό μεγαλύτερο από το 70% των κεφαλαίων που επένδυσαν τα κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών (venture capital funds) στην Ευρώπη κατά το πρώτο εξάμηνο του 2021 κατευθύνθηκε σε πέντε χώρες: Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία, Γερμανία, Γαλλία και Σουηδία. Από την άλλη, χώρες που δεν βρίσκονται πρώτες στις προτιμήσεις των επενδυτών, όπως η Ελλάδα, η Ρουμανία και η Κροατία, έχουν αρχίσει να κερδίζουν έδαφος και να επωφελούνται από το επενδυτικό κύμα που καταγράφεται εν μέσω πανδημίας στην Ευρώπη. Όπως αναφέρει η Factset, «το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους μικρότερες αναδυόμενες αγορές, όπως η Ελλάδα, η Ρουμανία και η Κροατία, επωφελήθηκαν από αυτήν την αύξηση των επενδύσεων κεφαλαίου στην Ευρώπη».

Η Ευρώπη προσελκύει όλο και μεγαλύτερο αριθμό επενδυτικών κεφαλαίων, καθώς πολλές τεχνολογικές εταιρείες συνεχίζουν να αναδύονται επί των εδαφών της».

Σύμφωνα με την έρευνα της software εταιρείας Factset, το πρώτο εξάμηνο του 2021 οι εταιρείες χαρτοφυλακίου που έχουν έδρα στην Ευρώπη «σήκωσαν» 50 δισ. δολ., ποσό που υπερβαίνει τα 38 δισ. δολ. που συγκεντρώθηκαν σε όλη τη διάρκεια του 2020. Ο κλάδος της τεχνολογίας κυριαρχεί στις προτιμήσεις των επενδυτών, ενώ μεγάλη κινητικότητα σε επίπεδο χρηματοδοτήσεων παρατηρείται και στους τομείς των εμπορικών υπηρεσιών, των καταναλωτικών αγαθών, των βιομηχανικών υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου και των υπηρεσιών τεχνολογίας. Παγκοσμίως, το πρώτο εξάμηνο τα venture capitals επένδυσαν πάνω από 280 δισ. δολ., ξεπερνώντας το ιστορικό ρεκόρ

Σύμφωνα με την έρευνα της software εταιρείας Factset, η Ελλάδα είναι μία από τις χώρες που επωφελούνται από το επενδυτικό κύμα που καταγράφηκε εν μέσω πανδημίας στην Ευρώπη.

Παγκοσμίως, το πρώτο εξάμηνο επενδύθηκαν πάνω από 280 δισ. δολ.

των 275 δισ. δολ. που επενδύθηκαν συνολικά το 2020.

Η παρουσία διεθνών επενδυτικών κεφαλαίων στο μετοχικό κεφάλαιο ελληνικών εταιρειών τεχνολογίας ή εταιρειών τεχνολογίας ελληνικών συμφερόντων έχει αρχίσει ήδη από το 2020, αλλά και μέσα στο 2021, να γίνεται πιο αισθητή σε σχέση με παλαιότερα. Προσφάτως, το αμερικανικό private equity Insight Partners επένδυσε 32 εκατ. δολ. στην edtech νεοφυή εταιρεία LearnWorlds που έχει παρουσία και στην Ελλάδα, ενώ λίγο νωρίτερα μειοψήφικό ποσοστό απέκτησε στην ελληνική Schoox το Vista Equity Partners, private equity που διαχειρίζεται περίπου 77 δισ. δολ. Είχε προηγηθεί η χρηματοδότηση 50 εκατ. της ελληνικής FlexCar από Έλληνες και ξένους επενδυτές, ενώ ένα από τα μεγαλύτερα funds στην Ευρώπη, το Index Ventures, αλλά και επενδυτές όπως η EBRD και το Pentech Ventures χρηματοδότησαν την εταιρεία λογισμικού Causalz του Ιωάννη Κιακόπουλου, η οποία έχει παρουσία σε Λονδίνο, Αθήνα αλλά και Αμερική. Τέλος, προσφάτως η ελληνική Intelligencia άνωτησε 12 εκατ. δολ. από διεθνή επενδυτικά κεφάλαια με έδρα τη Βασιλεία της Ελβετίας αλλά και από ελληνικά funds.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΝΤΗ

Σβήνουν και επιστρέφουν πρόστιμα για εκπρόθεσμες συγκεντρωτικές καταστάσεις

Διαγραφή και επιστροφή προστίμων για εκπρόθεσμες συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών - προμηθευτών από επαγγελματίες και επιχειρήσεις από το 2015 και μετά, προβλέπει απόφαση του διοικητή της ΑΑΔΕ Γ. Πιτσιλιά με την οποία τροποποιείται σχετική απόφαση του 2014. Πρόκειται για περιπτώσεις όπου οι εφορίες έχουν επιβάλει από την 1η Ιανουαρίου του 2020 πολλαπλά πρόστιμα για εκπρόθεσμες αρχικές ή τροποποιητικές καταστάσεις φορολογικών στοιχείων που αφορούν το ίδιο ημερολογιακό έτος και τα οποία καλούνται να οβηθούν και να επιστρέψουν τα ποσά στους φορολογουμένους. Ειδικότερα, η απόφαση ορίζει τα εξής:

1. Για τα ημερολογιακά έτη 2015, 2016 και 2017, θεωρείται ως μία δήλωση η υποβολή εκπρόθεσμων αρχικών καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, που αφορούν το ίδιο ημερολογιακό έτος, ανεξαρτήτως του πλήθους αυτών.

2. Για τα ημερολογιακά έτη 2015 και επόμενα, θεωρείται ως μία δήλωση η υποβολή εκπρόθεσμων τροποποιητικών καταστάσεων που αφορούν το ίδιο ημε-

ρολογιακό έτος, ανεξαρτήτως του πλήθους των υποβληθεισών καταστάσεων, καθώς και του πλήθους των τροποποιούμενων στοιχείων σε κάθε μία από τις καταστάσεις αυτές.

3. Πράξεις επιβολής προστίμου που τυχόν έχουν εκδοθεί από 1.1.2020 και έως τη δημοσίευση της παρούσας και αφορούν την υποβολή των αρχικών ή τροποποιητικών καταστάσεων φορολογικών στοιχείων για τα ημερολογιακά έτη 2015 και επόμενα, εφόσον έρχονται σε αντίθεση με τα οριζόμενα στην παρ. 4 ακυρώνονται οίκοθεν από τον προϊστάμενο της ΔΟΥ που εξέδωσε την προαναφερόμενη πράξη ή σε περιπτώσεις κατάργησης ή αναστολής λειτουργίας της εν λόγω ΔΟΥ, από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας υποδοχής, κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στο άρθρο 63Β του ν. 4174/2013. Τυχόν καταβληθέντα ποσά προστίμων επιστρέφονται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 42 του ν. 4174/2013 και 83 του ν.δ. 356/1974.

Με βάση το ισχύον καθεστώς κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους, τα υποβληθέντα στοιχεία των καταστάσεων

Για τα ημερολογιακά έτη 2015, 2016 και 2017, θεωρείται ως μία δήλωση η υποβολή εκπρόθεσμων αρχικών καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, που αφορούν το ίδιο ημερολογιακό έτος, ανεξαρτήτως του πλήθους αυτών.

πελατών - προμηθευτών διασταυρώνονται από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων και οι ασυμφωνίες και αποκλίσεις αναρτώνται στους «λογαριασμούς» των υπόχρεων προσώπων, που τηρούνται στον

διαδικτυακό τόπο του υπουργείου Οικονομικών, ώστε να έχουν τη δυνατότητα προσαρμογής και περαιτέρω διόρθωσης αυτών.

Για τη διόρθωση των αποκλίσεων στα

υποβληθέντα στοιχεία προμηθευτών, μπορεί να υποβάλλεται τροποποιητική δήλωση μέχρι το τέλος Μαρτίου του επόμενου ημερολογιακού έτους που αφορούν.

Δεν απαιτείται η διόρθωση των αποκλίσεων εφόσον η συνολική αξία αυτών προ ΦΠΑ ανά αντισυμβαλλόμενο, δεν ξεπερνάει τα 100 ευρώ.

Οι καταστάσεις των φορολογικών στοιχείων υποβάλλονται υποχρεωτικά με ηλεκτρονικό τρόπο, ως εξής:

α) Από τους εκδότες ετησίων, ανεξαρτήτως κατηγορίας των τριμηνίων βιβλίων τους (απλογραφικά ή διπλογραφικά) ή της απαλλαγής τους από την τήρηση αυτών, καθώς και της υποχρέωσης ή μη υποβολής περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ και το αργότερο μέχρι το τέλος Μαρτίου του επόμενου έτους από το ημερολογιακό έτος που αφορούν.

β) Από τους λήπτες, υπόχρεους υποβολής περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ, που τηρούν είτε διπλογραφικά είτε απλογραφικά βιβλία, ετησίως και το αργότερο μέχρι το τέλος Μαρτίου του επόμενου έτους από το ημερολογιακό έτος που αφορούν.

γ) Από τους λήπτες, μη υπόχρεους υποβολής περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ, το Δημόσιο και τα ΝΠΔΔ, καθώς και τους αγρότες, φυσικά πρόσωπα που εντάσσονται είτε στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ, οι οποίοι όμως δεν ασκούν άλλη δραστηριότητα για την οποία υποχρεούνται σε τήρηση βιβλίων, είτε στο ειδικό καθεστώς ΦΠΑ, ετησίως και το αργότερο μέχρι το τέλος Μαρτίου του επόμενου έτους από το ημερολογιακό έτος που αφορούν.

δ) Από τους εκδότες και τους λήπτες φορολογικών στοιχείων (εκαθαρίσεων) που η έκδοσή τους προβλέπεται μετά την παρέλευση του πρώτου μέρους του επόμενου ημερολογιακού έτους, με βάση σχετικές διατάξεις, υποβάλλονται το αργότερο μέχρι το τέλος Μαρτίου του επόμενου ημερολογιακού έτους που αφορούν.

Πάντως, με την πλήρη εφαρμογή των ηλεκτρονικών βιβλίων και τιμολογίων και τη διασύνδεση των ταμειακών μηχανών με το Taxis από το επόμενο έτος μπαίνει τέλος στην υποβολή καταστάσεων φορολογικών στοιχείων.

Με διψήφιο ποσοστό «τρέχει» η ανάπτυξη

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Σε διψήφιο ποσοστό εκτιμούν οι αναλυτές ότι θα διαμορφωθεί η αύξηση του ΑΕΠ το β' τρίμηνο του έτους, ενώ αισιοδοξία επικρατεί και για το γ' τρίμηνο, λόγω στην καλύτερη από την αναμενόμενη πορεία του τουρισμού. Ωστόσο, όπως τονίζουν, η πορεία του κορωνοϊού αποτελεί πηγή αβεβαιότητας και ανησυχιών για το φθινόπωρο και μετά, με αποτέλεσμα να επιφυλάσσονται ως προς την προβλεπόμενη αύξηση του ΑΕΠ συνολικά το 2021.

Τα πρόσφατα στοιχεία της Eurostat έδειξαν ότι το ΑΕΠ της Ευρώζωνς αυξήθηκε με 13,6% το β' τρίμηνο του έτους, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2020. Η ΕΛΣΤΑΤ θα ανακοινώσει τα ελληνικά στοιχεία στις 7 Σεπτεμβρίου, αλλά ήδη οι ενδείξεις μιλούν για ανάλογη πορεία. Όπως επισημαίνουν οι αναλυτές, οι δείκτες της βιομηχανικής παραγωγής (αύξηση 8,8% τον Ιούνιο, 9,6% το εξάμηνο), των λιανικών

Αισιοδοξία για το δεύτερο και το τρίτο τρίμηνο - Πηγή αβεβαιότητας για το φθινόπωρο και μετά η πορεία του κορωνοϊού.

πωλήσεων (αύξηση 15% το Μάιο) και του κύκλου εργασιών (αύξηση 29,4% το β' τρίμηνο) αποδείχθηκαν ισχυρότεροι από τους πρόδρομους δείκτες, ενώ ικανοποιητικά ήταν ακόμη και η πορεία των φορολογικών εσόδων. Μόνο ο τουρισμός κινήθηκε κάτω από τις προσδοκίες το β' τρίμηνο, αλλά ανέκαμψε εντυπωσιακά τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, όπως δείχνουν τα μέχρι στιγμής στοιχεία. Και αυτό παρά το γεγονός ότι στα μέσα Ιουλίου, περίπου, ξεκίνησε έντονα αυξητική πορεία του κορωνοϊού. Ικανοποιητικά, εξάλλου,

χαρακτηρίζονται και τα στοιχεία για την απασχόληση (ανεργία 15% τον Ιούνιο, έρευνα εργατικού δυναμικού).

Η αυξητική αυτή πορεία του κορωνοϊού εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε επιδείνωση του ΑΕΠ το δ' τρίμηνο, η έκταση της οποίας θα εξαρτηθεί από το μέγεθος του προβλήματος και το αν θα επιβληθούν νέα περιοριστικά μέτρα.

Στην Εθνική Τράπεζα, η τελευταία πρόβλεψη ανέφερε ότι το ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά μέσον όρο φέτος με ρυθμό 5,7%. Στην Alpha Bank ήταν επίσης κοντά σε αυτό το ποσοστό, συγκεκριμένα στο 5,5%, χωρίς να αποκλείουν αναθεώρηση προς τα πάνω. Στην Eurobank, η τελευταία πρόβλεψη ήταν για ρυθμό ανάπτυξης 4,1%, κοντά στην εκτίμηση της Τράπεζας της Ελλάδος, με «ανοδικούς κινδύνους», οι οποίοι, όμως, τώρα μετριάζονται εξαιτίας της νέας εξάρσης του κορωνοϊού.

Η κυβέρνηση έχει αφήσει αναλλοίωτη τη συντηρητική πρόβλεψη της για αύξηση

του ΑΕΠ κατά 3,6%, αλλά εκτιμάται πως στην κατάσταση που προσχεδίου προϋπολογισμού, στις αρχές Οκτωβρίου, θα την αναθεωρήσει προς τα πάνω. Αλλάωτε και η Κομισιόν, στις θερινές προβλέψεις της εκτιμούσε ότι η ανάπτυξη φέτος θα είναι 4,3%.

Προβληματισμό, εξάλλου, διατυπώνουν οι αναλυτές για τη δυναμική της ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια. Ο ένας λόγος είναι η κλιματική αλλαγή και οι νέες υποχρεώσεις που θα κληθεί να αναλάβει το Δημόσιο για την αντιμετώπιση της, περιορίζοντας έτσι τα περιθώρια για άσκηση επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής. Με άλλα λόγια, το πεδίο για φοροελαφρύνσεις στενεύει. Επίσης, σημαντικό ζήτημα είναι η επαναφορά των δημοσιονομικών περιορισμών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι οικονομολόγοι θεωρούν ότι η χώρα δύσκολα θα μπορέσει να ανταποκριθεί σε υποχρεώσεις για πρωτογενή πλεονάσματα, ακόμη και χαμηλότερα από το 3,5% του ΑΕΠ.

Ο τουρισμός ανέκαμψε εντυπωσιακά τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, όπως δείχνουν τα μέχρι στιγμής στοιχεία. Και αυτό παρά το γεγονός ότι στα μέσα Ιουλίου, περίπου, επιδεινώθηκε η πορεία της πανδημίας.

Ευρωπαϊκές πηγές αναφέρουν ότι η διατήρηση της στήριξης αυτής από την ΕΚΤ αναμένεται να αποτελέσει βασική παράμετρο και της απόφασης για τον χρόνο εξόδου της Ελλάδας από το καθεστώς της ενισχυμένης εποπτείας.

Αναζητούν φόρμουλα για συνέχιση της φθηνής ρευστότητας από ΕΚΤ

Συζητήσεις Αθήνας, Φρανκφούρτης, Βρυξελλών ενόψει λήξης του PEPP τον Μάρτιο

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Οι δυνατότητες συνέχισης της παροχής άφθονης και φθηνής ρευστότητας στις ελληνικές τράπεζες από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αναμένεται να συζητηθούν το προσεχές διάστημα σε Αθήνα, Φρανκφούρτη και Βρυξέλλες, ενόψει της λήξης, τον επόμενο Μάρτιο, αν δεν παταθεί, του έκτακτου προγράμματος παροχής ρευστότητας λόγω κορωνοϊού της ΕΚΤ (PEPP).

Μάλιστα, ευρωπαϊκές πηγές αναφέρουν ότι η διατήρηση της στήριξης αυτής από την ΕΚΤ αναμένεται να αποτελέσει βασική παράμετρο και της απόφασης για τον χρόνο εξόδου της Ελλάδας από το καθεστώς της ενισχυμένης εποπτείας. Η ΕΚΤ θεωρεί την ενισχυμένη εποπτεία αναγκαία, ελλείψει επενδυτικής βαθμίδας των ελληνικών ομολόγων.

Στην Αθήνα, ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννης Στουρνάρας, εκτιμά πως οι συνθήκες είναι πλέον ώριμες για να εξασφαλισθεί η συμμετοχή της Ελλάδας στα προγράμματα παροχής ρευστότητας της ΕΚΤ, έστω και χωρίς επενδυτική βαθμίδα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Αθήνα, που έχει θέσει ως στόχο την επίτευξη επενδυτικής βαθμίδας το πρώτο εξάμηνο του 2023, θα επιδιώξει με κάθε τρόπο να παραμείνει στην ομπρέλα προστασίας της Φρανκφούρτης, χάρη στην οποία α-

ναπνέει όλη η οικονομία. Τα δεδομένα αυτά λαμβάνουν υπόψη τους στις Βρυξέλλες, καθώς ξεκινά αυτή την περίοδο και η προετοιμασία για την έξοδο της Ελλάδας από το καθεστώς της ενισχυμένης εποπτείας. Κανονικά, η ενισχυμένη εποπτεία τελειώνει το 2022. Το πότε ακριβώς, όμως, είναι ακόμη άγνωστο. Η εντύπωση που υπήρχε ότι λήγει τον Ιούνιο του 2022, με βάση το χρονοδιάγραμμα λήξης της εκταμίευσης των SMPs και ANFAs, δεν είναι ακριβής, καθώς υπάρχει δυνατότητα

Ο διοικητής της ΤτΕ, Γιάννης Στουρνάρας, εκτιμά ότι οι συνθήκες είναι ώριμες για συμμετοχή της Ελλάδας στα προγράμματα και χωρίς επενδυτική βαθμίδα.

να παραταθεί, εφόσον το προτείνει η Κομισιόν. Αλλωστε, ούτε η εκταμίευση των SMPs και ANFAs είναι σίγουρο ότι θα τελιώσει στα μέσα του 2022, καθώς έχει μείνει εκκρεμής μία δόση που δεν εκταμιεύθηκε το 2019, εν μέρει λόγω των εκλογών, και δεν είναι βέβαιο πότε και πώς θα δοθεί.

Αυτή τη στιγμή απομένουν 3 από τις 8 δόσεις SMPs και ANFAs που είχαν α-

ποφασιστεί τον Ιούνιο του 2018, στο πλαίσιο της ελάφυνσης του ελληνικού χρέους. Με άλλα λόγια, η Ελλάδα έχει λαμβάνειν περίπου 2,250 δισ. ευρώ. Οι δύο είναι οι κανονικές του Δεκεμβρίου 2021 και του Ιουνίου 2022 και η άλλη είναι η εκκρεμής από το 2019. Οπως εξηγεί ευρωπαϊκή πηγή, μια εναλλακτική θα μπορούσε να είναι να δοθούν όλα τα λεφτά έως τα μέσα του 2022, ενσωματώνοντας την εκκρεμή δόση στις δύο κανονικές. Μια άλλη εναλλακτική θα ήταν να παραταθεί η περίοδος και να δοθεί η τελευταία δόση στο τέλος του 2022. «Καμία απόφαση δεν έχει ακόμη ληφθεί και πολλά θα εξαρτηθούν από την εκπλήρωση όλων των δεσμεύσεων της Ελλάδας που ανελήφθησαν τον Ιούνιο του 2018 ως τα μέσα του επόμενου χρόνου», επισμαίνει η πηγή. Προσθέτει ότι το θέμα θα συζητηθεί το φθινόπωρο. Σε κάθε περίπτωση, τυπικά η ενισχυμένη εποπτεία δεν συνδέεται υποχρεωτικά με την εκταμίευση των δόσεων. Είναι μια διαδικασία που ανανεώνεται κάθε εξάμηνο, με πρόταση της Κομισιόν. Οπως επισμαίνεται, αυτή «αναμένεται να συνεχιστεί έως τα μέσα του 2022, εκτός εάν οι Ευρωπαίοι εταίροι, σε διαβούλευση με την Ελλάδα, συμφωνήσουν σε παράταση».

Στο παλζ της εκταμίευσης των SMPs και ANFAs ήρθε να προστεθεί η παράμετρος της εξασφάλισης ρευστότητας από την ΕΚΤ, με αποτέλεσμα να είναι α-

βέβαιος και αντικείμενο διαπραγμάτευσης των επόμενων μηνών ο χρόνος λήξης της ενισχυμένης εποπτείας. «Η Ελλάδα δεν έχει επενδυτική βαθμίδα και δεν είναι σαφές αν θα έχει εξασφαλίσει κάτι τέτοιο στα μέσα του 2022», υπογραμμίζουν στις Βρυξέλλες. «Επομένως, ίσως είναι απαραίτητο να συνεχισθεί η ενισχυμένη εποπτεία, ακόμη και αν έχουν εκταμιευθεί όλα τα κέρδη των SMPs και ANFAs».

Σημειώνεται ότι στη στρατηγική που έχει εξαγγίλει ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας, προβλέπεται η έξοδος της χώρας από το καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας το 2022, χωρίς να προσδιορίζεται πότε ακριβώς, όχι τυχαία.

Οι αποφάσεις αναμένεται να ληφθούν σε πνεύμα συνεννόησης, εάν συνεχισθεί το κλίμα που επικρατεί σε όλες τις αξιολογήσεις τελευταία. Η χώρα θα εξακολουθήσει και μετά το καθεστώς ενισχυμένης εποπτείας να παρακολουθείται, με εκθέσεις ανά εξάμηνο, στο πλαίσιο της κανονικής μετα-προγραμματικής εποπτείας, έως ότου εξορλήσει το χρέος της. Αυτό ισχύει και για όλες τις άλλες χώρες που μπήκαν σε μνημόνια.

Προς το παρόν, η 11η έκθεση ενισχυμένης εποπτείας πρόκειται να δημοσιευθεί στις 22 Σεπτεμβρίου, για να συζητηθεί στο Eurogroup της 4ης Οκτωβρίου, ενώ στα μέσα Οκτωβρίου αναμένεται η επόμενη αξιολόγηση.

Ανοιγμα της εστίασης και τουρισμός αυξήσαν τις πωλήσεις μπίρας

Με διψήφια ποσοστά ανάπτυξης που, σύμφωνα με στελέχη της αγοράς, προσεγγίζουν το 20%, κινείται η αγορά μπίρας από τις αρχές του έτους μέχρι τώρα, εξέλιξη η οποία σχετίζεται κυρίως με την επαναλειτουργία της εστίασης από τις αρχές Μαΐου και τη σημαντική αύξηση του τουρισμού σε σύγκριση με πέρυσι. Τα περιοριστικά μέτρα, ωστόσο, που αναμένεται να λειτουργήσουν στην εστίαση για τους μη εμβολιασμένους, χωρίς την ίδια ώρα να αποκλείονται ακόμη αυστηρότερα μέτρα, όπως ένα γενικευμένο lockdown ή διάφορα τοπικά, ή απαγόρευση κυκλοφορίας από κάποια ώρα κι έπειτα το βράδυ, κάνουν τους ανθρώπους του κλάδου να είναι αρκετά συγκρατημένοι σε σχέση με τις προβλέψεις –και κυρίως– τις προσδοκίες για το πώς τελικά θα κλείσει η χρονιά.

Υπενθυμίζεται ότι το 2020 ο κλάδος έχασε περίπου το 25% των πωλήσεων του κυρίως λόγω της μη λειτουργίας της εστίασης και του τουρισμού για πολλούς μήνες. Στο κανάλι της λιανικής μπορεί να καταγράφηκε αύξηση πωλήσεων, οι τιμές όμως στις οποίες πωλείται η μπίρα στο ράφι του σουπερ μάρκετ είναι πολύ χαμηλότερες από αυτές στην εστίαση, κάτι που επιδρά αρνητικά τόσο στον τζίρο και κυρίως στα κέρδη. Το βασικό σενάριο για φέτος είναι ότι η αγορά θα κλείσει με αύξηση της τάξης του 10%-15%, καλύπτοντας δηλαδή εν μέρει τις απώλειες της περυσινής χρονιάς.

Σύμφωνα, πάντως, με όσα αναφέρει στην οικονομική του έκθεση για το α΄ εξάμηνο του 2021 ο όμιλος Carlsberg, ο οποίος στην Ελλάδα έχει παρουσία μέσω της θυγατρικής του, της Ολυμπιακής Ζυ-

θοποιίας (Μύθος, FIX κ.ά.), η Ελλάδα είναι μία από τις χώρες στις οποίες καταγράφηκε διψήφιο ποσοστό αύξησης του όγκου πωλήσεων, ενώ βελτίωση παρουσιάζουν και τα έσοδα/εκατόλιτρο. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως, όπως επισμαίνεται, στη βελτιωμένη εικόνα που παρουσιάζει η αγορά ειδικά το δεύτερο τρίμηνο του 2021. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Ελλάδα ο όμιλος καταγράφει ενισχυμένες πωλήσεις και λόγω των ισχυρών ρυθμών ανάπτυξης, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει στην έκθεσή του, στην κατηγορία της μπίρας χωρίς αλκοόλ (οι άλλες χώρες στις οποίες κα-

Το βασικό σενάριο για φέτος είναι ότι η αγορά θα κλείσει με αύξηση της τάξης του 10%-15%.

ταγράφεται αύξηση των πωλήσεων της εν λόγω κατηγορίας είναι η Γαλλία, η Φινλανδία, η Πολωνία, η Ελβετία και η Ρωσία). Η αύξηση των πωλήσεων μπίρας χωρίς αλκοόλ επιταχύνθηκε στη διάρκεια της πανδημίας, καθώς θεωρείται ότι συνδέεται με τη γενικότερη στρόφη των καταναλωτών προς έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής. Το 2020, πάντως, η Ολυμπιακή Ζυθοποιία, που αποτελεί έναν από τους δύο μεγάλους «παίκτες» στην εγκώρια αγορά μπίρας, είδε τον όγκο πωλήσεων της στην εγκώρια αγορά να υποχωρεί κατά 26% και τον τζίρο της να μειώνεται κατά 31%.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Το 2020 ο κλάδος έχασε περίπου το 25% των πωλήσών του, κυρίως λόγω της μη λειτουργίας της εστίασης και του τουρισμού για πολλούς μήνες.

Πώς διαμορφώνονται ο κατώτατος μισθός και το ημερομίσθιο από 1/1/22

ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ (€/μήνα)			ΚΑΤΩΤΑΤΟΣ ΜΙΣΘΟΣ ΜΕ ΕΠΙΔΟΜΑ ΓΑΜΟΥ (€/μήνα)		
ΕΤΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ	Σήμερα	1/1/2022	ΕΤΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ	Σήμερα	1/1/2022
0-3	650,00	663,00	0-3	715,00	729,30
3-6	715,00	729,30	3-6	780,00	795,60
6-9	780,00	795,60	6-9	845,00	861,90
9 και άνω	845,00	861,90	9 και άνω	910,00	928,20

ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΤΕΣ (€/ημέρα)			ΚΑΤΩΤΑΤΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ ΜΕ ΕΠΙΔΟΜΑ ΓΑΜΟΥ (€/ημέρα)		
ΕΤΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ	Σήμερα	1/1/2022	ΕΤΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ	Σήμερα	1/1/2022
0-3	29,04	29,62	0-3	31,94	32,58
3-6	30,49	31,10	3-6	33,40	34,07
6-9	31,94	32,58	6-9	34,85	35,55
9-12	33,40	34,07	9-12	36,30	37,03
12-15	34,85	35,55	12-15	37,75	38,51
15-18	36,30	37,03	15-18	39,20	39,98
18 και άνω	37,75	38,51	18 και άνω	40,66	41,47

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αύξηση κατώτατου μισθού και μειωμένες εισφορές ενισχύουν τους μισθωτούς

Καθοριστικός παράγοντας η αναμενόμενη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Ισχυρές προσδοκίες για σημαντική βελτίωση των εισοδημάτων εκατοντάδων χιλιάδων μισθωτών, στο άμεσο μέλλον, δημιουργεί η απόφαση του υπουργείου Εργασίας για αύξηση 2% στον κατώτατο μισθό από την 1η Ιανουαρίου 2022. Αν και οι αυξήσεις για περίπου 1 στους 4 μισθωτούς που αμείβονται με τον κατώτατο μισθό κινούνται λίγο πάνω από τα όρια του πληθωρισμού, το μήνυμα στην αγορά είναι σαφές, ενώ και μια σειρά από άλλους παράγοντες, όπως οι μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές, αναμένεται να δώσουν έστω και μικρή ανάσα στους μισθωτούς, σε μια περίοδο που εξακολουθούν να ισχύουν στην οικονομία ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού αλλά και των συνεχιζόμενων πυρκαγιών. Στάση αναμονής αναμένεται να κρατήσουν οι εργοδότες και όσον αφορά τις όποιες διαδικασίες για υπογραφή κλαδικών και επιχειρησιακών συμβάσεων, ενώ καθοριστικός παράγοντας για το τελικό ύψος των μισθών θεωρείται και η αναμενόμενη απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) για την τύχη των τριετιών.

Σήμερα, τα επιδόματα προϋπηρεσίας, τις γνωστές «τριετίες», δικαιούνται μόνο όσοι είχαν συμπληρώσει προϋπηρεσία από 3 έτη και πάνω έως τον Φεβρουάριο του 2012. Όσοι, για παράδειγμα, είχαν

προϋπηρεσία 2 χρόνια τον Φεβρουάριο του 2012 δεν δικαιούνται επιδόματα προϋπηρεσίας, όπως και όλοι όσοι προσελήφθησαν μετά, τουλάχιστον μέχρι η ανεργία να πέσει κάτω από 10%. Όμως, οι εργοδότηκοι φορείς έχουν προσφύγει στο ΣτΕ, ζητώντας «γυμνό» τον κατώτατο μισθό χωρίς τριετίες, για όλους τους μισθωτούς, ανεξαρτήτως χρόνου υπηρέσιας και έτος πρόσληψης.

Αυτό που αναμένεται να κριθεί από το δικαστήριο, είναι εάν χιλιάδες μισθωτοί που είχαν θεμελιώσει δικαίωμα για επιδόματα προϋπηρεσίας το 2012 τα δικαιούνται ακόμη, ή θα τα χάσουν καταγράφοντας απώλειες μισθού έως και 195 ευρώ τον μήνα.

Εν αναμονή πάντως της δικαστικής απόφασης, ο νέος κατώτατος μισθός θα διαμορφωθεί την 1η Ιανουαρίου 2022 σε 663 ευρώ τον μήνα, ενώ το νέο κατώτατο ημερομίσθιο των εργατοτεχνιτών θα διαμορφωθεί από 29,04 σε 29,62 ευρώ.

Για εργαζόμενο του ιδιωτικού τομέα με 0 έως 3 χρόνια προϋπηρεσία, οι αποδοχές για πλήρη απασχόληση διαμορφώνονται στα 663 ευρώ, ενώ εάν συμπληρωθεί και επίδομα γάμου στα 729,30 ευρώ. Για τον μισθωτό με προϋπηρεσία από 3 έως 6 χρόνια, ο κατώτατος μισθός ορίζεται σε 729,3 ευρώ, και με το επίδομα γάμου στα 795,60 ευρώ. Αντίστοιχα, για μισθωτό με προϋπηρεσία από 6 έως 9 χρόνια, οι κατώτατες αποδοχές για πλήρη

απασχόληση ορίζονται σε 795,6 ευρώ, και με το επίδομα γάμου στα 861,60. Τέλος, για μισθωτό με προϋπηρεσία άνω των 9 ετών, οι μικρότερες μηνιαίες αποδοχές που επιτρέπεται να λάβει, εφόσον έχει σύμβαση πλήρους απασχόλησης, διαμορφώνονται σε 861,90 ευρώ, και με το επίδομα γάμου στα 928,20 ευρώ τον μήνα.

Να σημειωθεί ότι λόγω της αύξησης του κατώτατου μισθού αναπροσαρμόζεται αντίστοιχα και το επίδομα γάμου που υπολογίζεται ως ποσοστό (10%) επί του βασικού μισθού.

Παράλληλα, η κυβέρνηση έχει δεσμευθεί ότι θα διατηρήσει και το 2022 τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 3%, που σε συνδυασμό με τη μικρή αύξηση της ονομαστικής αξίας του κατώτατου μισθού, δίνει μεγαλύτερη ανάσα σε χιλιάδες χαμηλόμισθους. Η μείωση του μη μισθολογικού κόστους και για τον επόμενο χρόνο ισχύει βέβαια και για τους υπόλοιπους μισθωτούς που λαμβάνουν υψηλότερους μισθούς. Εκτιμάται δε ότι σε συνδυασμό με την κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα με μεικτές αποδοχές ύψους 1.500 ευρώ θα έχει όφελος περί τα 40 ευρώ τον μήνα, ενώ και το εργοδοτικό κόστος θα μειωθεί ή για την ακρίβεια θα παραμείνει μειωμένο κατά 27 ευρώ τον μήνα.

Νέο τοπίο διαμορφώνεται στα επιδό-

ματα με την ονομαστική αύξηση του κατώτατου μισθού στα 663 ευρώ από τον Ιανουάριο του 2022, καθώς πολλές από τις παροχές του ΟΑΕΔ υπολογίζονται με βάση τον κατώτατο μισθό και κατά συνέπεια αυξάνονται κατά 2% από την 1η Ιανουαρίου του 2022.

Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται κατά κύριο λόγο το επίδομα ανεργίας, που από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους θα διαμορφωθεί στα 407 ευρώ από 399,25 ευρώ που είναι σήμερα, αλλά και επιδόματα όπως το ειδικό βοήθημα λήξης ανεργίας, ίσο με 13 ημερήσια επιδόματα ανεργίας, που διαμορφώνεται στα 211,64 ευρώ από 207,61 ευρώ σήμερα, καθώς και το ειδικό βοήθημα έπειτα από τμήμνην παραμονή στα μπράκια των ανέργων, που ισούται με 15 ημερήσια επιδόματα ανεργίας και αυξάνεται στα 244,2 ευρώ από 239,5 ευρώ.

Αυξημένο θα είναι και το ειδικό βοήθημα που δικαιούνται όσοι εξετάσουν ποινή φυλάκισης και το οποίο είναι ίσο με 15 ημερήσια επιδόματα ανεργίας, όπως βέβαια και το ειδικό βοήθημα λόγω επίσκεψης εργασίας ή διακοπής εργασιών, που ισούται με 20 ημερήσια επιδόματα ανεργίας και θα διαμορφωθεί στα 325,6 ευρώ, από 319,4 ευρώ σήμερα. Τέλος, αύξηση θα δουν και όσοι από τον επόμενο χρόνο λάβουν το ειδικό εποχικό βοήθημα, καθώς θα διαμορφωθεί στα 767 ευρώ, από 752 ευρώ σήμερα.

«Τρέχουν» επτά προγράμματα για απασχόληση 31.500 ανέργων

Άμεσα ακόμα δύο, που αυξάνουν τον αριθμό των ωφελουμένων σε 49.500

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

«**Ανοικτά**» παραμένουν 7 προγράμματα απασχόλησης του ΟΑΕΔ, με ποσοστά επιχορήγησης του μισθού και των ασφαλιστικών εισφορών που αγγίζουν ακόμη και το 100%, με στόχο την ένταξη στην αγορά εργασίας περίπου 31.500 ανέργων, ενώ άλλα δύο αναμένεται να ανοίξουν άμεσα, ώστε συνολικά οι ωφελούμενοι να ανέλθουν σε 49.500. Ήδη, σύμφωνα με τη διοίκηση του ΟΑΕΔ, συνολικά περισσότερες από 35.000 νέες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν κατά το τελευταίο 12μηνο μέσω των νέων προγραμμάτων απασχόλησης του οργανισμού, παρά το lockdown και τις επιπτώσεις της πανδημίας στην αγορά εργασίας.

Αναλυτικά, τα 7 προγράμματα στα οποία μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλουν αιτήσεις είναι:

1. Πρόγραμμα επιταγών επανένταξης στην αγορά εργασίας με 9.200 νέες θέσεις εργασίας, διάρκειας 12 μηνών με ελάχιστες μεικτές απολαβές τα 830 ευρώ για επιδοτούμενους ανέργους που μετατρέπουν το επίδομα ανεργίας τους σε «επιταγή επανένταξης στην αγορά εργασίας». Η επιδότηση ανέρχεται στο 80% του μηνιαίου μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους έως τα 830 ευρώ μηνιαίως.

2. Πρόγραμμα απασχόλησης μακροχρόνια ανέργων 55-67 ετών με 8.500 νέες θέσεις εργασίας σε ΝΠΔΔ, δημόσιες επιχειρήσεις, καθώς και επιχειρήσεις των δήμων και των περιφερειών, διάρκειας 12 μηνών με δυνατότητα επέκτασης για επιπλέον 12 μήνες. Η επιδότηση ανέρχεται στο 75% του μηνιαίου μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους έως τα 750 ευρώ μηνιαίως.

3. Πρόγραμμα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας ανέργων 18-30 ετών, με 3.000 νέες θέσεις εργασίας στις Περιφέρειες Ατ. Μακεδονίας και Θράκης, Βορείου Αιγαίου, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, διάρκειας 7 μηνών. Ο ΟΑΕΔ καταβάλλει μηνιαία αποζημίωση ίση με το 100% του κατώτατου μισθού (με πλήρεις ασφαλιστικές εισφορές).

4. Πρόγραμμα απασχόλησης ανέργων από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες με 1.200 νέες θέσεις εργασίας, διάρκειας 12 μηνών με δυνατότητα επέκτασης για επιπλέον

Συνολικά περισσότερες από 35.000 νέες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν κατά το τελευταίο 12μηνο μέσω των νέων προγραμμάτων απασχόλησης του ΟΑΕΔ, παρά το lockdown και τις επιπτώσεις στην αγορά εργασίας.

Σε αρκετά προγράμματα τα ποσοστά επιχορήγησης του μισθού και των ασφαλιστικών εισφορών αγγίζουν ακόμη και το 100%.

12 μήνες. Η επιδότηση ανέρχεται στο 90% του μηνιαίου μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους έως τα 800 ευρώ μηνιαίως.

5. Πρόγραμμα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας ανέργων 18-30 ετών με 1.600 νέες θέσεις εργασίας στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου, διάρκειας 7 μηνών. Ο ΟΑΕΔ καταβάλλει μηνιαία αποζημίωση ίση με το 100% του κατώτατου μισθού (με πλήρεις ασφαλιστικές εισφορές).

6. Πρόγραμμα επιδότησης της εργασίας για 5.000 ανέργους 30 ετών και άνω, με έμφαση στις γυναίκες, στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Στερεάς Ελλάδας, Ιονίων Νήσων, Πελοποννήσου, Βορείου Αιγαίου και Κρήτης. Το 12μηνης διάρκειας πρόγραμμα απευθύνεται σε επιχειρήσεις και τα ποσά της επιχορήγησης μισθού και ασφαλιστικών εισφορών για την πρόσληψη ανέργων σε νέες θέσεις πλήρους απασχόλησης κυμαίνονται από 466,5 ευρώ μηνιαίως / 5.598 ευρώ ετησίως έως 699,75 ευρώ μηνιαίως / 8.397 ευρώ ετησίως.

7. Στον τομέα της νέας επιχειρηματικότητας υλοποιείται το πρόγραμμα δεύτερης επιχειρηματικής ευκαιρίας για 3.000 ανέργους, με έμφαση στην ψηφιακή οικονομία και τις γυναίκες, δίνει μια δεύτερη ευκαιρία σε όσους διέκοψαν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα να δημιουργήσουν μια νέα επιχείρηση και

να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας, με το ποσό επιχορήγησης να κυμαίνεται από 12.000 ευρώ έως 36.000 ευρώ.

Στο αμέσως επόμενο διάστημα αναμένεται να ενεργοποιηθούν 2 ακόμα προγράμματα με 14.000 νέες θέσεις εργασίας, στο πλαίσιο των νέων δράσεων ανάσχεσης της ανεργίας. Συγκεκριμένα, σχεδιάζεται πρόγραμμα απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας για 10.000 νέους ανέργους 18-29 ετών, διάρκειας 7 μηνών, στην Αττική και την Κεντρική Μακεδονία, συνολικού προϋπολογισμού 65 εκατ. ευρώ, με στόχο την ενίσχυση της πρόσβασης των νέων στην αγορά εργασίας μέσω της απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και την αντιμετώπιση της διαρροής επιστημονικού εργατικού δυναμικού, καθώς και πρόγραμμα 12μηνης επιδότησης της εργασίας για 4.000 ανέργους 30 ετών και άνω, με έμφαση στις γυναίκες, στις Περιφέρειες Αττικής και Ν. Αιγαίου.

Αλμα 98,2% του όγκου της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας τον Μάιο

Κατά 98,2% εκτοξεύθηκε η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα τον μήνα Μάιο με βάση τον όγκο, σε μια ξεκάθαρη ένδειξη της ταχείας ανάκαμψης της ζήτησης στην αγορά ακινήτων, αλλά και των θετικών προσδοκιών που έχουν δημιουργηθεί από τη σταδιακή επανεκκίνηση της οικονομίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), τον Μάιο η συνολική οικοδομική δραστηριότητα διαμορφώθηκε σε 2.222 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 592,4 χιλιάδες τ.μ. επιφάνειας και 2.401,7 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 62,9% στον αριθμό των αδειών, κατά 111,8% στην επιφάνεια και κατά 97% στον όγκο, συγκριτικά με τον αντίστοιχο μήνα του 2020.

Αντίστοιχα, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα διαμορφώθηκε σε 2.203 άδειες, που αντιστοιχούν σε 588,7 χιλιάδες τ.μ. επιφάνειας και 2.387,8 χιλιάδες κυβικά μέτρα όγκου, σημειώνοντας αύξηση κατά 63,5% στον αριθμό των αδειών, κατά 113,7% στην επιφάνεια και κατά 98,2% στον όγκο σε ετήσια βάση. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε πολλές περιφέρειες της χώρας η ετήσια αύξηση ήταν με τριψήφιο ποσοστό, με τη μεγαλύτερη να εντοπίζεται στην Ηπειρο με 480,4%. Ακολούθησε με 259,7% η αύξηση του όγκου της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, ενώ αύξηση κατά 257,7% σημειώθηκε στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη. Αντίστοιχα, σημαντική ήταν και η κατά 129,4% αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας στην Αττική, όπου εντοπίζεται το 27% του όγκου σε πανελλαδικό επίπεδο με 647,3

χιλιάδες κυβικά μέτρα, επί συνόλου 2.387,8 κυβικών μέτρων. Μεγάλη αύξηση κατά 218,4% σημειώσε και ο όγκος στην Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας, ενώ 201% ήταν η αύξηση στο Βόρειο Αιγαίο.

Κατά το φετινό πρώτο πεντάμηνο (Ιανουάριος - Μάιος), η συνολική οικοδομική δραστηριότητα εμφανίζει αύξηση κατά 41,7% στον αριθμό των αδειών, κατά 63,2% στην επιφάνεια και κατά 57,9% στον όγκο, σε σχέση με το αντίστοιχο πεντάμηνο του 2020. Κατά το

Σε πολλές περιφέρειες η ετήσια αύξηση ήταν σε τριψήφιο ποσοστό, με τη μεγαλύτερη να εντοπίζεται στην Ηπειρο, με 480,4%.

ίδιο διάστημα η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα εμφάνισε αύξηση κατά 41,6% στον αριθμό των αδειών, κατά 60,9% στην επιφάνεια και κατά 53% στον όγκο.

Η φετινή επιτάχυνση της οικοδομικής δραστηριότητας αποδίδεται στο γεγονός ότι οι αντίστοιχοι μήνες του 2020 είχαν χαρακτηριστεί από επιβράδυνση της έκδοσης νέων αδειών. Στο πλαίσιο αυτό, μέχρι το τέλος του 2021 αναμένεται να διατηρηθεί ο έντονα ανοδικός ρυθμός της οικοδομικής δραστηριότητας, ιδίως από τη στιγμή που παραμένει σε ισχύ το μέτρο της αναστολής ΦΠΑ 24% στις νέες άδειες που θα εκδοθούν μέχρι το τέλος του 2022.

129,4% αυξήθηκε η οικοδομική δραστηριότητα στην Αττική, όπου εντοπίζεται το 27% του όγκου σε πανελλαδικό επίπεδο.

Μειώθηκε στο 15% το ποσοστό της ανεργίας τον Ιούνιο

Σταθερά σημάδια ανάκαμψης εμφανίζει η εγχώρια αγορά εργασίας, μετά το σοκ της εξάλειψης της πανδημίας του κορωνοϊού, με την ανεργία τον Ιούνιο να ανέρχεται σε 15%, επιβεβαιώνοντας και τα ενθαρρυντικά στοιχεία του συστήματος «Εργάνη» (+73.702 θέσεις εργασίας). Αναλυτικά, σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, η ανεργία στη χώρα μας κατά τον μήνα Ιούνιο εκτιμάται σε 15%, έναντι του διορ-

ωμένου προς τα άνω 17,8% τον Ιούνιο του 2020 και του διορθωμένου προς τα κάτω 15,8% τον Μάιο του 2021.

Οι απασχολούμενοι ανήλθαν σε 3.981.468 άτομα σημειώνοντας αύξηση κατά 181.470 άτομα σε σχέση με τον Ιούνιο του 2020 (+4,8%) και κατά 64.281 άτομα σε σχέση με τον Μάιο του 2021 (+1,6%). Οι άνεργοι εκτιμώνται πλέον σε 700.990 άτομα, σημειώνοντας μείωση κατά 123.187 άτομα σε σχέση με τον

Ιούνιο του 2020 (-14,9%) και κατά 32.189 άτομα σε σχέση με τον Μάιο του 2021 (-4,4%), καθώς η ιδιότητα τουριστική περιόδου ξεκίνησε για την Ελλάδα σημαντικά καθυστερημένα. Τα άτομα που δεν περιλαμβάνονται στο εργατικό δυναμικό, ή «άτομα εκτός του εργατικού δυναμικού», δηλαδή τα άτομα που δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία, ανήλθαν σε 3.181.032, σημειώνοντας μείωση κατά 89.872 άτομα σε σχέση με τον Ιούνιο του

2020 (-2,7%) και κατά 33.431 άτομα σε σχέση με τον Μάιο του 2021 (-1,0%).

Στις γυναίκες, το ποσοστό ανεργίας (18,9% τον Ιούνιο 2021 από 20,6% τον Ιούνιο 2020) παραμένει σημαντικά υψηλότερο από εκείνο στους άνδρες (11,8% από 15,6%). Στην ομάδα 15-24 ετών το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 28,3% από 38,5% τον Ιούνιο 2020, ενώ στην ομάδα 25-74 ετών, το ποσοστό διαμορφώθηκε σε 14,3% από 16,9% τον Ιούνιο πέρυσι.

Με ντόμινο ανατιμήσεων αντιμέτωπα τα νοικοκυριά

Αιτία, οι υπέρμετρες αυξήσεις στο μεταφορικό κόστος προϊόντων και σε σειρά βασικών πρώτων υλών

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Αν διαβάσετε τα στατιστικά ενός τυποποιημένου παγωτού θα δείτε ότι μεταξύ αυτών είναι και το κόμι χαρουπιού. Το εν λόγω στατιστικό είναι από τα πλέον σημαντικά στην παγκόσμια βιομηχανία τροφίμων, καθώς χρησιμοποιείται για την παρασκευή, όχι μόνο παγωτών, αλλά και σαλτσών, καθώς και σε γαλακτοκομικά και τυροκομικά προϊόντα, σε δημητριακά για το πρωινό, ακόμη και σε τρόφιμα για ζώα συντροφιάς και σε καλλυντικά. Η τιμή του εν λόγω στατιστικού φτάνει σήμερα τα 30 ευρώ/κιλό και εκτιμάται από τη βιομηχανία τροφίμων ότι σύντομα θα υπερβεί αυτό το ιστορικό ρεκόρ, καθώς ανατιμάται ακόμη και δύο φορές μέσα στην ίδια ημέρα.

Το παραπάνω είναι ένα μόνο παράδειγμα των πιέσεων που δημιουργεί, όχι μόνο στη βιομηχανία τροφίμων, αλλά στους περισσότερους κλάδους της μεταποίησης παγκοσμίως η συνεχιζόμενη διαταραχή στην παγκόσμια εφοδιστική αλυσίδα, με παραμέτρους της διαταραχής αυτής την αύξηση του μεταφορικού κόστους και τις ανατιμήσεις σε σειρά πρώτων υλών – από ενεργειακά προϊόντα μέχρι χαλκό, αγροτικά και ζωικά προϊόντα. Πολυεθνικοί κολοσσοί ήδη κάνουν λόγο για πληθωριστικές πιέσεις: η Nestle εκτιμά αύξηση των τιμών στα προϊόντα της για το σύνολο του έτους κατά 4%, η Unilever επισημαίνει ότι οι ανατιμήσεις στα προϊόντα της επιταχύνονται λόγω των αυξήσεων των τιμών σε βασικές πρώτες ύλες που χρησιμοποιεί, όπως είναι η σόγια, το σιτάρι και το καλαμπόκι, ενώ η Coca-Cola 3Ε έχει ήδη προχωρήσει σε ανατιμήσεις των προϊόντων της και αναμένεται

Εκτός από τα ενεργειακά προϊόντα και τα τρόφιμα, ανατιμήσεις υπάρχουν και σε σειρά διαρκών καταναλωτικών αγαθών. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των καινούργιων αυτοκινήτων, οι τιμές των οποίων, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, έχουν αυξηθεί σε ετήσια βάση κατά 5,3%.

ότι θα συνεχίσει την πολιτική αυτή.

Τα ελληνικά νοικοκυριά βρίσκονται ήδη αντιμέτωπα με ανατιμήσεις σε δεκάδες βασικά προϊόντα, ανατιμήσεις που φτάνουν έως το 72% στην περίπτωση του φυσικού αερίου, καθώς και πολλές ακόμη σε σειρά βασικών τροφίμων –μικρότερες αλλά ιδιαίτερα σημαντικές– καθώς επιβαρύνουν σχεδόν σε καθημερινή βάση τον οικογενειακό προϋπολογισμό. Οι ανατιμήσεις μάλιστα σε βασικά τρόφιμα, όπως είναι τα έλαια, τα κρέατα, τα ψάρια, τα φρούτα,

τα λαχανικά, τα τυριά, οι μαργαρίνες, αλλά ακόμη και το ψωμί επηρεάζουν περαιτέρω την κατάσταση των πιο ευάλωτων οικονομικά νοικοκυριών.

Από τα αναλυτικά στοιχεία του δείκτη τιμών καταναλωτή που δημοσιοποιεί η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) και τη σύγκριση των τιμών που ίσχυαν τον Ιούλιο του 2021 σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2020, προκύπτουν ενδεικτικά ανατιμήσεις στα ακόλουθα προϊόντα: φυσικό αέριο 72,32%, πετρέλαιο κίνησης 20,25%,

βενζίνη 16,8%, άλλα βρώσιμα έλαια 16,32%, αρνί και κατσίκι 13,21%, νωπά λαχανικά 8%, νωπά ψάρια 6,58%, νωπά φρούτα 5,19%, φρέσκα θαλασσινά 4,39%, τυριά 3,54%, μαργαρίνη και άλλα φυτικά λίπη 3%, ελαιόλαδο 2,61%, πίτσες και πίτες 2,08%, ζυμαρικά 1,83%, παιδικές τροφές 1,73%, κατεψυγμένα ψάρια 1,73%, αλεύρι 1,69%, πατάτες 1,21%. Και μόνο το γεγονός ότι έχει αυξηθεί υπέρμετρα η τιμή των καυσίμων αυτό σημαίνει αυτομάτως ανατιμήσεις σε σειρά προϊόντων, καθώς

αυξάνεται τόσο το κόστος παραγωγής όσο και το κόστος μεταφοράς. Εκτός από τα ενεργειακά προϊόντα και τα τρόφιμα ανατιμήσεις υπάρχουν και σε σειρά διαρκών καταναλωτικών αγαθών. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των καινούργιων αυτοκινήτων, οι τιμές των οποίων, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ έχουν αυξηθεί σε ετήσια βάση κατά 5,3%. Υπενθυμίζεται ότι η αυτοκινητοβιομηχανία παγκοσμίως δεν μπορεί να καλύψει την αυξημένη ζήτηση, ενώ αντιμετωπίζει και ελλείψεις σε πρώτες ύλες. Το παραπάνω έχει ως συνέπεια την καθυστέρηση στις παραδόσεις των παραγελιών και σε πρώτη φάση τη διακοπή της παροχής εκπύσεων από τις εταιρείες προς τους αγοραστές. Ανατιμή-

Σε σύγκριση με έναν χρόνο πριν, τα ναύλα για τη μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων είναι αυξημένα μεσοσταθμικά κατά 358%.

σεις καταγράφονται επίσης σε σειρά άλλων διαρκών καταναλωτικών αγαθών, καθώς μάλιστα τα αποθέματα που υπήρχαν λόγω της μειωμένης ζήτησης πέρυσι πλέον τελειώνουν. Ενδεικτικά αναφέρουμε την αύξηση τιμών στα ποδόβια (4,79%), στα έπιπλα κήπου (4,39%), στις μοτοσυκλέτες (2,74%), σε εργαλεία (2,68%) και υπολογιστές (0,77%).

Μεσοσταθμικά, πάντως, στις λεγόμενες «λευκές συσκευές» υπάρχουν –σύμφωνα με στέλεχη της αγοράς– αυξήσεις τιμών

της τάξης του 5%, ενώ από το φθινόπωρο αναμένονται στις κατηγορίες αυτές ανατιμήσεις που θα φτάνουν το 10%. Βασικότερος λόγος είναι η μισαγογή πλέον από την Κίνα φθηνών μοντέλων αυτής της κατηγορίας, καθώς κάτι τέτοιο είναι οικονομικά ασύμφορο δεδομένης της αλματώδους αύξησης των ναυλών.

Σε ό,τι αφορά ειδικά τα ναύλα για τη μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων, τα τελευταία διάστημα στοιχεία (12 Αυγούστου 2021) του παγκόσμιου δείκτη χρεώσεων κοντεϊνερ του οίκου Drewry δείχνουν περαιτέρω αύξηση κατά 0,50% την τελευταία εβδομάδα, ενώ σε σύγκριση με έναν χρόνο πριν τα ναύλα είναι αυξημένα μεσοσταθμικά κατά 358%. Η αύξηση αυτή αφορά στην ουσία την αύξηση για τη μεταφορά ενός κοντεϊνερ 40 ποδών. Ενδεικτικά, η αύξηση για τη μεταφορά ενός τέτοιου κοντεϊνερ από τη Σαγκάη στο Ρότερνταμ είναι 13.653 δολάρια, χρέωση αυξημένη κατά 636% σε σύγκριση με έναν χρόνο πριν. Ο εν λόγω οίκος, από τους πλέον εξειδικευμένους στο αντικείμενο αυτό, εκτιμά περαιτέρω αύξηση των ναυλών τις επόμενες εβδομάδες. Και μπορεί στην αρχή θεσμικοί φορείς και χρηματοοικονομικοί οίκοι να έκαναν λόγο για συγκυριακό φαινόμενο –άποψη που μάλλον φαίνεται να υποχωρεί– όμως οι άνθρωποι στις αγορές έχουν διαφορετική γνώμη. Ο επικεφαλής της Coca-Cola HBC εκτίμησε ότι το κόστος θα είναι υψηλότερο το 2022, η διοίκηση της Jumbo εκτιμά ότι η κατάσταση επιδεινώνεται, ενώ πριν από λίγες ημέρες, από τις σελίδες της «Κ», ο επικεφαλής της Urfield Hellas υποστήριξε ότι οι τιμές θα παγιωθούν σε υψηλά επίπεδα.

Ενδείξεις δυναμικής επανεκκίνησης της οικονομίας το δεύτερο τρίμηνο

Ενθαρρυντικά μηνύματα από βιομηχανία, εστίαση και καταλύματα

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Ισχυρές ενδείξεις επανεκκίνησης της οικονομίας αποτελούν οι επιδόσεις της εστίασης, αλλά ακόμη και των καταλυμάτων κατά το β΄ τρίμηνο (Απρίλιος - Ιούνιος) του 2021, δύο κλάδων που δέχθηκαν ισχυρό πλήγμα τόσο πέρυσι όσο και φέτος, τουλάχιστον μέχρι και το Πάσχα, λόγω των lockdowns. Ακόμη όμως πιο ενθαρρυντικά είναι τα μηνύματα που έρχονται από τον κλάδο της βιομηχανίας, ο οποίος έχει πιο βαθιά επίδραση στην οικονομία, καθώς ο κύκλος εργασιών του συνέχισε και τον Ιούνιο να «τρέχει» με διψήφιο ρυθμό, με τα έσοδα να προέρχονται τόσο από την εγχώρια όσο και από την εξωτερική αγορά. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), ο δείκτης κύκλου εργασιών στη βιομηχανία ενισχύθηκε κατά 22,4% τον Ιούνιο του 2021 σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, ενώ σημαντική ήταν και η αύξηση σε σύγκριση με τον Μάιο του 2021, κατά 13,9%. Ο εν λόγω δείκτης καταγράφει ανοδική πορεία συνεχώς από τον Φεβρουάριο και έπειτα, πορεία που δεν συνδέεται μόνο με το γεγονός ότι η σύγκριση γίνεται με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα, όπου τα lockdowns ήταν πολύ αυστηρά εντός και εκτός Ελλάδας. Υπενθυμίζεται ότι ειδικά στον κλάδο της μεταποίησης ο τζίρος για το σύνολο του β΄ τριμήνου του 2021 διαμορφώθηκε σε υψηλότερα επίπεδα ακόμη και από αυτόν του β΄ τριμήνου του 2019. Ας σημειωθεί, πάντως, ότι εν μέρει η αύξηση του δείκτη κύκλου εργασιών οφείλεται και στην τιμολόγηση των προϊόντων από τις βιομηχανίες σε αρκετά υψηλότερα επίπεδα.

Σε ετήσια βάση, ο υποδείκτης κύκλου εργασιών εξωτερικής αγοράς αυξήθηκε κατά 36%, ενώ ο υποδείκτης κύκλου εργασιών εγχώριας αγοράς κατά 15,4%. Σε μηνιαία βάση, η εικόνα ήταν αντιστροφική καθώς οι αυξήσεις ήταν αντιστοίχως 4,7% και 20,4%. Αύξηση του κύκλου εργασιών τον Ιούνιο του 2021 σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020 καταγράφεται σε όλους ανεξαιρέτως τους κλάδους της βιομηχανίας, με μεγαλύτερη τη συμβολή των κλάδων παραγωγής βασικών

Αύξηση του κύκλου εργασιών καταγράφεται σε όλους ανεξαιρέτως τους κλάδους της βιομηχανίας, με μεγαλύτερη τη συμβολή των κλάδων παραγωγής βασικών μετάλλων, κατασκευής μεταλλικών προϊόντων, παραγωγής οπάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου και της βιομηχανίας τροφίμων.

μετάλλων, κατασκευής μεταλλικών προϊόντων, παραγωγής οπάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου και της βιομηχανίας τροφίμων.

Σε ό,τι αφορά την εστίαση, κλάδο που επανaleιτούργησε στις αρχές Μαΐου, έχοντας κλείσει από τις αρχές Νοεμβρίου 2020, ο κύκλος εργασιών διαμορφώθηκε το β΄ τρίμηνο του 2021 σε 1,04 δισ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση 62,3% σε σύγκριση με το β΄ τρίμηνο του 2020. Υπενθυμίζεται ότι πέρυσι η εστίαση ξεκίνησε να λειτουργεί στα τέλη Μαΐου, ενώ πολύ λιγότερες, σε σύγκριση με φέτος, επιχειρήσεις παρείχαν υπηρεσίες διανομής κατ'οίκον ή παραλαβής από το κατάστημα (delivery και take away). Στο α΄ εξάμηνο συ-

νολικά ο τζίρος της εστίασης διαμορφώθηκε σε 1,5 δισ. ευρώ περίπου, έναντι 1,61 δισ. ευρώ το α΄ εξάμηνο του 2020 και 2,61 δισ. ευρώ το α΄ εξάμηνο του 2019. Ειδικά τον Ιούνιο, για τον οποίο υπάρχουν στοιχεία μόνο από τις επιχειρήσεις που έχουν υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ο κύκλος εργασιών διαμορφώθηκε σε 130,62 εκατ. ευρώ, έναντι 101,32 εκατ. ευρώ τον Μάιο του 2021.

Στον κλάδο των καταλυμάτων, ο οποίος κατά το φετινό β΄ τρίμηνο λειτουργούσε τυπικά, αλλά όχι ουσιαστικά, καθώς απαγορεύονταν για το μεγαλύτερο διάστημα οι μετακινήσεις από νομό σε νομό και ο τουρισμός άνοιξε από τις 15 Μαΐου, ο κύκλος

εργασιών κατά το β΄ τρίμηνο του 2021 διαμορφώθηκε σε 596,43 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση 452,3% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2020. Το α΄ τρίμηνο του 2021 ο τζίρος ήταν μόλις 97,97 εκατ. ευρώ. Στο α΄ εξάμηνο συνολικά του 2021 ο κύκλος εργασιών στον κλάδο των καταλυμάτων διαμορφώθηκε σε 694,4 εκατ. ευρώ, έναντι 347,97 εκατ. ευρώ το α΄ εξάμηνο του 2020 και 2,15 δισ. ευρώ το α΄ εξάμηνο του 2019. Ειδικά τον Ιούνιο, για τον οποίο υπάρχουν στοιχεία μόνο από τις επιχειρήσεις που έχουν υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ο κύκλος εργασιών διαμορφώθηκε σε 361,08 εκατ. ευρώ, έναντι 104,79 εκατ. ευρώ τον Μάιο του 2021.

Στα 36,8 δισ. ευρώ ανήλθαν οι συναλλαγές με κάρτες το 2020

Στα 36,8 δισ. ευρώ ανήλθαν οι συναλλαγές μέσω χρεωστικών και πιστωτικών καρτών στη χώρα μας το 2020, καταγράφοντας αύξηση-ρεκόρ της τάξης του 40,5% περίπου σε σχέση με όλες τις χώρες της Ευρωζώνης. Σύμφωνα με τα συνολικά στοιχεία που δημοσίευσε η ΕΚΤ, οι πληρωμές μέσω καρτών αυξήθηκαν από τα 26,2 δισ. ευρώ το 2019 στα 36,8 δισ. ευρώ, καθώς η πανδημία και τα lockdowns στην οικονομία εκτόξευσαν τις ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω καρτών στη χώρα μας περισσότερο από κάθε άλλη χώρα της Ευρωζώνης.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, η συντριπτική πλειονότητα των πληρωμών με κάρτες έγινε μέσω χρεωστικών καρτών και η αξία των συναλλαγών ανήλθε στα 31,4 δισ. ευρώ έναντι 20,1 δισ. ευρώ το 2019. Αντίθετα, μικρή ήταν η χρήση των πιστωτικών καρτών, των οποίων η αξία των συναλλαγών μειώθηκε το 2020 στα 5,2 δισ. ευρώ από 5,8 δισ. ευρώ το 2019. Να διευκρινιστεί ότι τα στοιχεία αυτά αφορούν στις συναλλαγές από Έλληνες και δεν περιλαμβάνουν τις συναλλαγές από κατοίκους του εξωτερικού, που ήταν ούτως ή άλλως εξαιρετικά περιορισμένες το 2020 λόγω της καθίζησης που υπέστη ο τουρισμός. Στην εκτίναξη της χρήσης των χρεωστικών καρτών συνέβαλε σημαντικά η αύξηση του ορίου για ανέπαφες συναλλαγές που υιοθετήθηκε από όλες τις τράπεζες έπειτα από σχετική άδεια της ΕΚΤ.

Σημαντική την ίδια περίοδο ήταν και η αύξηση άλλων ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών, όπως η απευθείας μεταφορά χρημάτων από λογαριασμό σε λογαριασμό (credit transfer). Η αξία των ηλεκτρονικών συναλλαγών αυτής της κατηγορίας αυξήθηκε το 2020 στα 718,7 δισ. ευρώ από 699,1 δισ. ευρώ το 2019, αλλά υπολείπεται από την άνοδο που

Η πανδημία και τα lockdowns στην οικονομία εκτόξευσαν τις ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω καρτών στη χώρα μας.

Η αύξηση της αξίας των συναλλαγών φθάνει το 40,5% και είναι η μεγαλύτερη μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης.

παρατηρήθηκε σε άλλες ευρωπαϊκές αγορές, όπως π.χ. στη Γαλλία ή την Πολωνία, που κινήθηκαν με ρυθμό της τάξης του 40%. Η αιτία αποδίδεται στη χαμηλή εξοικείωση των Ελλήνων στις απευθείας συναλλαγές μεταξύ λογαριασμών, τάση πάντως που αλλάζει σταδιακά καθώς διευρύνεται η χρήση των κινητών για τραπεζικές συναλλαγές.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η σημαντική μείωση των συναλλαγών μέσω επιταγών, η αξία των οποίων, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΚΤ, υποχώρησε στη χώρα μας στα 66,4 δισ. ευρώ από 89,4 δισ. ευρώ το 2019.

ακούς
ό,τι αγαπάς...
και αυτό
το
καλοκαίρι

RADIO LIVE

Ακούστε το Love FM 100.7 όπου κι αν είστε αυτό το καλοκαίρι μέσα από το www.lovefm.com.cy ή μέσα από το application **RADIO LIVE CYPRUS** που κατεβάζετε δωρεάν στο κινητό σας.

LOVE 106.7 FM 98.1 & 105.7

f t i

SUMMER TOUR
THE ISLAND'S DJ **DEE JAY 93.5 RADIO**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16/7 PARKING ΣΤΑΥΡΟΥ 10:00-12:00	ΤΕΤΑΡΤΗ 4/8 ΚΑΛΥΝΑ ON THE BEACH, ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ 18:00 - 20:00	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20/8 ΥΙΑΝΝΑ MARIE BEACH, ΠΡΟΤΑΡΑΣ 11:00 - 13:00
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 23/7 ΦΟΙΝΙΚΟΥΔΑΣ, ΛΑΡΝΑΚΑ 19:00 - 21:00	ΣΑΒΒΑΤΟ 7/8 ΖΟΡΠΑΣ BY THE SEA, ΠΡΟΤΑΡΑΣ 1:00 - 13:00	ΤΕΤΑΡΤΗ 25/8 ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΑΣ ΝΑΠΑ 18:00 - 20:00
ΤΕΤΑΡΤΗ 28/7 ΛΕΜΕΙΟΣ ΠΑΛΙΟ ΛΙΜΑΝΙ 18:00 - 20:00	ΤΕΤΑΡΤΗ 11/8 ΜΠΑΝΙΑ, ΛΙΜΑΝΑΚΙ ΠΑΦΟΣ 19:00 - 21:00	ΠΕΜΠΤΗ 16/9 ΣΤΑΣΙΚΑΤΟΥΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ 18:00 - 20:00
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30/7 ΦΟΙΝΙΚΟΥΔΑΣ, ΛΑΡΝΑΚΑ 18:00 - 20:00		

POWERED BY **epic**

SPONSORED BY **PAPAFILIPPOU ICE CREAM**

Τα επενδυτικά σχέδια για τη Wind - Nova

Ο επικεφαλής της B.C. Partners και αρχιτέκτονας του μεγάλου ντιλ στις τηλεπικοινωνίες Νίκος Σταθόπουλος μιλάει στην «Κ»

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Την άμεση ενοποίηση της Wind Hellas με τη Nova, την υλοποίηση νέων επενδύσεων τόσο σε περιεχόμενο όσο και σε υποδομές και εξοπλισμό αλλά και τη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών με ελκυστικούς όρους για τους συνδρομητές της δρομολογεί η United Group, όμιλος που ανήκει στο βρετανικό επενδυτικό κεφάλαιο B.C. Partners, η οποία ανακοίνωσε αυτή την εβδομάδα πως μετά τη Nova εξαγόρασε και τη Wind Hellas.

Η συμφωνία για την εξαγορά της ελληνικής τηλεπικοινωνιακής επιχείρησης αποτίμησε την αξία της στα 970 εκατομμύρια ευρώ και η ενοποίησή της με τη Nova θα δημιουργήσει τον δεύτερο μεγαλύτερο πάροχο υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας και συνδρομητικής τηλεόρασης. Αρχιτέκτονας της συμφωνίας είναι ο Νίκος Σταθόπουλος, επικεφαλής της B.C. Partners και πρόεδρος της United Group, ο οποίος μιλώντας στην «Κ» δήλωσε πως «επιδιώκουμε να γυρίσουμε σελίδα, φέρνοντας μια νέα εποχή για τους καταναλωτές, τον κλάδο αλλά και τη χώρα», ενώ αποκαλύπτει πως ο σχεδιασμός του ομίλου του περιλαμβάνει «σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές δικτύου και νέες τεχνολογίες, καθώς και στην ανάπτυξη καινοτομιών, διεθνώς ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών».

Ο Ν. Σταθόπουλος έχει καταταχθεί ανώμαστα στους 50 πιο «επιδραστικούς dealmakers» στην Ευρώπη από την οικονομική επιθεώρηση Financial News αλλά και στο «Hall of Fame των Private Equities» από τους Financial Times. Η εξαγορά της Wind έρχεται μόλις λίγες εβδομάδες μετά τη συμφωνία πώλησης της Pharmathen, ύψους 1,6 δισ. ευρώ, από την οποία η B.C. Partners πέτυχε σημαντικότερες υπεραξίες σε σχέση με το τίμημα εξαγοράς που κατέβαλε προ ετών.

Αξιολογώντας το επενδυτικό τοπίο της Ελλάδας αναφέρει πως «στη χώρα υπάρχουν ευκαιρίες και όλο και περισσότεροι επενδυτές της δίνουν ψήφο εμπιστοσύνης επειδή δείχνει τις πραγματικές της δυνατότητες». «Για την B.C. Partners, η χώρα ήταν, είναι και θα συνεχίσει να αποτελεί έναν εξαιρετικά σημαντικό προορισμό για επενδύσεις σε διαφορετικούς κλάδους και τομείς δραστηριότητας», συμπληρώνει.

Παλιός γνώριμος της Wind, ο επικεφαλής του βρετανικού fund αλλά και του θυγατρικού του ομίλου United Group θυμάται πως διατηρεί με αυτή μια σχέση δεκαεπτά ετών. Το 2004 είχε γνηθεί της εξαγοράς της, πωλώντας τη λιγότερο από τρία χρόνια μετά έναντι 3,5 δισ. ευρώ. «Οραμά μας είναι η δημιουργία ενός σύγχρονου, ολιστικού παρόχου με ηγετική θέση στην αγορά», αναφέρει για τη νέα του επένδυση στην Ελλάδα. Οι επενδύσεις σε σύγχρονες υποδομές και νέες τεχνολογίες που θα πραγματοποιηθούν υπό το ενοποιημένο σχήμα εκτιμά πως θα δώσουν ώθηση και θα θωρακίσουν και τη χώρα

«Δρομολογούνται επενδύσεις σε υποδομές, τεχνολογία και τηλεοπτικό περιεχόμενο από το ενοποιημένο σχήμα».

«Για την B.C. Partners, η χώρα ήταν, είναι και θα συνεχίσει να αποτελεί έναν εξαιρετικά σημαντικό προορισμό για επενδύσεις».

«Επιδιώκουμε να γυρίσουμε σελίδα, φέρνοντας μια νέα εποχή για τους καταναλωτές, τον κλάδο, αλλά και τη χώρα».

στην πορεία της προς την ψηφιακή εποχή. – Η Wind εντάσσεται πλέον –μαζί με τη Nova– στην οικογένεια της United Group, εταιρείας της B.C. Partners, μέσα από μια νέα συμφωνία που φέρει την υπογραφή σας. Τι σημαίνει αυτή η νέα επένδυση για την B.C. Partners, τους καταναλωτές και, εντέλει, τη χώρα;

– Μπορεί η συμφωνία για την εξαγορά να είναι νέα, όμως η σχέση μου με τη Wind μετράει αρκετά χρόνια. Για την ακρίβεια περισσότερα από δεκαεπτά. Το 2004 μέσω της Apx Partners είχαμε εξαγοράσει την –τότε– TIM με 1,6 δισ. ευρώ, πωλώντας την περίπου τρία χρόνια αργότερα έναντι 3,5 δισ. ευρώ. Επομένως τυχάνει να γνωρίζω καλά την εταιρεία αλλά και τον κλάδο, την πορεία του οποίου παρακολουθώ στενά τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Η πρόσφατη εξαγορά της Wind αποτελεί τη δεύτερη πράξη ενός στρατηγικού σχεδίου, το οποίο υλοποιούμε στην Ελλάδα μέσω της United Group. Η πρώτη ήταν η επένδυσή μας στη Nova και τη συνδρομητική τηλεόραση. Οι δύο επενδύσεις δεν συνδέονται απλώς, αλλά δίνουν σάρκα και οστά στο ίδιο όραμα. Το όραμα για τη δημιουργία ενός σύγχρονου, ολιστικού παρόχου με ηγετική θέση στην αγορά. Η ένταξη της Wind και των 4,2 εκατομμυρίων χρηστών της στην οικογένειά μας ενισχύει και αναβαθμίζει καίρια την παρουσία και τον ρόλο τόσο της B.C. Partners όσο και της United Group στην Ελλάδα και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Πρόκειται για μια επένδυση στρατηγικής σημασίας σε τομείς με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης. Όμως τα οφέλη και οι ευκαιρίες που δημιουργούνται δεν αφορούν μόνο εμάς. Κατ' αρ-

Οι συνδρομητές της Nova θα επωφεληθούν από τις προσφορές σε υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας και αντίστοιχα οι συνδρομητές της Wind από τα πακέτα συνδρομητικής τηλεόρασης της Nova, λέει ο επικεφαλής της B.C. Partners και πρόεδρος της United Group, Νίκος Σταθόπουλος.

χάς διαχέονται στους ίδιους τους καταναλωτές. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Wind, μέσω του ενοποιημένου σχήματος με τη Nova, οι συνδυαστικές προσφορές και οι καινοτόμες υπηρεσίες διαμορφώνουν ένα νέο τοπίο στην αγορά συνολικά. Είναι όμως μια συμφωνία που συμβάλλει και στην επίτευξη ενός εθνικού στόχου, αυτού του ψηφιακού μετασχηματισμού της Ελλάδας. Οι επενδύσεις σε σύγχρονες υποδομές και νέες τεχνολογίες που θα πραγματοποιηθούν υπό το ενοποιημένο σχήμα θα δώσουν ώθηση και

θα θωρακίσουν τη χώρα στην πορεία της προς την ψηφιακή εποχή.

– Ποια είναι τα σχέδιά σας για τις εταιρείες Nova και Wind που περιήλθαν πλέον αμφοτέρως στο χαρτοφυλάκιό σας;

– Αρχικός μας στόχος είναι η ομαλή ενσωμάτωση της Wind στη United Group. Το στρατηγικό πλάνο ανάπτυξης προβλέπει τη δημιουργία ενός σύγχρονου, ισχυρού και ανταγωνιστικού παρόχου, ο οποίος θα συνδυάζει με τον βέλτιστο τρόπο τις υπηρεσίες και τις υποδομές τόσο της Nova

όσο και της Wind. Παράλληλα –και αυτό αποτελεί ένα ισχυρό πλεονέκτημα– σκοπεύουμε να αξιοποιήσουμε στο νέο σχήμα τη δύναμη αλλά και τα ισχυρά χαρακτηριστικά της United Group, ενός ομίλου που έχει παρουσία σε οκτώ χώρες, διαθέτει διευρμένο δίκτυο και εδραιωμένες σχέσεις με τρίτους παρόχους και προμηθευτές. Σε πρώτη φάση θα δημιουργήσουμε νέα, ανταγωνιστικά πακέτα προσφορών και υπηρεσιών, βασισμένα στις ανάγκες των καταναλωτών, ενώ θα προχωρήσουμε στην υλοποίηση ενός αναπτυσσόμενου πλά-

Στην Ελλάδα υπάρχουν ευκαιρίες

– Η νέα συμφωνία έρχεται μόλις λίγες εβδομάδες μετά την ιδιαίτερα προσοδοφόρα αποεπένδυσή σας από τη Pharmathen. Θεωρείτε ότι υπάρχουν κι άλλες ευκαιρίες για την B.C. Partners στην Ελλάδα;

– Το έχω πει και στο παρελθόν, και μάλιστα σε δύσκολες περιόδους για τη χώρα. Στην Ελλάδα υπάρχουν ευκαιρίες. Σήμερα, όλο και περισσότεροι επενδυτές δίνουν ψήφο εμπιστοσύνης στη χώρα. Γιατί σήμερα; Γιατί η Ελλάδα δείχνει τις πραγματικές της δυνατότητες. Αφήνει πίσω παθογένειες και ιδεοληψίες και ακολουθεί τον δρόμο της ανάπτυξης. Ενα δρόμο που περνά μέσα από την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις. Για την B.C. Partners η χώρα ήταν, είναι και θα συνεχίσει να αποτελεί έναν εξαιρετικά σημαντικό προορισμό για επενδύσεις σε διαφορετικούς κλάδους και τομείς δραστηριότητας.

νου, το οποίο θα απελευθερώσει τη δυναμική του νέου σχήματος. Ο σχεδιασμός μας περιλαμβάνει σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές δικτύου και νέες τεχνολογίες, καθώς και στην ανάπτυξη καινοτομιών, διεθνώς ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών. Επιδιώκουμε να γυρίσουμε σελίδα, φέρνοντας μια νέα εποχή για τους καταναλωτές, τον κλάδο αλλά και τη χώρα. – Εκτιμάτε ότι η συνδρομητική τηλεόραση μπορεί μακροπρόθεσμα να σταθεί απέναντι στον ανταγωνισμό από τις πλατφόρμες τύπου Netflix; Έχετε σχέδια για συνεργασίες με τέτοιες πλατφόρμες;

– Για εμάς ο ανταγωνισμός, όσο έντονος κι αν είναι, δεν αποτελεί εμπόδιο, αλλά κινητήρια δύναμη αλλαγής, ανάπτυξης, εκσυγχρονισμού. Μόνη προϋπόθεση είναι να είναι υγιής, να διέπεται από κανόνες ίσους προς όλους. Σήμερα η United Group, που από το 2019 ανήκει στην B.C. Partners, αποτελεί τον κορυφαίο πάροχο τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και μέλος ενεπμερίσματος σε ολόκληρη τη Ν.Α. Ευρώπη. Όσον αφορά τις υπηρεσίες συνδρομητικής τηλεόρασης και περιεχομένου, πρόκειται για μια αγορά που αναπτύσσεται με εντυπωσιακούς ρυθμούς, ειδικότερα μετά την πανδημία. Εκτός από την ανάπτυξη προσποποιημένων, τεχνολογικά προηγμένων και ελκυστικών προϊόντων και υπηρεσιών, καθοριστικό ρόλο παίζουν και οι συνέργειες, οι οποίες είναι στο DNA μας και σκοπεύουμε να τις αξιοποιήσουμε στον μέγιστο βαθμό, μέσα από το νέο, ενοποιημένο σχήμα. Αναφέρωμαι τόσο στις υφιστάμενες διεθνείς συνεργασίες της United Group και της Wind όσο και σε νέες τις οποίες θα αναπτύσουμε.

Η επόμενη μέρα για την οικονομία θα έρθει από επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες

– Συχνά γίνεται λόγος για συνέργειες μεταξύ των άλλων επιχειρήσεων που έχει διεθνώς η United Group, καθώς και των δραστηριοτήτων της Nova και της Wind. Μπορείτε να μας εξηγήσετε περισσότερο πώς θα λειτουργήσουν αυτές οι συνέργειες;

– Θα ενεργοποιήσουμε συνέργειες σε πολλά και διαφορετικά επίπεδα. Κατ' αρχάς σε επίπεδο cross-selling. Οι συνδρομητές της Nova θα επωφεληθούν από τις προσφορές σε υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας και αντίστοιχα οι συνδρομητές της Wind από τα πακέτα συνδρομητικής τηλεόρασης της Nova. Συνέργειες, όμως, θα υπάρξουν και σε επίπεδο περιεχομένου, καθώς και στο δίκτυο διανομής και πωλήσεων. Παράλληλα θα συμβάλουμε το πλαίσιο συνεργασίας και με τις υπόλοιπες εταιρείες της United Group. Με αυτόν τον τρόπο ο νέος πάροχος θα αποκτήσει σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και θα ε-

Το οξυγόνο για τις επενδύσεις είναι η ανάπτυξη και η σταθερότητα.

νισχύσει την αποδοτικότητα του σχεδόν σε όλους τους τομείς, στην εξυπηρέτηση πελατών, στο δίκτυο και στο Ι.Τ. – Θεωρείτε πως οι πόροι από το Ταμείο Ανάκαμψης αλλά και τα άλλα ευρωπαϊκά κονδύλια, σε συνδυασμό με τον σχεδιασμό της κυβέρνησης, μπορούν να οδηγήσουν την ελληνική οικονομία σε μια διατηρήσιμη ισχυρή ανάπτυξη;

– Το Ταμείο Ανάκαμψης αποτελεί μια χρυσή ευκαιρία για την Ελλάδα προκειμένου να κάνει ένα άλμα στο μέλλον. Η επόμενη μέρα για την ελληνική οικονομία

Η συμφωνία για την εξαγορά της Wind Hellas αποτίμησε την αξία της στα 970 εκατομμύρια ευρώ και η ενοποίησή της με τη Nova θα δημιουργήσει τον δεύτερο μεγαλύτερο πάροχο υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας και συνδρομητικής τηλεόρασης.

θα αναδυθεί μέσα από επενδύσεις στην καινοτομία, την έρευνα, τις νέες τεχνολογίες. Και αυτό αφορά όλους τους κλάδους. Δεν πρέπει όμως να θεωρήσουμε πως τα πραγματικά μεγάλα κονδύλια, που θα είναι διαθέσιμα, και το σχέδιο της κυβέρνησης αρκούν από μόνα τους. Το μεγάλο στοιχείο είναι να καταφέρει η χώρα και οι επιχειρήσεις να απορροφήσουν τους πόρους αυτούς. Είμαι, ωστόσο, βέβαιος πως ο μετασχηματισμός των επιχειρήσεων θα είναι επιτυχής και η οικονομία θα εκτοξευθεί. Η Ελλάδα απέδειξε μέσα στις πρωτόγνωρες συνθήκες της οικονομικής κρίσης πως μπορεί να σταθεί στα πόδια της. Σήμερα είναι η στιγμή να κερδίσει το μέλλον της. Ενα μέλλον που θα έχει σχεδιάσει η ίδια. – Ποια είναι τα εμπόδια που συνεχίζουν να υπάρχουν στην προσέλκυση επενδύσεων στη χώρα μας;

– Το οξυγόνο για τις επενδύσεις είναι η ανάπτυξη και η σταθερότητα. Δεν ανα-

φέρωμαι μόνο στη φορολογία, αλλά σε όλα αυτά που πλαισιώνουν και επιπρερίζουν την επιχειρηματικότητα και την προώθηση επενδυτικών κεφαλαίων, από το νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο μέχρι τις αδειοδοτήσεις. Στην Ελλάδα για δεκαετίες δυστυχώς η αστάθεια ήταν ο κανόνας. Το ρίσκο επομένως ήταν εξαιρετικά μεγάλο. Εξίσου σημαντικά εμπόδια ορθώνουν η γραφειοκρατία, η αδιαφάνεια και η αργή απονομή δικαιοσύνης, όμως τα τελευταία χρόνια, και ειδικά μέσα στην πανδημία, έχει σημειωθεί εντυπωσιακή πρόοδος. Το ψηφιακό κράτος και οι δομές που δημιουργούνται αποτελούν σύμματα τόσο για τους πολίτες όσο και για την οικονομία. Φυσικά υπάρχουν πολλά ακόμη που μπορούν και πρέπει να προχωρήσουν, ωστόσο η αρχή έχει γίνει. Η Ελλάδα βάζει γερά βήματα προκειμένου οι επενδυτές να μην εκδηλώνουν απλώς ενδιαφέρον, αλλά να υλοποιούν επενδύσεις στη χώρα.

Μερίδιο της παγκόσμιας αγοράς αγροτεχνολογίας διεκδικούν ελληνικές startups

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ

Μερίδιο σε μια ανερχόμενη αγορά, αυτήν της «έξυπνης γεωργίας» (smart agriculture), διεκδικούν ελληνικές νεοφυείς επιχειρήσεις οι οποίες αναπτύσσουν τεχνολογικές λύσεις που θα μπορούσαν να αποδείχθούν οικονομικά συμφέρουσες για τους παραγωγούς αλλά και τους τελικούς καταναλωτές. Μάλιστα, η συγκεκριμένη αγορά αναμένεται να αγγίξει τα 20 δισ. δολάρια έως το 2024, ενώ προβλέπεται πως ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης της από το 2016 έως το 2024 είναι της τάξεως του 14,1%.

Στο πλαίσιο αυτό, νεοφυείς εταιρείες αγροτεχνολογίας που έχουν παρουσία και έδρα στη χώρα μας, προσπαθούν να διεκδικήσουν μερίδιο από τη συγκεκρι-

Η συγκεκριμένη αγορά αναμένεται να αγγίξει τα 20 δισ. δολάρια έως το 2024.

μένη αγορά, φιλοδοξώντας να «εξαγάγουν» την τεχνολογία τους σε χώρες του εξωτερικού. Η ομάδα της Augmenta του Γιώργου Βαρβαρέλη και του Δημήτρη Ευαγγελόπουλου «σήκωσε» προσφάτως 8 εκατ. δολάρια προκειμένου να ενισχύσει τον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης και να αυξήσει την παραγωγή του hardware συστήματος που έχει δημιουργήσει. Η εταιρεία από τον Βόλο, η οποία έλαβε χρηματοδοτική στήριξη από

Το σύστημα της Augmenta τοποθετείται στην οροφή του γεωργικού μηχανήματος. Εντοπίζει τα σημεία που χρειάζονται λίπασμα και ρίχνει όπου αυτό είναι απαραίτητο.

την CNH Industrial, μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες παραγωγής γεωργικών οχημάτων παγκοσμίως, αναπτύσσει ένα σύστημα (hardware και software) το οποίο εγκαθίσταται στην οροφή των γεωργικών οχημάτων, σαρώνοντας τον αρό και κάνοντας επιτόπιο έλεγχο σε καλλιέργειες (ρύζι, σιτάρι, βαμβάκι, καλαμπόκι). Επειτα, μέσα από την τεχνολογία που έχει αναπτύξει, εντοπίζει τα σημεία που χρειάζονται λίπασμα και ρίχνει όπου αυτό είναι απαραίτητο. Κατά τους ιδρυτές, μία τέτοια λύση αναμένεται να εξοικονομήσει 40%-60% σε αρκετά τοξικά χημικά, μειώνοντας το κόστος και προστατεύοντας την καλλιέργεια του γεωργού. Συστήματα παρακολούθησης και προστασίας της αγροτικής παραγωγής μετά τη συγκομιδή, όταν

αυτή δηλαδή βρίσκεται σε φάση αποθήκευσης, έχει αναπτύξει η Centaur Analytics, η οποία ιδρύθηκε επίσης στον Βόλο το 2014, ενώ αισθητήρες για την επιτήρηση των συνθηκών αποθήκευσης τροφίμων έχει αναπτύξει και η Oliveex, εταιρεία η οποία ιδρύθηκε από φοιτητές του τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Τον Μάιο του 2020, η Space Hellas προχώρησε σε συμφωνία με την AgroApps για την υλοποίηση σε 3 φάσεις επένδυσης συνολικού ποσού έως 1,275 εκατ. ευρώ. Η AgroApps με έδρα τη Θεσσαλονίκη επενδύει στην έρευνα και ανάπτυξη λύσεων οι οποίες βασίζονται σε τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης, δορυφορικά και μετεωρολογικά δεδομένα, εξελιγμένα μαθηματικά μοντέλα και μο-

ντέλα ανάπτυξης καλλιεργειών. Βάσει της εφαρμογής myAgroApp που έχει αναπτύξει, η οποία στήριζεται στη χρήση δορυφορικών και μετεωρολογικών δεδομένων που αναγνωρίζουν τη χωρική και χρονική διαφοροποίηση μέσα στον αγρό και τη μεταφράζουν σε πληροφορία, καθίσταται εφικτή η έξυπνη διαχείριση των καλλιεργειών, όπως και την καθημερινών εργασιών στο χωράφι. Τέλος, υπό διαμόρφωση είναι τεχνολογίες που αναπτύσσουν μικρές ομάδες φοιτητών από σχολές του Πολυτεχνείου. Τέτοια είναι η περίπτωση της ομάδας KYTION και του ενεργίου ρομπότ που έχει αναπτύξει για τη διαχείριση της γεωργικής καλλιέργειας, αλλά και το ηλεκτροκίνητο ρομπότ-αγρότης της Terra Robotics που έχει έδρα το Κιλκίς.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	907,56	897,44	10,12	1,13%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.171,16	2.145,73	25,43	1,19%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.006,69	5.047,73	-41,04	-0,81%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.070,95	3.054,15	16,80	0,55%
ATHEX SELECT PLUS	3.465,23	3.419,62	45,61	1,33%
ATHEX SELECT	4.501,78	4.521,49	-19,71	-0,44%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	414,93	408,53	6,40	1,57%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.158,45	4.171,24	-12,79	-0,31%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.487,70	1.481,08	6,62	0,45%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.503,83	2.484,82	19,01	0,77%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	541,02	536,64	4,38	0,82%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.550,19	1.532,90	17,29	1,13%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	548,22	539,76	8,46	1,57%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	5.708,47	5.618,22	90,25	1,61%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	777,58	778,95	-1,37	-0,18%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.926,60	3.894,30	32,30	0,83%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	53,83	53,49	0,34	0,64%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.429,93	7.363,81	66,12	0,90%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	11.491,74	11.607,15	-115,41	-0,99%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.572,55	7.330,29	242,26	3,30%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	3.353,47	3.268,98	84,49	2,58%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.356,29	3.309,17	47,12	1,42%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	1.981,92	1.959,74	22,18	1,13%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.684,55	1.674,33	10,22	0,61%
FTSE/Χ.Α. ΘΛΗΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.610,80	4.604,57	6,23	0,14%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.217,34	5.105,39	111,95	2,19%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	12.995.102,80
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	7.003.370,21
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	6.960.021,66
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΩΝΙΑ	6.142.442,84
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.664.962,46
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.225.057,63
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.452.125,62
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.707.171,18
ΔΙΛΥΣΤΗΡΙΑ	1.163.649,89
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΘΛΗΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	988.640,97
ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΤΥΠΟΥ & ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΕΝΔ. ΟΧΗΜΑΤΑ	683.236,93
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	605.456,58
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	600.002,25
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	586.957,78
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	465.834,81
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	416.393,95
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	408.515,07
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	406.051,41
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	386.923,56
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	300.502,52
ΥΔΡΕΥΣΗ	280.922,41
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	264.036,91
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	233.985,44
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	232.046,05
Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	178.328,20
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	178.133,78
ΚΑΠΝΟΣ	130.042,00

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΑΤΤΙΣΑ BANK (ΚΟ)	0,170	11,40%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,280	-6,67%
ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΟ)	0,498	6,18%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	2,310	-3,35%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	9,920	5,42%	ΛΟΥΛΗ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	2,640	-2,22%
ΝΙΟΗΛCO SA/NV (ΚΑ)	4,670	4,94%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,035	-1,94%
ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	1,500	4,17%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	1,855	-1,85%
ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	1,195	3,91%	INFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ)	1,430	-1,72%
ΥΝΙΒΙΟΣ (ΚΟ)	0,578	3,58%	ΕΝΤΕΡΞΟΦΤ (ΚΟ)	4,540	-1,52%
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7,980	2,97%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	10,000	-1,48%
ΔΕΗ (ΚΟ)	9,990	2,78%	BYTE COMPUTER (ΚΟ)	2,800	-1,41%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	5,800	2,47%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	1,400	-1,41%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΔΕΗ (ΚΟ)	6.633.776,98	1,33%
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.142.442,84	0,97%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	5.729.778,63	0,70%
JUMBO (ΚΟ)	5.664.962,46	0,60%
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	4.377.669,16	0,55%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3.547.774,70	0,53%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2.451.833,72	0,33%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.436.584,59	0,32%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2.299.469,29	0,29%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	2.047.709,67	0,26%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΧΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	193	978	5.219
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	7
FTSE/Χ.Α. Large Cap	193	978	5.212
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.971	21.298	569.483
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	14	91	10.233
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	143	2.903	47.836
ΑΤΤΙΣΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	197
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	12	29	261
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	46	124	10.002
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	53	690	9.245
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	87	2.220	39.916
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	32	32	958
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	19	70	2.799
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	232	1.097	8.794
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	10	40	1.515
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	34	67	2.576
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	112	429	3.892
JUMBO (ΚΟ)	127	308	2.235
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	91	270	5.663
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	82	2.752	23.030
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	61	181	2.892
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	121	512	5.564
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	152	2.393	35.583
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	46	182	1.893
ΟΤΕ (ΚΟ)	40	217	2.792
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	377
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	94	4.656	325.256
ΔΕΗ (ΚΟ)	262	1.613	14.616
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	18	80	2.411
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	11	38	863
ΝΙΟΗΛCO SA/NV (ΚΑ)	72	304	8.084
Δικαιώματα σε Δείκτες	19	303	1.236
FTSE/Χ.Α. Large Cap	19	303	1.236
Δικαιώματα σε Μετοχές	1	1	775
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	300
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	30
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	10
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	1	435
Συνολική Δραστηριότητα	2.184	22.580	576.713

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 24 Αυγούστου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,8620	0,8700	0,8662	-0,7910	23.000	0,8660	0,8780	0,8680	-1,14
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,1200	1,1500	1,1241	-0,5860	25.067	1,1200	1,1450	1,1200	-0,44
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,4020	0,4020	0,4020	-0,4170	3.439	0,4020	0,4140	0,4020	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0100	0,0110		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0805	0,0820	0,0813	0,0390	30.033	0,0805	0,0820	0,0805	-3,59
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0,1070	0,1120	0,1070	0,2010	7.515	0,0955	0,1130	0,1120	6,67
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,5900	1,5900	1,5900	0,0000	30	1,5600	1,5900	1,5900	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,5800	1,5800	1,5800	2,0000	100	1,5000	1,5800	1,5800	1,28
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0650	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0170	0,0200		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0220		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0380	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3300	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0000	0,1090		
ΚΕΛΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1310		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0020	0,0040		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0005	0,0100		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0020	0,0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						1,0800	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,1190	0,1400		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0150	0,0160		
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0700	0,0000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0505	0,0505	0,0505	-0,0500	3.000	0,0470	0,0500	0,0505	-0,98
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,8000	0,8000	0,8000	0,0000	1.000	0,0000	0,8400	0,8000	0,00
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΙΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						1,4900	1,6300		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,1320	0,1360		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0570	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0475		
ΡΟΛΙΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0295		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,6300	0,0000		
ΚΕΣΤ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,5200	0,5350	0,5276	-0,7440	1.210	0,5200	0,5350	0,5350	0,00
ΚΥΠΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1200	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	2,5000	2,5000	2,5000	0,0000	4.619	2,4800	2,5200	2,5000	0,00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΩΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0070	0,0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC						1,3500	1,4500		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ	0,2220	0,2260	0,2241	-0,6160	7.000	0,2260	0,2400	0,2220	-0,89
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,7700		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2680	0,3080		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΠ	NET INFO PLC						0,0000	1,2500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0650	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2340	0,2560		
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0450	0,0495		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,3100		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0600	1,0600	1,0600	0,0000	500	1,0400	1,0600	1,0600	0,00
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΣΕΠ	D.A.P.P.: Digital Access Pass PTE Investments Public Company Ltd (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0145		
ΙΣΕΠ	ΙΣΥΣΤ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΔΙΕΡΓΕΙΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΧΗΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0295	0,0325		
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,2020	0,2100		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΚ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,1540	0,1650		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0900	0,1020		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΗ024	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογο)						0,0000	0,0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						60,0000	67,0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						62,1000	63,0000		
ΙΝΤΚΑΡΤ	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ομόλογο) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΙΝΤΚΑΡΤ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ομόλογο) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογο)						0,0000	0,0000		

Η είσοδος των οπαδών της ομάδας της Νίκαιας στον αγωνιστικό χώρο για να επιτεθούν στους παίκτες της Μαρσέιγ έφερε ένα τσουνάμι αντιδράσεων σε όλη τη Γαλλία.

Σοκαρισμένη η ποδοσφαιρική Γαλλία

Τα σοβαρά επεισόδια στο Νις-Μαρσέιγ και η εισβολή οπαδών έφεραν τη διακοπή του αγώνα

Το σκηνικό της ντροπής στον αγώνα Νις - Μαρσέιγ προκάλεσε ένα τεράστιο σοκ στην άμαθη από τέτοια θλιβερά περιστατικά ποδοσφαιρικά Γαλλία και άνοιξε τον «ασκό του Αϊόλου» σε ένα πρωτάθλημα μαθημένο χρόνια τώρα να κινείται σε πιο ράθυμους ρυθμούς σε σχέση με άλλα προηγμένα πρωταθλήματα, εξίσου ανταγωνιστικά. Η εισβολή των οπαδών της ομάδας της Νίκαιας στον αγωνιστικό χώρο για να επιτεθούν στους παίκτες της Μαρσέιγ μετά την κίνηση του Παγέτ να επιστρέψει στην εξέδρα ένα από τα πολλά μπουκάλια που είχαν εκτοξεύσει προς τη μεριά του, προκάλεσε την οριστική διακοπή του αγώνα και ένα τσουνάμι αντιδράσεων σε όλη τη Γαλλία. Οι σκηνές παικτών να έρχονται στα χέρια με εισβολείς - οπαδούς έκαναν τον γύρο του κό-

Το θλιβερό γεγονός απειλεί να αμαυρώσει ένα πρωτάθλημα που φιλοδοξεί να γίνει πολύ λαμπερό με τον ερχομό του Μέσι.

σμου και ήταν ίσως η πιο μαύρη πινελιά στη σύγχρονη ιστορία του «σαμπιονά», ειδικά όταν συνοδεύτηκαν από φωτογραφίες παικτών της Μαρσέιγ (Πέρες, Παγέτ, Γκεντουζί) απ' τα αποδυτήρια, με εμφανή σημάδια από τα κτυπήματα που δέχθηκαν.

Η απόφαση των Μαρσεγιέζων να μην επανέλθουν στον αγωνιστικό χώρο, παρά

τη μεγάλη πίεση που δέχθηκαν από ανθρώπους της γαλλικής ομοσπονδίας που επιθυμούσαν να ολοκληρωθεί ο αγώνας, έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από τους οπαδούς τους, που επιφύλαξαν στην αποστολή υποδοχή ηρώων κατά την επιστροφή της - κι ως υπάρχει ένα ακραίο σενάριο μηδενισμού της ομάδας. Το παιχνίδι κατακυρώθηκε υπέρ της Νις με 3-0, αλλά για την τύχη του θα αποφασίσουν τα αρμόδια όργανα, με έγκυρους νομικούς κύκλους να θεωρούν δεδομένη την αντιστροφή της εικόνας: η τιμωρία της Νις μοιάζει σίγουρη, καθώς ήταν στη δική της ευθύνη η ομαλή διεξαγωγή του αγώνα.

Πέρα από τον μηδενισμό, η Νις κινδυνεύει με αφαίρεση βαθμών, με αρκετούς αγώνες κεκλεισμένων των θυρών και βα-

ριές καμπάνες για κάποιους από τους παίκτες της που συμμετείχαν ενεργά στα επεισόδια. Με τιμωρία κινδυνεύουν και 2-3 παίκτες της Μαρσέιγ, γιατί αντί να αποχωρήσουν, ήλθαν στα χέρια με κάποιους από τους εισβολείς, ενώ βαρύ κατηγορητήριο υπάρχει και για έναν από τους βοηθούς του Σαμπάολι, ο οποίος κτύπησε οπαδό πριν τον πάρει στο κυνήγι για να ανταποδώσει ο Τοντιμπό, ένας από τους δύο παίκτες των γηπεδούχων που χτυπήθηκαν, όπως κατήγγειλαν, από τους άνδρες ασφαλείας της Μαρσέιγ! Αυτό το τρελό σκηνικό τάρaxe τα νερά στη Γαλλία και απειλεί να αμαυρώσει ένα πρωτάθλημα που φιλοδοξεί να γίνει πολύ λαμπερό με τον ερχομό του Μέσι ή και του Κριστιάνο Ρονάλντο, όπως ονειρεύονται πολλοί!

Σέντρα με το... κουδούνι στην ελληνική Σούπερ Λιγκ

Την περίοδο που οι μαθητές θα ετοιμάζονται να επιστρέψουν στα θρανία, θα ετοιμάζονται και οι ομάδες της Σούπερ Λιγκ 1 για την πρώτη σέντρα στο φετινό πρωτάθλημα, αφού οριστικά και αμετάκλητα δεν ξεκινά ούτε το ερχόμενο Σαββατοκύριακο.

Για ακόμα μια φορά οι «άστεγες» ΠΑΕ (Βόλος, Παναιτωλικός, Ιωνικός, Απόλλων και Λαμία) δεν κατάφεραν να βρουν τη χρυσή τομή με το συνδρομητικό κανάλι που ενδιαφέρεται να τις στεγάσει στη συχνότητά του. Παρά το γεγονός ότι το οικονομικό πρόβλημα ξεπεράστηκε, τώρα υπάρχει κώλυμα στο χρονικό μέρος της συμφωνίας, με την Cosmote TV να προσφέρει 1+1, ενώ οι ομάδες ζητούν κλειστό διετές

Μαζί με τα σχολεία αναμένεται να αρχίσει και το πρωτάθλημα λόγω της διαφωνίας για τα τηλεοπτικά δικαιώματα.

συμβόλαιο. Έτσι, η έναρξη του πρωταθλήματος μετατίθεται για τις 11 και 12 Σεπτεμβρίου, το Σαββατοκύριακο δηλαδή πριν από το ξεκίνημα της νέας σχολικής περιόδου, αφού και να υπάρξει λύση την ερχόμενη εβδομάδα, μεσολαβούν οι υποχρεώσεις της εθνικής ομάδας, που δίνει τρία ματς: το φιλικό με την Ελβετία (1/9) και τα δύο των προκριματικών του Παγκοσμίου Κυπέλλου με το Κόσοβο (5/9) και τη Σουηδία (8/9).

Είναι χαρακτηριστικό ότι οι ΠΑΕ δεν πραγματοποιήσαν καν την προγραμματισμένη τηλεδιάσκεψή τους, η οποία αναβλήθηκε πριν αρχίσει. Η επόμενη συνεδρίαση θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 31/8, με την ελπίδα να τα έχουν βρει μέχρι τότε όλες οι πλευρές και να υπογραφεί η προκήρυξη, ώστε να ξεπεραστεί

Βόλος, Παναιτωλικός, Ιωνικός, Απόλλων και Λαμία δεν κατάφεραν να βρουν τη χρυσή τομή με την CosmoteTV.

το βασικό εμπόδιο. Βέβαια, ακόμα κανείς δεν μπορεί να γνωρίζει τι θα γίνει με την κεντρική διαχείριση από τη σεζόν 2023-2024, αφού για να αλλάξει το καταστατικό απαιτείται να συμφωνήσουν τα 3/4 των ΠΑΕ. Επίσης, άλλο ένα πρόβλημα που ενδεχομένως να προκύψει είναι από ποια αγωνιστική θα έχουμε σέντρα, καθώς στο παρελθόν σε ανάλογη περίπτωση η 1η είχε γίνει στα μέσα Δεκεμβρίου.

Όσον αφορά την υπόλοιπη Ευρώπη, από τις 55 χώρες που ανήκουν στην UEFA, τα μοναδικά πρωταθλήματα που θα ξεκινήσουν τον Σεπτέμβριο είναι το ελληνικό και το αλβανικό, όπως και αυτά του Σαν Μαρίνο και του Γιβραλτάρ, που είναι όμως ερασιτεχνικά.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΝΣ!

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
7:00 - 10:00

Γιώργος Λογίδης

Αντρέας Γιωργαλλής

ΠΡΩΤΗ ΠΑΣΑ

Listen Live Radio Live

Available on the App Store and Google Play

24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ITF RANKING 153

WE BREED CHAMPIONS

#HellenicBankMASTERS

ΟΙ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΣΕΖΟΝ ΑΡΧΙΣΑΝ

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ

(ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΣΤΟ MELKONIAN EDUCATIONAL INSTITUTE)

Για περισσότερες πληροφορίες:
E-mail: info@tennismasteracademy.com.cy
Τηλέφωνο: 22105929 / 99606625

ΧΟΡΗΓΟΙ:

POWERED BY

Παιδιάτροι αναφέρουν ότι 11% με 15% των παιδιών αντιμετωπίζουν παρατεταμένα συμπτώματα μετά την αποθεραπεία τους.

Η «μακροχρόνια COVID» πλήττει πολλά παιδιά

Της **PAM BELLUCK**
THE NEW YORK TIMES

Καθώς εκατομμύρια Αμερικανοί μαθητές ετοιμάζονται να επιστρέψουν στις σχολικές αίθουσες, πολλοί αντιμετωπίζουν συμπτώματα «μακροχρόνιας COVID». Κάποια παιδιά που προσβλήθηκαν από κορωνοϊό και έχουν αναρρώσει από την ασθένεια εμφάνισαν μακροχρόνια νευρολογικά, σωματικά ή ψυχιατρικά συμπτώματα.

Οι υπάρχουσες μελέτες εκτιμούν ότι η «long COVID» αφορά ποσοστό μεταξύ 10% και 30% των ενηλίκων που προσβλήθηκαν από τον ιό. Οι εκτιμήσεις για τα παιδιά, όμως, δεν είναι τόσο σαφείς. Κάποιοι παιδιάτροι αναφέρουν ποσοστό 11% με 15% των παιδιών τα οποία αντιμετωπίζουν παρατεταμένα συμπτώματα μετά την αποθεραπεία τους. Η πρόκληση αυτή συμπίπτει με τη ραγδαία αύξηση παιδιατρικών περιστατικών COVID-19, που οφείλεται στη μετάλλαξη «Δέλτα» και στο γεγονός ότι λιγότερο από το 50% των νέων 12 με 17 χρόνων είναι πλήρως εμβολιασμένο κατά του κορωνοϊού στις ΗΠΑ.

Ιατροί αναφέρουν ότι ακόμη και νέοι με ελαφρά συμπτώματα ή ασυμπτωματικοί μπορεί να αντιμετωπίσουν «long COVID», με πολλά από τα συμπτώματα να πλήττουν την ικανότητά τους να λειτουργήσουν αποτελεσματικά στο σχολικό περιβάλλον. «Οι επιπτώσεις ενδέχεται να είναι τεράστιες.

Τα παιδιά αυτά βρίσκονται στα χρόνια της διαμόρφωσης. Αν αρχίσουν να μένεις πίσω στο λύκειο, η αυτοπεποίθησή σου θα υποστεί πλήγμα και θα βρεθείς σε καθοδική πορεία», λέει ο νευρολόγος Άβιντρα Νατ. Ο 15χρονος Ουίλ Γκρόγκαν περιγράφει ότι νιώθει διαρκή σύγχυση μετά την αποθεραπεία του από COVID τον Οκτώβριο, ενώ αναφέρει έντονους πόνους στα πόδια και κόπωση.

Σχεδόν 4,2 εκατομμύρια νέοι πέρασαν COVID στις ΗΠΑ, σύμφωνα με την αμερικανική παιδιατρική ακαδημία. «Έχουμε κατα-

γράψει ποσοστό νεαρών ασθενών οι οποίοι αναφέρουν κόπωση, πονοκεφάλους, σύγχυση, απώλεια μνήμης και ικανότητας συγκέντρωσης, διαταραχές του ύπνου και συνεχιζόμενες αλλαγές στη γεύση και στην όσφρηση. Τα συμπτώματα αυτά μπορεί να εμφανισθούν ακόμη και δύο μήνες μετά την αποθεραπεία», λέει η δρ Μόλι Ουίλσον-Μέρφι, ειδικός των λοιμωδών νευρολογικών παθήσεων στο Παιδιατρικό Νοσοκομείο της Βοστώνης.

Τα σωματικά και ψυχικά συμπτώματα της νόσου που διαρκούν επηρεάζουν και τις σχολικές επιδόσεις τους.

Πολλά γύρω από τη «long COVID» παραμένουν άγνωστα. Κάποια συμπτώματα θυμίζουν τις συνέπειες εγκεφαλικής διάσεισης και άλλων εγκεφαλικών τραυματών. Άλλα, όπως η αδυναμία συγκέντρωσης, παραπέμπουν σε συμπτώματα του συνδρόμου χρόνιας κόπωσης. Ορισμένοι ασθενείς εμφανίζουν ταχυκαρδία και αρρυθμίες, ενισχύοντας το αίσθημα αδιαθεσίας.

Ο 17χρονος Μεσσία Ροντρίγκεζ δεν είχε αντιμετωπίσει κανένα πρόβλημα υγείας έως ότου μολυνθεί από τον κορωνοϊό, τον Νοέμβριο. Μετά την ιαση του αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το αγαπημένο του μπάσκετ. «Δοκίμασα να παίζω πρόσφατα, αλλά ένιωσα έντονο πόνο στη μέση και εγκατέλειψα. Μετά την COVID έγινα αντικοινωνικός. Αποφεύγω τους ανθρώπους για να μη χρειαστεί να τους μιλήσω», λέει ο Μεσσία. Η θεραπεία των ιατρών του, δρ Αλεξάντρα Γιοντς του Παιδιατρικού Νοσοκομείου της Ουάσινγκτον, αποδίδει τα έντονα συμπτώματα του ασθενούς της στη «υπερβολική ανοσολογική αντίδραση του σώματος απέναντι στην COVID».

Προετοιμάζονται για την επόμενη πανδημία

Κυβερνήσεις ενισχύουν τις παραγωγικές δυνατότητες για φάρμακα και εμβόλια

Η έναρξη της πανδημίας COVID υπήρξε ιδιαίτερα επώδυνη όχι μόνο λόγω του ανθρώπινου κόστους της, αλλά κυρίως επειδή οι κυβερνήσεις κυριολεκτικώς «πίαστηκαν στον ύπνο».

Οι ελλείψεις ιατροφαρμακευτικού υλικού έγιναν αμέσως αισθητές, ενώ χρειάστηκε αγώνας για την πρόσβαση στα εμβόλια, περισσότερο λόγω των εξαγωγικών περιορισμών που επέβαλαν οι παρασκευαστρίες χώρες όπως η Ινδία, η Ε.Ε. και οι ΗΠΑ. Πρωταρχικός τους στόχος, άλλωστε, ήταν ο κατά προτεραιότητα εμβολιασμός του πληθυσμού τους.

Για να υπερκεράσουν τις εφοδιαστικές δυσχέρειες, πολλές χώρες μεταφέρουν την παραγωγική διαδικασία εντός των συνόρων. Η Βρετανία, για παράδειγμα,

Θα πρέπει να δημιουργηθούν υποδομές ικανές να αναπτύξουν αποτελεσματικά εμβόλια εντός 100 ημερών από την εμφάνιση μιας νέας, επικίνδυνης ασθένειας.

ενίσχυσε την παραγωγική ικανότητα για τα εμβόλια Valneva και Novavax, η Ε.Ε. χρηματοδοτεί την ανάπτυξη των φαρμακοβιομηχανιών και ο Λευκός Οίκος προγραμματίζει μεταρρυθμίσεις σε αυτόν τον τομέα.

Ο Ρίτσαρντ Χάτσετ, επικεφαλής της «Συμμαχίας για Καινοτομία στην Πανδημική Ετοιμότητα», δεν έχει πεισθεί ότι εκείνοι που χαράσσουν την υγειονομική πολιτική έλαβαν το μάθημά τους. Αν συνέβη αυτό θα πρέπει να δημιουργήσουν υποδομές ικανές να αναπτύξουν αποτελεσματικά εμβόλια εντός 100 ημερών από την εμφάνιση μιας νέας, επικίνδυνης ασθένειας, περιορίζοντας 60% τον χρόνο ανάπτυξης εμβολίων κατά της COVID. Μόνον έτσι θα εξαλείψουν τη νέα απειλή προτού γιγαντωθεί. Αυτό, ωστόσο, όπως

και η δημιουργία ολοκληρωμένου σχεδίου αντιμετώπισης του κινδύνου, είναι δυσκολότερο από ό,τι θα πίστευε κανείς, κάτι που μόνο τώρα αρχίζουν να αντιλαμβάνονται οι κυβερνήσεις. Άλλωστε, η αλυσίδα παραγωγής προϊόντων όπως τα εμβόλια είναι εξαιρετικά περίπλοκη. Έως σήμερα κανένα εμβόλιο δεν παρασκευάζεται από την αρχή μέχρι το τέλος σε ένα εργοστάσιο ή ακόμη και σε μία χώρα μεμονωμένα.

Η λύση που προτείνουν οι φαρμακοβιομηχανίες για τη διευκόλυνση της παραγωγικής διαδικασίας είναι η εξάλειψη των εμπορικών φραγμών.

Οι κυβερνήσεις, επίσης, οφείλουν να επιλέξουν τις πιο κατάλληλες και καινοτόμους τεχνολογίες. Μέχρι την έγκριση των εμβολίων mRNA κατά της COVID καμία κυβέρνηση δεν είχε επενδύσει στην ανάπτυξη της τεχνολογίας RNA. Πρέπει, επιπλέον, να απλοποιηθεί η εφοδιαστική αλυσίδα των φαρμάκων. Ηδν, η Γαλλία έχει δημιουργήσει εγκαταστάσεις για εγχώρια παραγωγή τουλάχιστον 30 γενοσίων. Ο Χάτσετ εκτιμά πως όσοι θα χαράζουν την πολιτική προετοιμασίας για την επόμενη υγειονομική κρίση, οφείλουν να αρχίσουν από μία ολόευκη σελίδα. Ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που πρέπει άμεσα να επιλυθούν είναι η ισότιμη πρόσβαση όλων στα εμβόλια.

«Η παραγωγική ικανότητα περιορίζεται σε ΗΠΑ, Ε.Ε., Κίνα και Ινδία, τεράστιες αγορές που προφανώς θα απορροφήσουν τη μερίδα του λέοντος του τελικού προϊόντος. Γι' αυτόν τον λόγο πρέπει να διανεμηθεί δικαιότερα η δυνατότητα παρασκευής τέτοιων ειδών, αλλά και να δημιουργηθεί ένα διεθνές πλαίσιο εντός του οποίου τα πλούσια κράτη θα χρησιμοποιούν την επιρροή τους στις φαρμακοβιομηχανίες, ώστε η παραγωγή τους να διανέμεται ισομερώς», καταλήγει ο Χάτσετ, τονίζοντας ότι ταυτόχρονα πρέπει να αποφευχθεί η ενίσχυση του εθνικισμού και αυτές οι επενδύσεις να θεωρηθούν ένα ακόμη βήμα προς τη συλλογική μας ασφάλεια.

REUTERS, FINANCIAL TIMES

Για να υπερκεράσουν τις εφοδιαστικές δυσχέρειες, πολλές χώρες μεταφέρουν την παραγωγική διαδικασία εντός των συνόρων. Στη φωτογραφία, εργαζόμενη στη συσκευασία κουτιών με εμβόλια.

Στη Ν. Αφρική χωρίς δουλειά, χωρίς τροφή

Της **CHRISTINA GOLDBAUM**
THE NEW YORK TIMES

Χιλιάδες άνθρωποι πέθαναν και εκατομμύρια άλλοι έχασαν την εργασία τους εξαιτίας της πανδημίας στη Νότια Αφρική. Η οικονομική καταστροφή της COVID άπλωσε βαθιές ριζές σε ολόκληρη την ήπειρο, πλήττοντας κυρίως τα εκατομμύρια των μεροκαματιάρηδων. Σε έκθεσή του το Παγκόσμιο Επιστιοτικό Πρόγραμμα του ΟΗΕ εκτιμά ότι φέτος 270 εκατομμύρια άνθρωποι θα απειληθούν με υποσιτισμό, αριθμός που πριν από την πανδημία δεν ξεπερνούσε τα 150 εκατομμύρια. Την ίδια στιγμή, 41 εκατομμύρια άνθρωποι κινδυνεύουν φέτος άμεσα από λιμό. Την περασμένη χρονιά ήταν 35 εκατομμύρια.

Κοινή μελέτη του Παγκόσμιου Επιστιοτικού Προγράμματος και του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών προειδοποιεί ότι «οι πόλεμοι, οι οικονομικές συνέπειες της COVID και η κλιματική κρίση, το επόμενο τετράμηνο, θα ενισχύσουν δραματικά τη διατροφική ανασφάλεια σε τουλάχιστον 23 γεωγραφικές

Η πανδημία ενισχύει την παγκόσμια επισιτιστική κρίση.

ζώνες, όπου ο κόσμος βρίσκεται στα πρόθυρα λιμού» – κυρίως στην Αφρική αλλά και στην Κεντρική Αμερική, στη Βόρεια Κορέα και στο Αφγανιστάν.

Καθώς η πανδημία μαίνεται, η κατάσταση γίνεται περισσότερο ανησυχητική. Στην Αφρική ο λιμός απειλεί κυρίως την Αιθιοπία και τη νότια Μαδαγασκάρη, όπου η παρατεταμένη ξηρασία έχει στερήσει τα τρόφιμα από εκατομμύρια ανθρώπους.

Παρότι το πρόβλημα του λιμού δεν είναι νέο, τα τελευταία χρόνια οι επισιτιστικές ελλείψεις σε όλο τον πλανήτη επιδεινώνονται, καθώς οι πένυτες του κόσμου μαστιζονται από ένοπλες συρράξεις, ακραία ένδεια, αλλά και μακρές περιόδους ξηρασίας και πλημμυρών εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής.

Όμως η πανδημία και οι οικονομικές ε-

πιπτώσεις της επιδείνωσαν το πρόβλημα. Εκατομμύρια άνθρωποι έχασαν τη δουλειά τους, σε πλούσια και φτωχά κράτη, και εξαρτώνται από άλλους για το καθημερινό τους σιτηρέσιο.

Επέστρεψε η πείνα

Ακόμα και στη Νότια Αφρική, όπου η διατροφική ασφάλεια θεωρείτο δεδομένη, η πείνα ξανάκανε την εμφάνισή της. Πολλοί από εκείνους που μέχρι χθες κέρδιζαν το ψωμί τους πέθαναν από COVID, αφήνοντας τις οικογένειές τους με μηδενικό εισόδημα. Ταυτόχρονα, τα μακροχρόνια κλεισίματα των σχολείων στέρψαν από εννέα εκατομμύρια παιδιά το σχολικό γεύμα. Την ίδια στιγμή, τα δρακόντεια lockdowns διέλυσαν τα τοπικά δίκτυα εμπορίας τροφίμων στις φτωχότερες γειτονιές, εξαναγκάζοντας τους κατοίκους να τα αναζητήσουν αλλού, σε πολύ υψηλότερες τιμές.

Η πείνα πλέον έχει γίνει βασικό χαρακτηριστικό του χάσματος ανάμεσα στα πλούσια κράτη, που επιστρέφουν στην κανονικότητα, και στα φτωχά, που βυθίζονται περισσότερο στην υγειονομική κρίση.

Νομικοί περιορισμοί για τις αμβλώσεις στο Τέξας

Σε επικύρωση αμφιλεγόμενου νόμου του Τέξας προχώρησε το 5ο Εφετείο Περιφέρειας των ΗΠΑ, απαγορεύοντας τη διαδικασία ρουτίνας για αμβλώσεις κατά τη διάρκεια εγκυμοσύνης στο δεύτερο τρίμηνο. Η πλειοψηφία των 17 δικαστών του νομοθετικού σώματος τάχθηκε υπέρ της νομοθεσίας που ψηφίστηκε στο Τέξας το 2017, ανατρέποντας προηγούμενη απόφαση του ίδιου δικαστηρίου που είχε αποφασίσει τον αναιρέσή της. Πλέον, η νομοθεσία θα εμποδίζει τους γιατρούς από το να εφαρμόζουν την κλασική μέθοδο διαστολής και εκκένωσης που χρησιμοποιεί λαβίδες για να αφαιρέσει το έμβρυο, δίκως τη χρήση ένεσης ή αναρρόφησης.

Οι ομάδες ακτιβιστών υπέρ της ελευθερίας και του δικαιώματος της επιλογής των αμβλώσεων ισχυρίζονται πως η απόφαση απαγορεύει την πλέον ασφαλέστερη μέθοδο τερματισμού εγκυμοσύνης για τις γυναίκες που βρίσκονται στο δεύτερο τρίμηνο κύησης. Βάσει του νόμου, οι γιατροί θα είναι υποχρεωμένοι να προ-

Αμφιλεγόμενη δικαστική απόφαση, τρεις μήνες έπειτα από εκείνη του κυβερνήτη να απαγορεύσει κάθε αμβλώση μετά την έκτη εβδομάδα της κύησης.

χωρούν σε μια επιπλέον διαδικασία στο σώμα των εγκύων, για να διασφαλίσουν ότι το έμβρυο είναι νεκρό πριν από την απομάκρυνσή του.

Θεωρείται κακούργημα

Οι δικαστές που ψήφισαν υπέρ του τεξανού νόμου δήλωσαν πως, κατά τη γνώμη τους, η πρακτική εγγυάται την ασφάλεια των γυναικών που επιθυμούν να προχωρήσουν σε αμβλώση, τηρώντας παράλληλα τους νέους νομοθετικούς και ηθικούς κανονισμούς της πολιτείας. Από

την άλλη πλευρά, ένας από τους δικαστές που καταψήφισαν τον νόμο δήλωσε ότι «υπό το πρόσχημα ενός προστατευτικού νόμου, η απόφαση μετατρέπει πλέον σε κακούργημα την εκτέλεση της πιο κοινής και ασφαλούς διαδικασίας αμβλώσης, που χρησιμοποιείται από αμέτρητες γυναίκες παγκοσμίως κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου».

Με τη σειρά της, η διευθύνουσα σύμβουλος του Κέντρου Αναπαραγωγικών Δικαιωμάτων άσκησε σφοδρή κριτική στους δικαστές του εφετείου. «Το Τέξας προσπαθεί διαρκώς να αποτρέψει τις αμβλώσεις και είναι τρομακτικό το γεγονός ότι ένα ομοσπονδιακό δικαστήριο υποστηρίζει ένα νόμο που αναιρεί τόσο ξεκάθαρα το νομικό προηγούμενο του Ανότατου Δικαστηρίου των ΗΠΑ», δήλωσε χαρακτηριστικά.

Ο νόμος, ο οποίος σε πρώτη φάση συντάσσεται από τους Ρεπουμπλικανούς προ τετραετίας, καταρρίφθηκε αρχικά από μια ομάδα τριών δικαστών, με τη γνώμη του δικαστηρίου να αποκαλεί το

εν λόγω νομοσχέδιο μια «αδικαιολόγητη επιβάρυνση του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος μιας γυναίκας να τερματίσει με ένα εγκυμοσύνη». Η απόφαση της Τετάρτης αναιρεί πλήρως την προηγούμενη, σηματοδοτώντας την πρώτη φορά που ομοσπονδιακό αμερικανικό δικαστήριο επικύρωσε την απαγόρευση της αμβλώσης μέσω διαστολής και εκκένωσης. Ηδν, αρκετές ακόμη πολιτείες λαμβάνουν μέτρα για να ακολουθήσουν το Τέξας και να θέσουν εκτός νόμου τη διαδικασία.

Η δικαστική απόφαση έρχεται τρεις μήνες αργότερα ο κυβερνήτης του Τέξας, Γκρεγκ Άμποτ, υπέγραψε ξεχωριστό νομοσχέδιο που απαγορεύει πλήρως κάθε αμβλώση από την έκτη εβδομάδα κύησης και έπειτα – προτού αρκετές γυναίκες συνειδητοποιήσουν καν ότι είναι έγκυοι. Αρκετές ομάδες ακτιβιστών έχουν ήδη καταθέσει μήνυση για να αποκλείσουν το μέτρο πριν τεθεί σε ισχύ την 1η Σεπτεμβρίου.

REUTERS

Αρκετές πολιτείες εξετάζουν να ακολουθήσουν το Τέξας και να θέσουν εκτός νόμου τη διαδικασία της αμβλώσης.

Αύξηση ελληνικού ΑΕΠ κατά 6,3% φέτος βλέπει η Capital Economics

Ανάπτυξη 6,3% προβλέπει η Capital Economics ότι θα εμφανίσει η ελληνική οικονομία το 2021, σε μια αναθεώρηση των εκτιμήσεων του οίκου μελετών, οι οποίες έκαναν λόγο για αναπτυξιακή έκρηξη 8% φέτος.

Όπως εξηγεί η Capital Economics, η παγκόσμια ανάκαμψη βρίσκεται στην α-ποκορύφωσή της, όμως το «story» της ανάκαμψης είναι ακόμα ζωντανό. «Η αρχική μετα-πανδημική εκτίναξη

Καθώς οι ελλείψεις προϊόντων θα μετριάζονται, η οικονομική δραστηριότητα θα ομαλοποιείται και οι τιμές των εμπορευμάτων θα υποχωρούν, οι περισσότερες οικονομίες αναμένεται να δουν τον πληθωρισμό να πέφτει ξανά προς τους στόχους των κεντρικών τραπεζών, με τη σύσφιγξη της νομισματικής πολιτικής να είναι πιο περιορισμένη και να έρχεται πιο αργά απ' ό,τι περιμένουν οι αγορές, επισημαίνει η Capital Economics. Ακόμα και στις ΗΠΑ, όπου ο πληθωρισμός αποτελεί μεγαλύτερη απειλή, οι αναλυτές δεν περιμένουν αυξήσεις επιτοκίων νωρίτερα από το πρώτο εξάμηνο του 2023.

Στην Ευρωζώνη, ο πληθωρισμός αναμένεται να κορυφωθεί πάνω από το 3% αργότερα μέσα στη χρονιά και να πέσει απότομα το 2022, παραμένοντας αρκετά χαμηλότερα από τον νέο στόχο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για 2%.

Το πρόγραμμα αγοράς τίτλων REPP αναμένεται να αρχίσει να «σβήνει» σταδιακά από τις αρχές του 2022, με την ΕΚΤ όμως να ενισχύει τις αγορές της υπό το «παράδοξο» πρόγραμμα Asset Purchase Programme. Έτσι, παρότι οι αποδόσεις των ομολόγων θα κινηθούν ανοδικά τα επόμενα χρόνια, θα παραμείνουν πολύ χαμηλές, τονίζει η Capital Economics.

Σύμφωνα με τον οίκο, τα ομόλογα της περιφέρειας θα υπερ-αποδώσουν έναντι εκείνων του πυρήνα, με αποτέλεσμα το κόστος δανεισμού για τις χώρες αυτές να παραμείνει πολύ χαμηλό. Συγκεκριμένα, οι αναλυτές έχουν προβλέψει ότι το spread του ελληνικού 10ετούς ομολόγου (όπως και του ιταλικού) θα κλείσει το 2021, το 2022 και το 2023 στις 100 μονάδες βάσης.

Ξένοι οίκοι προειδοποιούν την Ελλάδα

Οι χαμηλές επιδόσεις κατά της κλιματικής αλλαγής απειλούν την πιστοληπτική ικανότητα και τον τουρισμό

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Οι καταστροφικές πυρκαγιές που χτύπησαν την Ελλάδα τις τελευταίες ημέρες έφεραν στο προσκήνιο και τον μεγάλο κίνδυνο με τον οποίο είναι αντιμέτωπη η χώρα λόγω του πόσο ευάλωτη είναι στην κλιματική αλλαγή, κάτι που, αν και βραχυπρόθεσμα είναι δημοσιονομικά διαχειρίσιμο, μακροπρόθεσμα θέτει μία από τις βασικές προκλήσεις για την οικονομία λόγω του αντίκτυπου στην πιστοληπτική ικανότητα αλλά και στον τουρισμό. Ο οίκος Moody's σε πρόσφατη έκθεσή του υπογράμμισε αυτές τις προκλήσεις χτυπώντας ουσιαστικά το περιβαλλοντικό «καμpanάκι» για την Ελλάδα, ενώ ο ΟΗΕ εξέπεμψε συναγερμό για την παγκόσμια υπερθέρμανση τονίζοντας πως τα ακραία κύματα καύσωνα, που παλαιότερα χτυπούσαν ανά 50 χρόνια, αναμένεται να συμβαίνουν μία φορά κάθε 10 χρόνια, ενώ οι ακραίες καταιγίδες και οι ξηρασίες έχουν γίνει πιο συχνές.

Η «Κ» απευθύνθηκε στους οίκους αξιολόγησης Scope Ratings και Fitch για το πώς αξιολογούν τη θέση της Ελλάδας απέναντι σε αυτό το «εφιαλτικό παγκόσμιο φαινόμενο, το οποίο αφορά ιδιαίτερα τη Μεσόγειο. Όπως προειδοποιούν, οι επιδόσεις της Ελλάδας όσον αφορά την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής είναι από τις χειρότερες στην Ε.Ε., ενώ υπογραμμίζουν τους κινδύνους που τίθενται πλέον στην οικονομία. Οι πυρκαγιές στην Ελλάδα είναι από τις χειρότερες των τελευταίων δεκαετιών, όπως σημειώνει στην «Κ» ο Ντένις Σεν, ο νέος επικεφαλής της Scope Ratings για την Ελλάδα, προσθέτοντας πως είναι βέβαιο ότι συνοδεύονται από οικονομικό κόστος. Οι ζημιές από τις πυρκαγιές του 2007, για παράδειγμα, τοποθετούνται στα 2-5 δις. ευρώ περίπου ή στο 0,8%-2,2% του ΑΕΠ του 2007. Αυτή τη φορά η ελληνική κυβέρνηση έχει δεσμευτεί επιπλέον να δαπανήσει τουλάχιστον άλλα 500 εκατ. ευρώ (0,3% του ΑΕΠ). Δεδομένων της έκτακτης ευρωπαϊκής οικονομικής στήριξης, η οποία θα καλύψει ένα μεγάλο μερίδιο του «λογαριασμού», οι πυρκαγιές του 2021 από μόνες τους αναμένεται να έχουν μικρότερες επιπτώσεις όσον αφορά την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας.

Ωστόσο, ο αντίκτυπος της καταστροφής από τις πυρκαγιές είναι πιο σημαντικός για τις μακροπρόθεσμες πιστωτικές αδυναμίες της Ελλάδας σε επαναλαμβανόμενα και οξύτερα γεγονότα φυσικών καταστροφών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκλήθηκαν και επιδεινώθηκαν από ανθρωπογενή κλιματική αλλαγή, προειδοποιεί ο κ. Σεν, με τις ξηρασίες και τις πυρκαγιές να αναμένονται πιο συχνές και πιο έντονες.

Στις ίδιες γραμμές με τη Scope αλλά και τη Moody's κινείται και ο οίκος Fitch Ratings. Θεωρεί δηλαδή ότι η κατάσταση δημοσιονομικά είναι διαχειρίσιμη, ωστόσο η μεγάλη έκθεση της Ελλάδας στους κινδύνους από την κλιματική αλλαγή θέτει σημαντικές προκλήσεις μακρο-

Οι φυσικές καταστροφές, πέραν του άμεσου οικονομικού και δημοσιονομικού κόστους, έχουν και πολύ δυσάρεστες έμμεσες συνέπειες, όπως στη σημαντική για τη χώρα τουριστική βιομηχανία.

της Ελλάδας από τη Scope, με τη χώρα να αποδίδει ελαφρώς πάνω από τον παγκόσμιο μέσο όρο σε αυτή την περιβαλλοντική υποκατηγορία. Ωστόσο, όπως τονίζει, η Ελλάδα έχει την τρίτη χειρότερη επίδοση μεταξύ των 27 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά την Ολλανδία και την Κύπρο.

Όπως προειδοποιεί ο αναλυτής, αυτή η περιβαλλοντική υποκατηγορία και ο μακροπρόθεσμος κίνδυνος της κλιματικής αλλαγής αντικατοπτρίζουν μια σημαντική πρόκληση για τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της Ελλάδας. Ενώ το μίσθωμα του βάρους μέσω της στήριξης της Ε.Ε. αναμένεται γενικότερα στο μέλλον να μετριάσει το οικονομικό κόστος για την Ελλάδα, οι φυσικές καταστροφές έχουν όχι μόνο άμεσο οικονομικό και δημοσιονομικό κόστος, αλλά και έμμεσες συνέπειες, όπως στη σημαντική για τη χώρα τουριστική βιομηχανία, η οποία πριν από την κρίση COVID-19 κινούνταν στο 27% του ΑΕΠ.

Στις ίδιες γραμμές με τη Scope αλλά και τη Moody's κινείται και ο οίκος Fitch Ratings. Θεωρεί δηλαδή ότι η κατάσταση δημοσιονομικά είναι διαχειρίσιμη, ωστόσο η μεγάλη έκθεση της Ελλάδας στους κινδύνους από την κλιματική αλλαγή θέτει σημαντικές προκλήσεις μακρο-

Η «Κ» απευθύνθηκε στους οίκους αξιολόγησης Scope Ratings και Fitch για το πώς αξιολογούν την έκθεση της Ελλάδας σε φυσικές καταστροφές.

πρόθεσμα όσον αφορά το πιστωτικό προφίλ καθώς και την τουριστική βιομηχανία. «Συνεχίζουμε να αναμένουμε ότι η ελληνική οικονομία θα αναπτυχθεί κατά 4,3% φέτος. Αν και δεν υπάρχουν ακόμη επίσημα στοιχεία για το β' τρίμηνο, τα δεδομένα για τη βιομηχανική παραγωγή και τις λιανικές πωλήσεις δείχνουν ανοδική πορεία ανάπτυξης, ενώ τα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης θα αρχίσουν να χρησιμοποιούνται, ενισχύοντας περαιτέρω τις προοπτικές ανάπτυξης», σημειώνει στην «Κ» ο Αλέξ Μουσκατέλι, επικεφαλής αναλύτης της Fitch για την Ελλάδα, σχολιάζοντας εάν το κόστος από τον πυρίνο εφιάλτη αλλάζει τις προοπτικές για το ΑΕΠ.

Ο οίκος έχει τονίσει στις πρόσφατες εκθέσεις του ότι η πορεία της πανδημίας αποτελεί τον

κύριο βραχυπρόθεσμο κίνδυνο για τις εκτιμήσεις του, καθώς μπορεί να αποθαρρύνει τους ξένους τουρίστες να ταξιδέψουν στην Ελλάδα. Ο κ. Μουσκατέλι επισημαίνει, ωστόσο, πως είναι σαφές ότι γεγονότα όπως οι πυρκαγιές έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν την επιχειρηματική δραστηριότητα και τα ταξίδια, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες, και επίσης να επηρεάσουν τη δημοτικότητα της κυβέρνησης. «Πάντως, δεν πιστεύουμε ότι σε αυτό το στάδιο οι εξελίξεις αυτές θα επηρεάσουν σημαντικά τις προβλέψεις μας για την ανάπτυξη», σημειώνει ο αναλυτής της Fitch, προσθέτοντας πως το πακέτο στήριξης που ανακοίνωσε η κυβέρνηση ανέρχεται περίπου στο 0,3% του προβλεπόμενου ΑΕΠ.

Και ο κ. Μουσκατέλι προειδοποιεί για τη μεγάλη πρόκληση που θέτουν οι περιβαλλοντικοί παράγοντες στην αξιολόγηση της Ελλάδας. Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, όπως εξηγεί, στην αξιολόγηση των ESG κριτηρίων, οι φυσικές καταστροφές και η κλιματική αλλαγή έχουν βαθμολογία 3, σε κλίμακα 1-5, υποδεικνύοντας ότι αποτελούν ένα σημαντικό ζήτημα για την Ελλάδα, το οποίο μπορεί να έχει αντίκτυπο στην πιστοληπτική αξιολόγησή της στη συνέχεια, σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες.

Με πώση έκλεισε το ΧΑΚ την Τρίτη

Με πώση έκλεισε το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου την Τρίτη.

Ο Γενικός Δείκτης σημείωσε απώλειες της τάξης του 0,38% και περιορίστηκε στις 68,43 μονάδες. Ο Δείκτης FTSE/CySE20 έκλεισε με πώση 0,39% στις 40,93 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα €68.168,90.

Σε ό,τι αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, με πτώση 0,65% έκλεισε η Κύρια Αγορά, καθώς επίσης απώλειες 0,08% σημείωσαν τα Ξενοδοχεία.

Αντίθετα, η Εναλλακτική Αγορά κατέγραψε κέρδη σε ποσοστό 0,07%, ενώ η Επενδυτική Αγορά έκλεισε χωρίς μεταβολή.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου με όγκο συναλλαγών €28.178,13 (τιμή κλεισίματος €1,12 – πτώση 0,44%), της Ελληνικής Τράπεζας με €19.921,98 (τιμή κλεισίματος €0,86 – πτώση 1,14%), της ΤΕΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΛΤΔ με €11.547,50 (τιμή κλεισίματος €2,50 – χωρίς

Ο Γενικός Δείκτης σημείωσε απώλειες της τάξης του 0,38% και περιορίστηκε στις 68,43 μονάδες.

μεταβολή), της Louis Plc €2.440,66 (τιμή κλεισίματος €0,08 – πτώση 3,59%) και της ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡ. με €1.568,40 (τιμή κλεισίματος €0,22 – πτώση 0,89%)

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 2 κινήθηκαν ανοδικά, 5 καθοδικά και 6 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 63.

Κώδικας Δεοντολογίας από ΤτΕ για ρύθμιση των κόκκινων δανείων

Τις υποχρεώσεις που έχουν οι τράπεζες αλλά και οι εταιρείες που διαχειρίζονται τα κόκκινα δάνεια προκειμένου να βρεθεί λύση ρύθμισης ή διευθέτησης της οφειλής με τους δανειολήπτες που έχουν δάνεια σε καθυστέρηση προβλέπει ο νέος Κώδικας Δεοντολογίας που θέσπισε η ΤτΕ.

Η εφαρμογή του νέου κώδικα συνοδεύεται με την υποχρέωση για τη δημιουργία ειδικής ψηφιακής πλατφόρμας, η οποία θα αναπτυχθεί από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων σε συνεργασία με την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους. Την παρακολούθησή της θα έχει η ΤτΕ στο πλαίσιο της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, προκειμένου να διαπιστώνει εάν οι τράπεζες αλλά και οι εταιρείες διαχειρίσινς κόκκινων δανείων τηρούν τις διαδικασίες που προβλέπει ο κώδικας. Αντίστοιχα θα έχει πρόσβαση σε στοιχεία για το πόσο δανειολήπτες είναι συνεργάσιμοι ή όχι.

Ο νέος κώδικας είναι προσαρμοσμένος στον νόμο για τη δεύτερη ευκαιρία και εξαιρεί από τις υποχρεώσεις που προβλέπει όσους οφειλότες έχουν κάνει αίτηση για την ένταξη τους στον

Οι υποχρεώσεις τραπεζών και εταιρειών διαχείρισης – Ποιες διαδικασίες οφείλουν να τηρούν.

εξωδικαστικό μηχανισμό ή αίτηση πτώχευσης. Επίσης εξαιρεί:

α. Απαιτήσεις απο συμβάσεις που έχουν ήδη καταγγελθεί πριν από την 1.1.2017.

β. Απαιτήσεις έναντι δανειοληπτή που δεν υπερβαίνουν:

1. Το ποσό των 1.000 ευρώ, στην περίπτωση απαιτήσεων έναντι δανειοληπτών φυσικών προσώπων, υπολογιζόμενο ως το αθροίσμα των οφειλών του δανειοληπτή προς το ίδρυμα.

2. Το ποσό των 5.000 ευρώ, σε περιπτώσεις δανειοληπτών νομικών προσώπων - πολύ μικρών επιχειρήσεων, υπολογιζόμενο ως το αθροίσμα των οφειλών του δανειοληπτή προς το ίδρυμα.

γ. Απαιτήσεις έναντι νομικών προσώπων που δεν αποτελούν «πολύ μικρές επιχειρήσεις».

Στις υποχρεώσεις που πρέπει να τηρεί η τράπεζα ή η εταιρεία διαχείρισης περιλαμβάνονται η επικοινωνία με τον οφειλέτη αλλά και τον εγγυητή του δανείου, βάσει τυποποιημένης διαδικασίας, και η προσφορά συγκεκριμένων λύσεων που θα λαμβάνουν υπόψη εκτός από την οικονομική κατάσταση και τη μελλοντική ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη.

Οι λύσεις αυτές μπορεί να είναι η ρύθμιση ή η οριστική διευθέτηση της οφειλής. Λύση ρύθμισης είναι π.χ. η επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η μειωμένη δόση, η καταβολή μόνο τόκων, ο διαχωρισμός της οφειλής, η διαγραφή μέρους της συνολικής απαίτησης ή η αναδιοργάνωση της επιχείρησης, ώστε να καταστεί βιώσιμη.

Αντίθετα, ως λύση οριστικής διευθέτησης ορίζεται οποιαδήποτε μεταβολή του είδους της συμβατικής σχέσης μεταξύ τράπεζας και δανειοληπτή ή ο τερματισμός της, με στόχο την οριστική τακτοποίηση της απαίτησης του πιστωτικού ιδρύματος έναντι του δανειοληπτή.

Ο νέος κώδικας της ΤτΕ είναι προσαρμοσμένος στον νόμο για τη δεύτερη ευκαιρία και εξαιρεί από τις υποχρεώσεις που προβλέπει όσους οφειλότες έχουν κάνει αίτηση για την ένταξή τους στον εξωδικαστικό μηχανισμό ή αίτηση πτώχευσης.

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας, που απαιτούνται για την επίτευξη **αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.**

© 2020 Deloitte Limited

Connect for **impact.**

www.deloitte.com/cy

